ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1393

8.9.1978.● ... ИНА XXXIX

6 динара

Ripley **Веровали или не!**

У лондонске КАФАНЕ у 18. веку ЖЕНАМА ЈЕ БИО ЗАБРАЊЕН ПРИСТУП.

Стена **КАМЕНИ СТАРАЦ** или, како је неки зову, **ТУРЧИНОВА ГЛАВА** у близини Трира, у Немачкој, вајарско је дело природе.

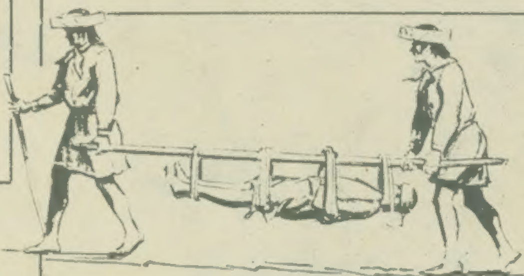

РАСПРШИВАЧ против инсеката, који се продавао у Енглеској почетком 19. века, „радио" је тако што се отров избацивао из њега **дувањем**.

КУЋЕ-КОШНИЦЕ

У неким селима у Сирији могу се видети куће без прозора у **облику старих кошница**.

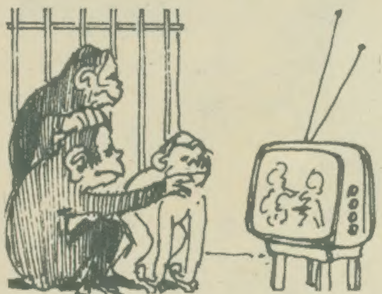
ИНДИЈАНЦИ СЕМИНОЛЕ носили су своје мртве до места где ће бити покопани **окачене платненим тракама о мотку**.

ФАНАЛОКА са Мадагаскара, за разлику од осталих цибетки које једу месо, храни се **инсектима и воћем**.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

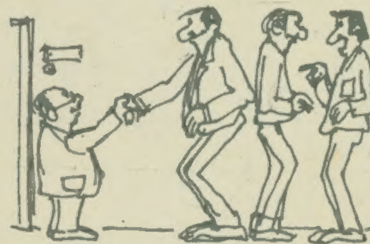
● директор једног холандског зоолошког врта приметио је да

се мајмуни забављају гледајући телевизију и да су, док програм траје, веома мирни. Зато је у сваки кавез ставио по један телевизор.

● Немци су 1770. године први открили процес добијања шећера из шећерне репе.

● пре неколико година у Немачкој је отворен клуб чији су сви чланови, којих има преко две хиљаде, виши од 190 санти-

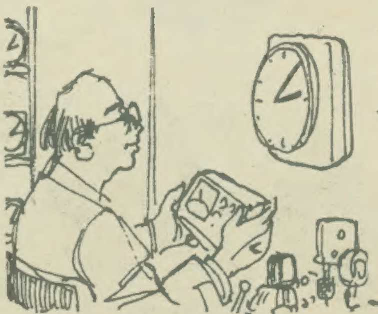
метара. Међутим, председник овог клуба висок је свега 98 сантиметара.

● од свих животиња боа може најдуже да издржи без хране. Једна боа из париског зоолошког врта гладовала је две и по године и на крају је ипак угинула.

● највиши пси на свету су ирски вучјаци. Кад се усправе виши су од човека средње висине. Најниже су мексичке чиваве које и кад одрасту имају мање од једног килограма.

● у Швајцарској је конструисан веома прецизан часовник. Да би отишао напред само један секунд потребно му је милијарду година.

● један кинески ботаничар пронашао је дрво које је вероватно најстарије на свету: има око 6000 година а обим му је 27 метара.

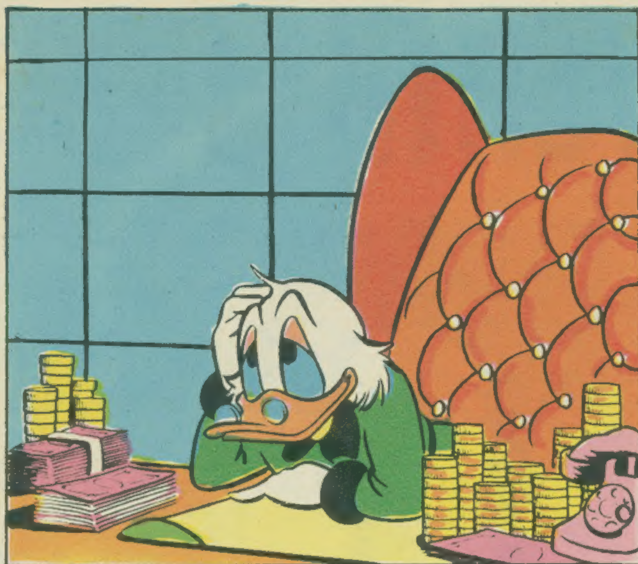
● муве у лету покрену своја крила око 330 пута у секунду.

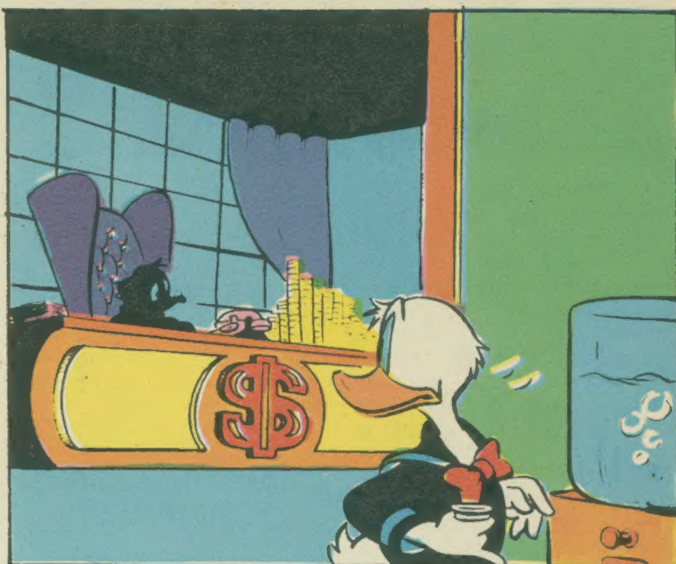
● у Шпанији, на Кости дел Сол, изграђен је хотел под морем, тако да се са прозора може посматрати морско дно.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

4-23

СПЛЕТКЕ НА ФРАНЦУСКОМ ДВОРУ

УБИТИ „ГРИМИЗНОГ Ч

ЗАВЕРА УПЕРЕНА ПРОТИВ КАРДИНАЛА РИШЕЉЕА БИЛА ЈЕ САВРШЕНО СМИШЉЕНА, ОСИМ ЈЕДНЕ НЕПРЕДВИЂЕНЕ »СИТНИЦЕ«

Како би круна лепо стајала на Господиновој глави! — тако се говоркало по ходницима француске краљевске резиденције Фонтенблоа. А Господин је био принц Гастон Анжујски, доцније и Орлеански, рођени брат краља Луја XIII који је владао од 1610. године. Краљ коме су савременици дали, а историја прихватила, надимак Праведни, није имао принчеву лепу спољашност, нити његов шарм. Али, глава му је била — пунија.

Ипак, говоркања и уздаси о смени на престолу нису настала тек тако, нити су се завршила само на речима! Права сплетка зачела се у једној лепој и још више амбициозној женској глави: смену на француском двору желела је Марија Роанска, војвоткиња од Шевреза. Звали су је „Козица", пошто реч шевр, која је у корену њеног презимена, на француском значи коза. Само, војвоткиња је у лепој глави имала и веома бистар ум, па овај надимак није био никаква алузија на њену памет...

Војвоткиња је била интимна пријатељица са женом краља Луја, Аном Аустријском, па је заједно са њом ковала свој крвави план. Људске главе су обема, чини се, значиле колико и фигуре у шаху, а прва која је имала да падне припадала је „гримизном човеку". Тако су сви тада називали кардинала Ришељеа, због боје његове одежде. Први потези у „живом шаху" повучени су године 1624. када је Луј XIII именовао кардинала за првог министра.

КАКО ПРИДОБИТИ ПРИНЦА?

Ришеље је и пре 1624. године био први човек у тадашњој Француској. Његове је савете Луј XIII увек слушао и многи историчари сматрају да је то била велика краљева врлина, пошто је кардинал био један од најспособнијих политичара у историји. Чим је именован за првог министра, почео је да остварује три циља која је себи поставио како би француску монархију ојачао и уздигао у очима тадашњег света. Ту је и семе раздора између њега и војвоткиње краљице Ане, па и краљице-мајке Марије Медичи, али и сасвим обичних поданика... Циљеве далекоумног кардинала, разуме се, није могао свако одмах да сагледа.

Ришеље је одлучио да уништи протестанте као политичку партију, али и да сломи моћ високих феудалаца и аустријске краљевске куће из које је потицала краљица Ана.

Гастон Орлеански био је рођени брат Луја XIII

У лепој глави крволочан ум: војвотниња од Шевреза

Сада већ постаје јасније зашто је кардинал толико сметао некима, а, да ствар буде запетљанија, у политику се умешало и — срце.

Требало је, наиме, да се Господин ожени тада најбољом „партијом" међу удавачама његовог ранга, госпођицом од Монпансјеа. На то се разбеснела „Козица". Јер, она је сковала друкчији план: да принц „одабере" удовицу свог старијег брата (који, би, јасно, страдао у неком „несрећном случају") — њену одличну пријатељицу Ану Аустријску. Уосталом, Ана и Гастон су се изврсно слагали, били су као створени једно за друго, а војвоткињини и краљичини интереси тако су се дивно уклапали у тај брак. Као и интереси аустријског двора!

Али... Да би се војвоткињина замисао остварила требало је најпре уклонити најопаснију, најлукавију и најинтелигентнију препреку, кардинала Ришељеа. И још нешто. Како саопштити тај смели план самом принцу? За ову ствар војвоткиња је одабрала заобилазан начин.

ИЗИГРАНИ ЗАВЕРЕНИЦИ

Гроф од Шалеа био је ватрени обожавалац Марије Роанске, а откако га је војвоткиња почела примати и у своју ложницу, био је спреман, чинило се, да за њу све учини. Овај млади гиздавац био је прави брбљивко, пошто га природа није обдарила великом виспреношћу. Права личност за преношење усмене војвоткињине поруке гувернеру принца Гастона, маршалу Орнаноу!

Када му је војвоткиња саопштила свој план и замолила га да јој помогне, Шале је сам себи изгледао веома важан. Разговарао је са маршалом коме се ствар допала и, укратко, принц је обавештен и пристао је. Одбио је руку и мираз Монпансјеове. Заполагању... Тако је план пропао.

Није, међутим, пропала кардиналова освета! Орнано је одмах ухапшен. А Шале, шепртља, поверио је свом ујаку да је и он завереник. Овај је био ужаснут и објаснио је

Кардинал Ришеље, трн у оку многима

вера је била скована. Састојала се у овоме: једне вечери принц ће, заједно са својом пратњом, ненајављен банути у кардиналов дом, у Флерију; тамо ће се за време вечере импровизовати кавга са тучом и у гужви ће неко „случајно" испробадати кардинала мачем.

Све је изгледало једноставно и сјајно. Међутим, „гримизни" је имао, поред личних способности, још нешто: једну од најбољих полиција свих времена! Ствар је врло брзо допрла до његових ушију и он је смислио још једноставнији начин како да изигра заверенике. Када је дошао дан у који ће му принц „учинити част" својим изненадним доласком, кардинал је брже боље појахао коња и приспео у Фонтенбло пре него што га је Гастон напустио. Рекао је принцу да је управо један официр најавио његов долазак, па како он, кардинал, не може себи допустити да краљевог брата дочека неприпремљен, оставља му своју резиденцију у Флерију на рас-

ОВЕКА"

младићу да сам одмах треба да оде кардиналу, све му исприча и покуша себе да извуче. Шале је, заједно са ујаком, отишао Преузвишеном и... импресиониран његовом личношћу, сместа променио страну. Обећао му је своју покорност и — услуге.

СКУПО ПЛАЋЕНА КОЛЕБЉИВОСТ

Прилика би се Шалеу брзо указала, пошто су принц и војвоткиња направили нови план, а млади гроф је, природно, опет био у кругу завереника. Али, шарм војвоткиње од Шевреза чинио је своје, па се Шале поново предомислио. На несрећу, Шале није био једини „Козицин" обожаватељ! Међу онима који нису уживали њену заклоност налазио се и неки Лувињи, киван на Шалеа и спреман на све.

Лувињи је обавестио кардинала да је скована нова завера, а да Шале има задужење да — смакне краља! Ришеље је одмах позвао Шалеа који је, престрашен, све признао. Шале је ухапшен. Принц је тада, у паничном страху од одмазде моћног кардинала, запросио госпођицу од Монпансјеа.

Епилог ових догађаја био је кобан једино по Шалеа, пошто је он осуђен на смрт. У то време казна је у Француској извршавана одрубљивањем главе мачем. Шалеови пријатељи помислили су да ће спасти младог грофа ако киднапују џелата и тиме бар отегну извршење. Али, доведен је заменик — момак без икаквог искуства. Требало му је тридесет и два ударца у врат несрећног Шалеа док се глава најзад није скотрљала у кошару...

Војвоткиња од Шевреза ипак није одустала од своје борбе, а кардиналова глава још се много пута нашла у опасности. Ипак, Ришеље је умро природном смрћу, а историја бележи да је остварио сва три своја циља. Њему захваљујући, у Француској је учвршћена централна власт краља, пошто је знатно ослабљена моћ феудалаца укидањем разних њихових привилегија. Ришеље је спровео многе тада напредне реформе у државној управи, финансијама, војсци и законодавству. Забранио је двобоје.

„Страшни" кардинал био је и велики љубитељ књижевности и уметности, па је основао Француску академију. Његов маузолеј, дело вајара Жирардона, налази се у згради Сорбоне.

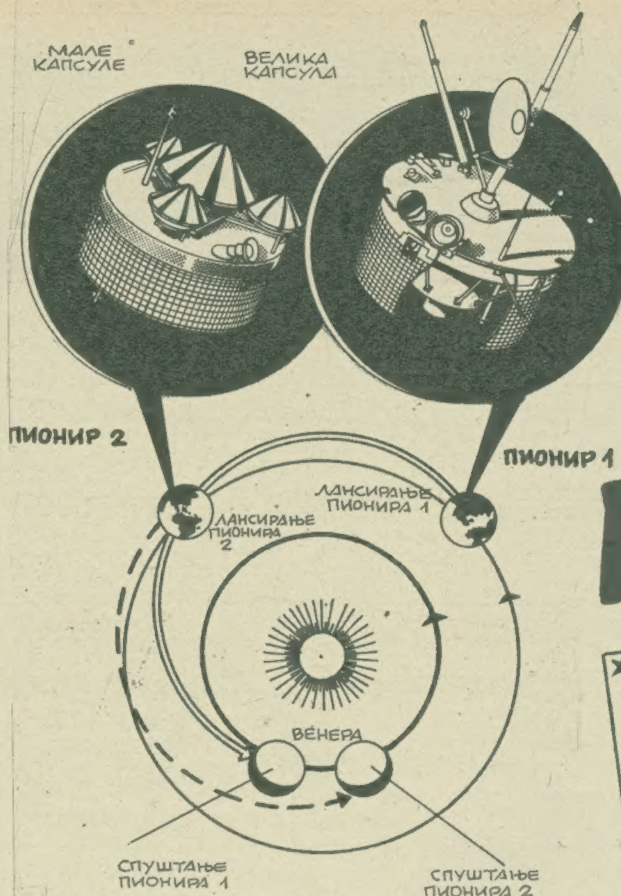
М. К.

Овако је сликар видео извршење казне

НОВИ ПОХОД НА ВЕНЕРУ

ТАЈНЕ ВРЕЛЕ ПЛАНЕТЕ

Амерички научници очекују епохална открића после похода две летелице упућене на Земљи најближу планету. Пионир 1 и 2 завршиће задатак почетком децембра. Да ли ће тада стићи одговор и на неке мистерије у вези са животом на Земљи?

Од свих планета Сунчевог система, Венера је најближи Земљин сусед. Међутим, она је за научнике и највећа — енигма. Због велике топлоте њене површине, од 480 степени Целзијуса и густог омотача од облака жућкасте боје који се око ње крећу великом брзином, Венера је остала тајанствена и поред 13 летелица упућених на њу од 1961. године. Десет је лансирано из СССР-а, три из САД — разуме се, без људске посаде.

Ове године путање Земље и Венере опет су се приближиле, тако да два америчка и два совјетска свемирска брода опет лете са задатком да прибаве, ако буду могуће, нове податке о овој тајанственој планети.

Продрети — кроз жуте облаке

Америчке летелице носе симболичне називе Пионир 1 и Пионир 2. Прва је такозвани орбитер и испаљена је са Кјеп Кенедија 20. маја а друга је по типу мултипроб — јер носи неколико капсула са различитим задацима — а полеће два и по месеца после орбитера.

Пионир 1 лети по путањи чија дужина од 480 милиона километара износи, у поређењу, око половину Земљине орбите око Сунца. Путовање ће трајати седам месеци, од чега три изван Земљине орбите, а преостала четири унутар ње. Оваква путања била је потребна да би се смањио утицај Сунчевог гравитације на орбитер, која би га убрзала. Овако, летелица ће се приближити Венери спорије него када би користила директнији и краћи пут до ње, па ће бити потребна мања успоравајућа ракета која ће се активирати у тренутку када орбитер буде требало да почне своје кружење око Венере. Спуштање на врелу планету предвиђено је за 4. децембар.

Научници су у мали Пиониров труп, који личи на бубањ пречника два и по метра, сместили мноштво инструмената. Помоћу њих покушаће да добију „мапу" Венерине атмосфере, састав њених жутих облака као и њихове формације, па утицај такозваних „сунчевих ветрова" на Венерину атмосферу.

Радар који се налази на Пиониру 1 покушаће да кроз те густе облаке ипак „сними" већи део Венерине површине и начини грубу топографску мапу.

Усијане »стаклене баште«

Задатак Пионира 2 сасвим је друкчији. Он лети много директнијом путањом чија дужина износи „само" 354 милиона километара, па ће стићи на Венеру већ пет дана после свог свемирског близанца. Али, још док се буде налазио милионима километара далеко од циља, Пионир 2 ће откачити своју велику капсулу, а за њом и три мање. Затим ће „добош" и капсуле наставити пут ка Венери — одвојено — све док не упадну у њену атмосферу. Ту ће почети мерења атмосферске температуре, густине и састава. На крају ће делови Пионира 2 пасти негде на површину Венере 9. децембра. Не очекује се да ће то бити „безболно"!

Уколико мисије двају Пионира прођу како је предвиђено, научници на Земљи добиће драгоцене податке и одговоре на многа неразјашњена питања. На пример, зашто су Земља и Венера — два релативно блиска небеска суседа — сличне величине и за свемирске прилике не много удаљене једна од друге, имале тако различите развоје? Зашто је Венера тако врела, а на Земљи бујa живот?

Можда ће се овом приликом потврдити и једна претпоставка, да је око 97 процената Венерине атмосфере састављено од угљен-диоксида. Тај гас спречава да се топлота коју Венера прима од Сунца — врати натраг, у атмосферу, па зато планета остаје врела. Ову појаву научници зову „стаклена башта". Али, управо потврђивање ове претпоставке могло би значити и једно велико упозорење за људе. Јер, у нашој атмосфери угљен-диоксид се све више гомила услед сагоревања угља, нафте и осталих органских извора енергије, без којих савремени живот не може ни да се замисли. А само мало већа количина овог гаса у нашој атмосфери била би довољна да се отопе сви вечити снегови планинских врхова на Земљи.

Значи ли то да би велико повећање угљен-диоксида у ваздуху могло да од Земље створи другу Венеру? Можда ће нам одговор стићи баш са ње — почетком децембра...

ОТКРИЋА КОЈА СУ МЕЊАЛА СВЕТ 1

ПРИЧА О ЛУКУ И СТРЕЛИ

Како је рођена замисао о луку и стрели? Оруђа која је праисторијски човек употребљавао настајала су најчешће као имитација већ постојећег: први нож направљен је тако највероватније по узору на животињске рогове или кљове. Принцип рада лука и стреле нешто је што је неки наш далеки предак ипак морао сам да смисли. Било је то велико откриће које је изазвало и прелаз са примитивног на организовани начин лова.

Иако су се током векова мењали димензије и материјали од којих су израђивани, облик лука и стреле трпео је незнатне измене. Лук је могао да буде од дрвета, рога или од метала. Тетива прављена од коже, биљних влакана, животињских црева или неког другог погодног материјала могла је у древна времена да одређује и почетак ратних сукоба. Познато је тако да источњачки народи нису нападали за време кишних периода — осетљиве на влагу, њихове тетиве губиле су еластичност и убојитост.

Врхови стрела прављени су од кремена, костију, а тамо где га је било, и од вулканског стакла. С проналаском метала израђују их и од бакра, бронзе или гвожђа. Често их њихови творци обмотавају и смолом или битуменом — те запаљиве стреле некада су мењале ток битака.

Персијанци су у историју ушли као вешти стрелци. На зидовима палате у Суси приказан је ратник који у руци држи копље, док је преко рамена пребацио тоболац са стрелама и лук.

Стари Грци правили су своје лукове од рогова дивљих овнова или, нешто ређе, од рогова азијских антилопа. Били су то релативно кратки лукови, а због материјала од којих су прављени и прилично нееластични. Стога се у руковању овим оружјем грчки стрелци разликују од источњачких: рука којом су одапињали своје стреле никада не досеже висину образа, а још мање уха, као што је то случај са стрелцима азијских степа.

Да је руковање заиста захтевало изузетну снагу говори нам и Хомер. Његов јунак Одисеј успео је да докаже ко је захваљујући томе што је једино он имао снаге да одапне стрелу из свог лука и вештину да је пошаље кроз ред омчи. Остављајући по страни песничку машту, ипак је сигурно да су стари Хелени, да би уопште могли да се служе овим оружјем, морали и да буду прилично снажни.

ОД ПРАИСТОРИЈЕ ДО НАШИХ ДАНА УПОТРЕБЉАВАНИ СУ У РАТУ, ЛОВУ И СПОРТУ. У ГРЧКОЈ МИТОЛОГИЈИ БИЛО ЈЕ ТО ОРУЖЈЕ БОГОВА. СУМРАК ЛУКА И СТРЕЛЕ ОЗНАЧИЛА ЈЕ БИТКА КОД ЛЕПАНТА 1571. ГОДИНЕ . . .

Верује се да је човек први пут употребио лук и стрелу негде у централној Азији, још у палеолитско доба. Остаци древних култура потврђују да су за њих знали народи свих континената, осим прастановника Аустралије.

Велика распрострањеност условила је и разне облике овог оружја. Поред обичног, афричког лука, састављеног од једног лучног дела овалног или правоугаоног пресека, источњачки народи створили су тзв. сложени или азијски лук који је најчешће имао две кривине са спољне стране ојачане жилама, а са унутрашње коштаним листићима.

Асирци, творци прве робовласничке империје у историји, могу за величину свог царства, између осталог, да захвале и изузетној брзини и спретности својих стрелаца.

Употребљавали су их и Египћани. Најчешће су то били обични лукови дугачки око метар и седамдесет, направљени од дрвета акације, али се Ксерксови стрелци наоружавају и луковима који су се могли затезати са обе стране.

Лук и стрела типични су за источњачке народе. А када су на западу почеле да се развијају грчка, а затим римска цивилизација — ово оружје истока изгубило је дотадашњи значај.

Иако су га Грци ценили толико да му додељују улогу оружја својих богова, у рату су стрелци имали споредну улогу. Њихов задатак био је да мањим нападима пре и за време битке узнемиравају непријатеље.

Римљани су ово оружје сматрали „недостојним" војника и употребљавали га само у лову. Тек с пунским ратовима у састав њихових легија први пут улазе и стрелци.

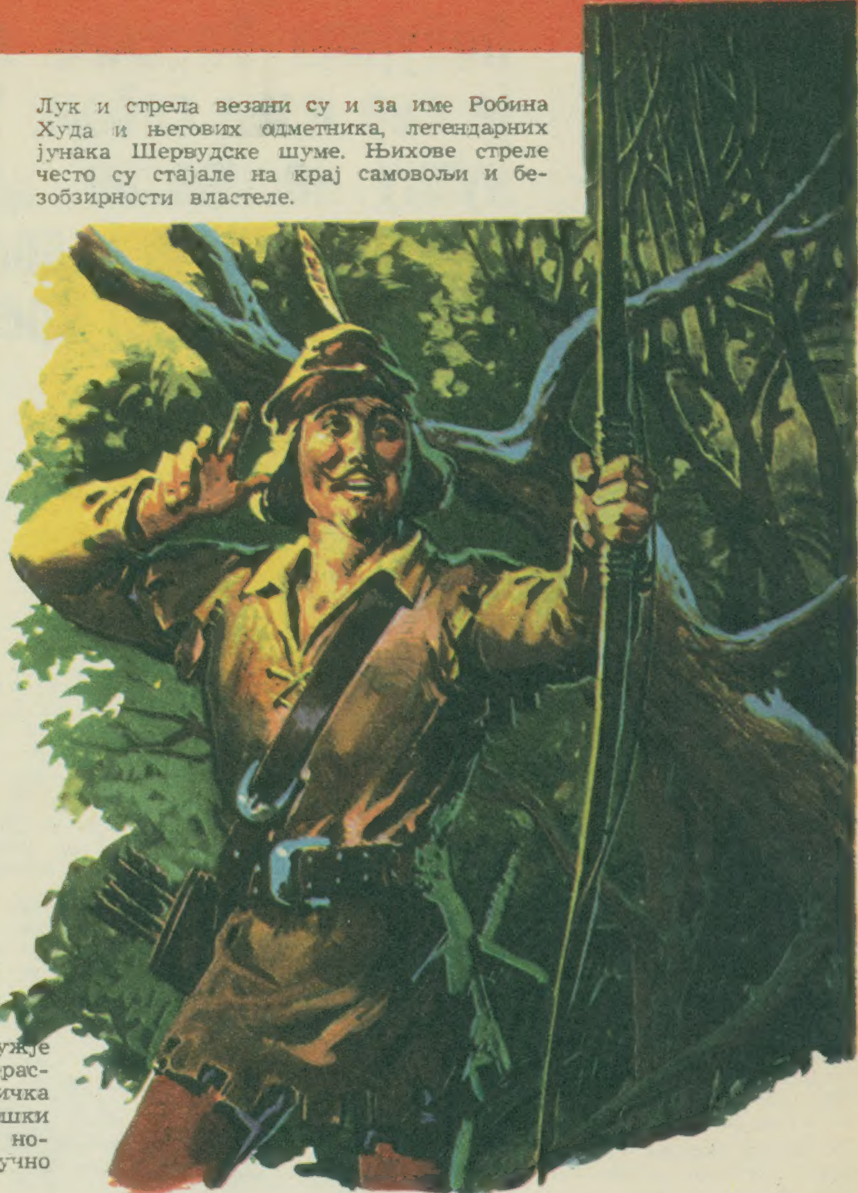
Слави лука и стреле ипак су у највећој мери допринели народи централно-азијских степа. То су и највештији стрелци за које историја зна: Скити, Парти и Монголи. Важна вештина учила се код ових народа од раног детињства. Свако дете добијало је у петој години и минијатурни лук и стрелу које је одапињало стојећи или јашући на овну.

Хунске најезде на границе кинеског царства натерале су Кинезе да прихвате оружје својих нападача. Лукови израђени од бамбуса нису се могли супротставити далеко савршенијим монголским луковима, па су Кинези често прибегавали помоћном средству: причвршћивали су на своје стреле и сићушне ракете како би им повећали домет.

Користе их и Јапанци. Израђују их такође од бамбуса и са типичном двоструком кривином, али за разлику од кинеских, јапански лукови и стреле једини су који се по својој савршености могу мерити са онима које су имали народи централне Азије.

У ове две земље лук и стреле изгубиће се релативно касно. Све до половине прошлог века они су обавезан део опреме јапанских самураја. У Кини, почетком овог века, у току боксерског устанка, народ је одолевао завојевачима, између осталог наоружан и луком и стрелом.

Битка код Лепанта 1571. године означила је сумрак древног оружја. Иако далеко бројнији, турски стрелци били су немоћни под паљбом пушака. Био је то почетак краја за оружје које је вековима писало историју.

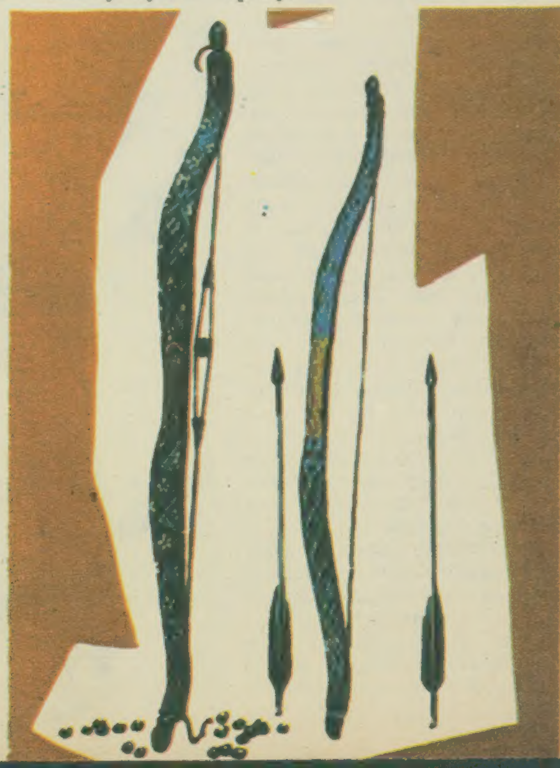

Лук и стрела везани су и за име Робина Худа и његових одметника, легендарних јунака Шервудске шуме. Њихове стреле често су стајале на крај самовољи и безобзирности властеле.

У 12 .веку у наоружању готово свих европских армија уведено је ново оружје — самострел. По некима, он је настао од лука и стреле, али је исто тако распрострањено и мишљење да му је претеча могао бити и катапулт. Католичка црква дозвољавала је да се користи у борбама против неверника (крсташки ратови), али је зато, истина безуспешно, покушавала да забрани примену новог оружја против својих верника. Од самострела се развило и прво ручно [illegible] оружје.

Крај лука и стреле почео је у Кини. Тамо је пронађен барут. Није било потребно много па да људи схвате да сем за ватромете, барут може да се користи и за слање металних куглица на даљину. Пушка, пиштољи и топ сменили су лук и стрелу.

ЖИВОТ ОТЕТ ОД СМРТИ

ЈА НАМОКРИ' КЊИГЕ!

Набујала Власина ваљала је све пред собом. У тренутку неопрезне дечје игре понела је и дванаестогодишњег Сретка.

Далеко је Тегошница. Ваља до ње ићи двадесетак и који километар више од Власотинаца према Црној Трави кроз усеке и преко врлети, већином разлоканим путем. Аутобус се котрља и отима док може, али кад падну кише и отопе се снегови, разиграју се клизишта и читава брда помере. Земља затрпава пут. А он, опет, уз помоћ вредних људских руку одолева и вијуга упоредо с Власином, између висова.

Тегошница и није село у правом смислу речи. Неколико кућа и продавница уз саобраћајницу с десне стране реке и осмогодишња школа на левој обали средиште су раштрканих заселака и села.

Шуме су овде велике. Велики су и пропланци и... људи. Носе се они са немаштином како знају и умеју, и ћуте. Земља мало даје, а уста много траже. Треба радити. Посла у родном крају нема довољно, али га има у другим крајевима. Чувени су зидари из Црне Траве и околине. Зидар је и отац дванаестогодишњег Сретка Станковића. Стамен, снажних руку, научен на скроман залогај и штедљивост, зида где га позову. Скупи дружину и очас је тамо. Двадесетог марта ове године био је у Сомбору. Кад се после извесног времена вратио кући и чуо шта се тог дана догодило његовом сину, само је кратко рекао:

— Чувај се, мори, дете!

Горштаку навикнутом на недаће, дечаков доживљај није извукао ни реч више, иако Сретко, кога деца иначе зову — Срећко, данас живи други живот.

А све је почело после завршене наставе у 12,30 часова...

НАД СТИХИЈОМ

Весела дечја граја измешала се са хуком набујале и подивљале Власине која је ваљала све пред собом. Био је крај зиме и почетак пролећа. Снегови су се нагло топили и сва сила водене масе сливала се у реку. Власина се претворила у стихију. И поглед на њу био је довољан да човека спопадне језа. Стари дрвени мост у време прошлогодишњих бујица није јој одолео: разнела га је у парампарчад! Преко лета народ је прионуо на посао и подигао бетонске стубове, а преко њих поставио армирану бетонску плочу. Радови су још били у току кад се река помамила.

— Чаславе, идемо на мост да гледамо воду! — предложио је Срећко свом другу Чаславу Игњатовићу.

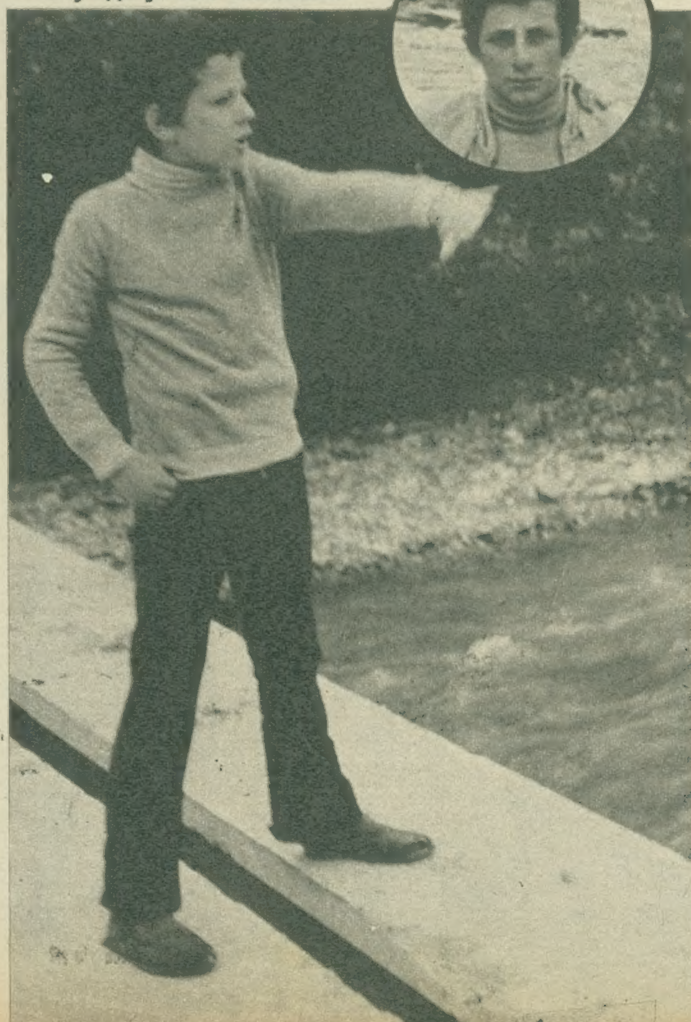
Иако је Часлав био ученик осмог разреда и живео у селу Крстићеву, а Срећко похађао пети разред и долазио у школу из четири километара удаљеног Јаковљева, зближили су се за време школских одмора. Убрзо су стигли на мост и придружили се групи ученика која је са знатижељом посматрала помахниталу реку.

НЕСПРЕТНА ШАЛА

Највећи ковитлац Власина је правила уз обалу према којој се спушта школско двориште па су деца просто окупирала крај моста на тој страни. Почела су да бацају разне предмете у воду, усхићена начином којим их је она гутала.

Срећко, непливач, стајао је у позадини и бацао погледе преко леђа девојчица и дечака. Неколико пута инстинктивно је натукао качкет на главу и притегао школску кожну торбу пребачену преко леђа и привезану канапом преко груди, као да је хтео да предупреди могућност да река отме те, једине две „покретне" ствари на њему.

Дечје чаврљање, шале и приче „шта би било кад би Власина учинила ово, или оно" прерасло је у међусобно гуркање и застрашивање „да те гурнем малко".

Часлав Игњатовић (у кругу) и Сретко Станковић на мосту где је све започело.

Од речи до дела није много требало и Срећков нови качкет нашао се у руци петнаестогодишњег и јачег Часлава.

— Чаславе, врћи ми капу! — покушавао је Срећко да се домогне своје имовине.

Пропињао се на прсте, пружао руке према Часлављевој шаци са качкетом и молио, али његов друг није попуштао. Часлав се претварао да ће бацити капу, неколико пута кренуо руком према води и назад, сасвим ненамерно, испустио качкет у реку.

Срећко је неколико секунди буљио у воду, а онда, као избачен из катапулта, јурнуо према врбаку на обали: Шта ће рећи мајци за капу! Не, мора је се докопати!

Стао је на ивицу обале и, држећи се једном руком за танке гране растиња, нагнуо над воду како би другом руком ухватио капу. Али, она је прохујала тик поред његових прстију. Зар да оде, тргао се. Нагнуо се још и... стрмоглавио у Власину!

— Срећко! — цикнула су деца на мосту.

БРЖИ ОД РЕКЕ

Часлав је стајао као опчињен. Гледао је водену лавину која узима живот. Ја сам крив, ја и моја шала, тутњало му је кроз главу. Шта ће ми рећи Срећкови родитељи, наставници, деца...

Све се одиграло муњевито. Срећко је потонуо за тили час, али су га таласи одмах избацили на површину. Батргао се, млатарао рукама, борио за живот и опет потонуо.

Ученици су се разлетели по дворишту. Дозивали су наставнике из школске зграде који се, срећом, још нису били разишли. Ипак, најхитрији је био Часлав. Потрчао је кроз врбак дуж обале. Гране су га шибале по лицу, врату, рукама, али он то није осећао. Није био богзна какав пливач, али друга је морао спасти. Истина, у Власини, оваквој каква је сада била, није се могло много учинити пливањем. Уздао се да ће матица довући Срећка уз обалу и да ће га он онда некако привући.

Побеснела река носила је дављеника као перце који је брзо престао да пружа отпор. Око њега је тутњало, грмело, ломило се. Кад год би покушао да позове у помоћ, вода му је надирала у уста. На крају, око њега је завладао мрак: изгубио је свест.

Часлав је био бржи од Власине. Не размишљајући, загазио је у реку крај обале и са раширеним ногама чекао да му матица донесе Срећка. Тако се и догодило. Зграбио га је за одећу, али није могао да га привуче. Помери ли било коју ногу, изгубиће стабилност и вода ће понети и њега.

Држећи Срећка, све више је малаксавао. Таласи су га немилосрдно шибали. Ноге су му заклецале. Осећао је да је крај близу. Срећом, на обали се већ створио послужитељ школе Добривоје Милојковић и привукао себи оба дечака. За њим је пристигао и наставник биологије Урош Динкић. Скинуо је са Срећкових леђа школску ташну, ухватио га за ноге и подигао увис. Држећи га тако са главом према земљи, „истресао" је из њега воду које се напио, а затим га полако повео према школи. Посрћући од изнемоглости, мали дављеник захвално га је погледао и брижно изустио:

— Наставниче, ја намокри' књиге!

За њима је ишао Часлав.

М. Тодоровић

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

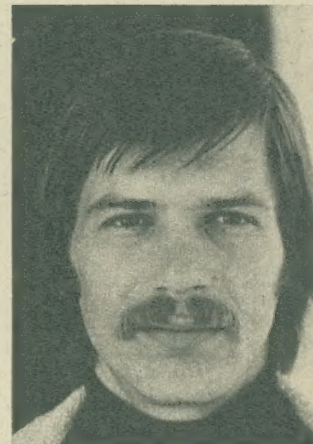

БРАЈТНЕРОВ „ЕФЕ”

КАКО ЈЕ ЈЕДАН »НЕМОГУЋ« ГОЛ ЗАУСТАВИО ЈУГОСЛОВЕНЕ НА ПОХОДУ КРОЗ ШАМПИОНАТ У СР НЕМАЧКОЈ 1974. ГОДИНЕ

Два невероватна гола одвела су Југословене на Светско првенство 1974. године, а један, исто тако невероватан, зауставио их је на том походу.

Све је било чудновато у вртлогу тих фудбалских збивања, а успомене су се неизбрисиво урезале у сећања љубитеља фудбала. Можда су то најречитији примери шта све фудбал може да пружи и шта све може да се догоди на зеленом терену. Оно што изгледа немогуће избија на видело и то пред огромном масом гледалаца.

ГОЛОВИ ОД ЗЛАТА

За та два поготка, која су одвела Југословене на Светско првенство, често кажемо да су голови од злата. Први је постигнут у Атини, а други у Франкфурту. Оба пута сведоци су били не само југословенски навијачи, него и велико гледалиште у главном граду Грчке, а доцније у познатом немачком пословном центру.

Грчка и Југославија састале су се у Атини 19. децембра 1973. Југословенима је била потребна победа од два гола разлике. У првом полувремену наши су водили са 2:0, али су затим дозволили противнику да изједначи на 2:2. Искључен је Душан Бајевић и Југословени су остали са играчем мање.

После одмора Шурјак је постигао трећи гол за госте, а у последњим секундима Станислав Караси је четврти пут погодио циљ.

— Са леве стране Пижон (Владимир Петровић) је добацио лопту у средину. Неко од Грка је кратко одбио. Шутирао сам из све снаге, мада је преда мном била права шума играча. Не знам ни сам како је лопта продрла у мрежу.

Тако је описао свој погодак стрелац Караси. То је био крај утакмице у којој су десеторица савладала једанаесторицу.

Пресудна утакмица између Шпаније и Југославије 13. фебруара 1974. на неутралном терену у Франкфурту одлучена је једним јединим поготком. Стрелац је био — Јосип Каталински. Ево његовог описа тог поготка:

— Буљан је извео слободан ударац са десне стране. Скочио сам на лопту и главом је послао ка голу. Њихов вратар је кратко одбио. Пао сам на земљу, али сам успео да се подигнем пре њега и лопту убацим у мрежу.

Занимљиво је да је тренер Милан Рибар увежбавао ове покрете Каталинског — на тренингу. Много пута је Каталински пре тога морао да скаче, да пада и да одмах устаје.

Прилика се указала да то исто изведе у Франкфурту и он је није пропустио.

СУДАР У ДИСЕЛДОРФУ

Велики стадион у Диселдорфу примио је под своје окриље најбоље фудбалере СР Немачке и Југославије. Сусрет је одржан 26. јуна 1974.

И за једне и за друге то је била четврта утакмица на Светском првенству. Југословени су пре тога у својој групи играли нерешено са Бразилом (0:0) и са Шкотском (1:1), док су прегазили Заир са 9:0. Заузели су прво место у својој групи.

Репрезентација СР Немачке је била друга у својој групи, пошто је успела да савлада екипе Чилеа и Аустралије, док је изгубила од ДР Немачке (0:1).

Другопласирани из прве групе имао је да се састане са првопласираним из друге групе. Тако је дошло до овог окршаја за који је владало огромно интересовање.

Капитен немачке репрезентације Франц Бекенбауер написао је доцније у књизи својих успомена:

„Озбиљно смо стрепели пред овим сударом. Југословени су нам били добро познати као изврсни фудбалери. Уосталом, од њих смо годину дана раније изгубили усред Минхена са 0:1. Наш тим, напротив, још није доспео у пуну форму..“

Исто мишљење имао је и немачки селектор Хелмут Шен.

Немци су извели свој, у то време, најјачи састав: Мајер, Фогтс, Брајтнер, Бонхоф, Бекенбауер, Шварценбек, Холценбајн (Флое), Вимер (Хенес) Милер, Оверат, Херцог.

Боје Југославије тога дана бранили су:

Марић, Буљан, Енвер Хаџиабдић, Мужинић, Каталински, Облак (Јерковић), Попивода, Караси, Шурјак, Аџимовић, Џајић (Петковић).

Сматрало се да је то врло јака екипа. Она је претходно оставила изврстан утисак на три утакмице, а нарочито на оној првој против дотадашњих светских првака Бразилаца. Голман Енвер Марић, халф Бране Облак и лево крило Драган Џајић улазили су у том тренутку у ред најистакнутијих појединаца на Светском првенству.

Француски новинар Жак Феран, који се и сам нашао међу специјалним извештачима са овог меча, изјавио је пре утакмице:

— Немачка репрезентација има за собом подршку гледалишта, али Југословени представљају истинску светску класу.

МУКЕ ЈЕДНОГ ГОЛМАНА

Енвер Марић је голман изузетних способности и огромне енергије. Поникао је у Вележу из Мостара, закорачио је у државни тим, стекао је озбиљан углед у Европи.

Маја 1973. на утакмици против СР Немачке у Минхену одбранио је једанаестерац, који му је извео легендарни немачки стрелац Герд Милер. Тога дана постао је јунак југословенске победе од 1:0.

На три прва меча овог светског шампионата Марић је потврдио све своје одлике, па су га многи стручњаци стављали као првог голмана у такозвани идеални тим.

Са тог почасног постоља уклонио га је један невероватан ударац, који сам Енвер Марић никада није схватио.

— Нисам могао ни да помислим да је тако нешто могуће.

Левог бека у немачкој репрезентацији играо је тада Паул Брајтнер, свестран фудбалер, који ће доцније постати полутка у Реалу из Мадрида и у Ајнтрахту из Брауншвајга. Био је тада не само стуб одбране, него повремено и веома опасан нападач.

— Наш тренер Миљанић упозорио је Данила Попиводу, који је играо десно крило у нашем тиму, да добро води рачуна о Брајтнеру и његовим опасним излетима.

И заиста, Брајтнер је имао обичај да изненада крене напред и изазове читаву пометњу у противничкој одбрани.

То је учинио и на овој утакмици средином првог полувремена. Побегао је са места левог бека чак на десну страну и појавио се неочекивано као десна полутка. Док се југословенска одбрана повлачила да постави прави зид пред својим вратима, Брајтнер се одлучио на ударац.

Прича Енвера Марића о том пресудном тренутку није нимало радосна.

— Ништа нисам видео. Преда мном је било много играча. Одједном је лопта искрсла, нагло изменила правац и улетела у сам угао. Заиста, ништа нисам могао да учиним.

Дуго се Марић јадао својим друговима правдајући се што је примио гол са удаљености веће од двадесетак метара.

— Знао сам да Брајтнер уме да шутира и да лопту увек закачи тако да она добије „ефе". Међутим, ово га пута је, на моју несрећу, лопта изгледа додирнула и нашег центархалфа Каталинског. То је само појачало „ефе" и она се кретала невероватном путањом.

Нико није могао да објасни шта се то у ствари догодило. Погодак смо видели толико пута на телевизијском екрану, али тајна није сасвим разјашњена.

Да ли је лопта заиста окрзнула Каталинског или је голман Марић у том тренутку био недовољно опрезан?

Сличан погодак Паул Брајтнер је три године после тога постигао и у дресу Реала на једној утакмици у Валенцији у оквиру шпанског првенства. Зато и кажу да је он стрелац — немогућих голова.

На нашу велику жалост, погодак у Диселдорфу био је пресудан. Немци су повели са 1:0, да би на крају победили са 2:0.

После тога су Југословени изгубили и следећа два меча (Пољска 1:2 и Шведска 1:2). Тако су заустављени у том другом кругу и на крају су заузели седмо место.

Да није било тог невероватног гола у Диселдорфу, можда би њихов пласман био знатно повољнији на шампионату у СР Немачкој 1974, на коме су домаћини освојили златну титулу.

Стојан Протић

МИНИ-КВИЗ

1. **Шта је амортизер?**
2. **Где се налази планета Амор?**
3. **Ко су бећари?**
4. **Болус је . . .**
5. **Шта су вакуоле?**

ОДГОВОРИ:

1. Уређај за ублажавање потреса у машинама. Може да се монтира на точкове, као код аутомобила; 2. У Сунчевом систему. Веома је мала, а откривена је 1932. године. Некада се приближи Земљи на 12 милиона километара; 3. У народу се тако називају неожењени мушкарци. Али, у првом српском устанку то су били први стални војници и служили су као нека врста телохранитеља код војвода. За своје услуге били су плаћени; 4. Врста црвене глине која се употребљава у индустрији боја. Бели болус, када се пречисти, служи у медицини; 5. Мехури у ћелијској протоплазми који су испуњени течношћу.

Пре много, много година, чуо један владар да се његовим границама приближава велика војска. У помоћ је позвао све своје војсководе и јунаке а између осталих и Краљевића Марка.

Јашући на свом Шарцу, наоружан тешком топузином и још тежим мачем, Марко је кренуо у бој. Али, гле чуда! Непријатељски војници уместо мачева и бритких сабљи у рукама су држали неке металне цеви! То се Марку учинило необичним, али за ишчуђивање није било времена. Две војске су се сукобиле.

И док је коњица, пратећи стегоношу јуришала, непријатељска војска је зауздала своје коње и подигла необичне цеви у висину груди. Одједном, пољем се разлегао страшан прасак, а из чудног оружја сукнуо је пламен.

Изненађен, Краљевић Марко је нагло затегао узде и његов верни Шарац као да се у месту укопао.

— Каква је то ђавоља справа? — упитао је срдито Марко.

Али, пре него што је добио одговор, осетио је страшан бол у руци и нешто га је, као ватра, опекло. Зачуђено је гледао како му се кошуља натапа крвљу.

ЛЕГЕНДЕ О НАШИМ КРАЈЕВИМА

КАД МАРКО ТОПУЗИНУ БАЦИ...

ВИДЕЋИ ДА СЕ ВОЈСКА ВИШЕ НЕ БОРИ МАЧЕВИМА, КРАЉЕВИЋ МАРКО ОДЛУЧИО ЈЕ ДА СЕ ПОВУЧЕ

— Како то да сам рањен, а нико ме својим оружјем није дотакао? — питао је, не могавши да дође к себи од чуда.

— Погођен си пушком! — рекоше му.

— Пушком? — упитао је Краљевић Марко који још никада није чуо за ту реч.

— То је оружје којим се сада бори непријатељска војска — објаснише му. **— Мач и топуз, нису ништа у односу на њега** — додао је.

— Свет се заиста много променио — рекао је Краљевић Марко и одлучио да се врати у Прилеп, град у којем је столовао. Против овако чудно наоружаног непријатеља он није могао ништа.

Прошле су недеље пре него што му је рана на руци зарасла. За то време Марко је размишљао и донео одлуку да се негде повуче све док се начин ратовања опет не промени и војници поново не почну, као што то човеку и приличи, да се боре мачевима и топузима.

За своје ново боравиште изабрао је село на обали Црне реке, недалеко од Прилепа. Дао је да му се у земљи, под селом, саграде велики двори у којима је хтео да сачека боља времена. Понекад је, да би му дан брже прошао, а и да не би изгубио вештину којом је баратао својим оружјем, у подземном двору бацао топузину до под саму таваницу, тако да је цело село подрхтавало. Од буке која се том приликом дизала, одјекивао је цео предео. Зато су становници околних насеља назвали село испод којег се налазио Марков двор, Бучане.

И дан-данас у Бучанима понекад тле почне да подрхтава и зачује се необична грмљавина, која као да испод земље долази. То се Краљевић Марко својом топузином забавља, тако бар легенда каже.

ПРВА ПОМОЋ БРОДОЛОМНИЦИМА

Једна норвешка фирма започела је производњу непропустљивог костима од синтетичког материјала, намењеног за оне чији је рад повезан с воденом стихијом. У таквом костиму човек не може да потоне и, што је такође веома важно, може у леденo хладној води боравити пуних девет часова а да му здравље не буде угрожено јер су термоизолационе особине материјала од којег је костим израђен изузетне. Нови модел костима намењен је и бродоломницима.

САРАЈЕВО

ОД КАСАБЕ ДО ШЕХЕРА

Све до времена Гази Хусреф-бега, до краја 16. века, о Сарајеву се у правним документима, депешама, султанским ферманима, причама и песмама говорило као о касаби, малој провинцијској вароши. Међутим, кад Хусреф-бег поче да од свог огромног и на разне начине стеченог богатства подиже и гради велелепна здања, о средишту босанског санџак лука надалеко се приповедало и заносно певало као о големом и раскошном, светлом и разгранатом шехер-Сарајеву.

ВЕЛИКИ ОСВАЈАЧ

Гази Хусреф-бег, рођен око 1480. године, потиче из познате и моћне породице.

И наши и турски историчари су утврдили да је овај османлијски великаш пореклом Словен; можда је ова чињеница утицала на одлуку да све што је наследио, стекао и опљачкао — поклони Сарајеву?

Као син султаније Селџуке и унук султана Бајазида II, млади Хусреф (што на персијском значи „цар", „владар") прошао је редовно школовање и младалачки начин живота као и све цариградске челебије, младићи племићког рода. Оштроуман, образован и храбар, већ тада је много путовао, чак до Москве, развијајући се у виђеног и цењеног турског великодостојника и освајача.

Вероватно око 1508. године, као двадесет осмогодишњак, Хусреф-бег је постављен за босанског санџакбега. Тада почиње дуга политичка и освајачка каријера једне од најзначајнијих личности огромног османлијског царства у то време.

Ускоро је био и санџакбег у Смедереву, ратујући и освајајући градове и територије где би усмерио своју добро организовану и немилосрдну војску. А када је на султански престо сео Сулејман II Величанствени, Хусреф-бег је показао сву своју вештину поробљивача и војсковође.

Осећајући да је на тлу одакле и потиче, јер је рођен у месту Серезу (данашњој северној Грчкој), Хусреф-бег је већ на врхунцу моћи и богатства почео да поклања и гради, и то искључиво Сарајеву, грађевине дотад невиђене по величини и лепоти у овом граду. Иако је већи део живота провео ван Босне, освајајући и поробљавајући свуда где год је крочила његова војска, све што је подигао поклонио је само овој провинцији турског царства. У очима Сулејмана Величанственог имао је нарочите заслуге за турску победу код Београда 1521. и у бици код Мохача 1526. године. Због овог и освајања неколико босанских и далматинских градова добио је титулу „Гази" — „Победник".

Стара око 550 година Гази Хусреф-бегова џамија је највећа у Сарајеву и чудо неимарске вештине.

ХУСРЕФ-БЕГО

Потпуно округао свод издиже се 19 метара изнад тла.

БЛАГО НА ГОМИЛИ

Године 1532, девет година пре смрти, а затим и 1537. и 1538. Гази Хусреф-бег је пред сарајевским шеријатским судом оверио и озваничио три вакуфнаме, задужбинске повеље, на основу којих сву своју имовину, многобројна имања с робљем у Босни и Славонији, новац и благо поклања Сарајеву. А то богатство је било као у бајци и износило је, што је забележено

Године 1890, на месту старог, који је 17. октобра 1697. спалила војска Еугена Савојског, подигнут је од брачког камена нови шедрван (водоскок) за ритуално прање.

Гази Хусреф-бегова медреса покривена је оловом, па је у народу због тога прозвана Куршумлија (куршум — тур. олово).

у судским документима, 3 милиона драма сребра, односно преко 9 тона! Била је то огромна гомила златника и сребрњака, бисерја и драгог камења, скупоценог оружја и раскошног посуђа, уз непрегледне пашњаке, оранице, воћњаке и винограде.

Зна се да су од овог силног новца, по званичној жељи лично Гази Хусреф-бега, подигнута у Сарајеву и околини 23 здања разних намена, величине, постојаности и облика.

Већину од њих срушило је време, друга су са земљом сравнили потреси, а нека нестала у пожарима. Али, најзначајнија и најлепша остала су до данас и из године у годину, како старе, постају све већа културно-историјска знаменитост древног града на Миљацки.

Редак је гост сарајевски, са свих меридијана света, који не оде да види чудо од неимарске вештине — чувену Гази Хусреф-бегову џамију. Њен градитељ остварио је што је и желео: да сагради здања која ће величином и раскоши надмашити сва дотадашња.

Не зна се име неимара који је смислио, прорачунао и онда у камену остварио витке и смеле линије ове богомоље. Претпоставља се једино да је из школе славног градитеља, мимара Синана. Из последњег стиха на тариху, натпису изнад врата, збрајањем арапских слова, односно бројева, добија се 1530. година, кад је џамија довршена.

Преко пута ње је медреса, некада више верска школа, за коју је Гази Хусреф-бег прописао и предмете који су се изучавали.

ОВА ЗДАЊА

Значајније грађевине и установе подигнуте из Гази Хусреф-бегове задужбине су и ханиках, дервишка текија, мусафирхана, установа где су бесплатну храну и смештај имали сви сиромашнији путници док се не снађу у непознатом граду.

Од Хусреф-беговог блага саграђени су и сарајевске сахат-кула, Морића хан, хамам, камени ташли-хан, Ђулов хан итд. А Гази Хусреф-бегов безистан, дугачак 109 метара, дуго је био највећи дућан у том делу турског царства.

На турбету код џамије, које је саградио још за живота и где је сахрањен по сопственој жељи, забележено је да је Хусреф-бег умро 1541. године.

Текст: И. Лончар
Снимио:
Љ. Патрногић

Источна страна Гази Хусреф-беговог безистана, веновима највећег у том делу турског царства.

Кров, димњаци и кубета на медреси показују велико мајсторство Гази Хусреф-бегових градитеља.

Затворено двориште медресе са шедрваном и собама за ученике.

Унутрашњост безистана дугачког 109 метара.

ЗА ВАШУ БИБЛИОТЕКУ

·ДОМ И ШКОЛА·

ЈУГОСЛОВЕНСКА КЊИЖЕВНОСТ

		дин.
1.	Иво Андрић: О ВУКУ	30
2.	Антон Ашкерц: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ	20
3.	Сретен Асановић: ОПОЈНО ПИЋЕ	40
4.	Милан Богдановић: КРИТИКЕ И ОГЛЕДИ	70
5.	Мирко Бањевић: ИЗАБРАНЕ ПЈЕСМЕ	50
6.	Душан Васиљев: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ	15
7.	Јанко Веселиновић: ХАЈДУК СТАНКО	45
8.	Чедо Вуковић: МРТВО ДУБОКО	28
9.	Прежихов Воранц: САМОНИКЛИ	20
10.	Иван Гундулић: ДУБРАВКА	13
11.	Карел Кајух Дестовник: ПЕСМЕ	28
12.	Радоје Домановић: САТИРИЧНЕ ПРИЧЕ	30
13.	Иван Дончевић: БЕЗИМЕНИ	26
14.	Марин Држић: ДУНДО МАРОЈЕ	24
15.	Војислав Илић: ПЕСМЕ	15
16.	Антоније Исаковић: ЦРВЕНИ ШАЛ	60
17.	x x x ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАРОДНЕ БАЈКЕ	40
18.	Вук Стефановић Караџић: ИЗАБРАНИ СПИСИ	20
19.	Јуре Каштелан: ИЗАБРАНЕ ПЈЕСМЕ	35
20	Анте Ковачић: У РЕГИСТРАТУРИ	60
21.	Сречко Косовел: ПЕСМЕ	25
22.	Лаза Костић: ПЕСМЕ	20
23.	Силвије Крањчевић: ПЕСМЕ	20
24.	x x x ЛИРСКЕ НАРОДНЕ ПЕСМЕ	18
25.	Стјепан Митров Љубиша: ОДАБРАНА ДЕЛА	38
26.	Ранко Маринковић: РУКЕ	28
27.	Светозар Марковић: ПЕВАЊЕ И МИШЉЕЊЕ	18
28.	Симо Матавуљ: БАКОЊА ФРА БРНЕ	20
29.	Бранко Миљковић: ПЕСМЕ	25
30.	Марко Миљанов: ПРИМЈЕРИ ЧОЈСТВА И ЈУНАШТВА	28
31.	Браћа Миладинов: ИЗАБРАНА ДЕЛА	25
32.	Густав Матош: ОДАБРАНА ДЕЛА	38
33.	x x x НАРОДНЕ ПРИЧЕ	15
34.	Сава Немањић: ЖИВОТ СТЕФАНА НЕМАЊЕ	12
35.	Бранислав Нушић: КОМЕДИЈЕ И ХУМОРИСТИЧКА ПРОЗА	50
36.	Доситеј Обрадовић: ЖИВОТ И ПРИКЉУЧЕНИЈА	25
37.	Сима Пандуровић: ПЕСМЕ	24
38.	Васко Попа: ПЕСМЕ	30
39.	Јован Стерија Поповић: КОМЕДИЈЕ	28
40.	Јован Стерија Поповић: ПЕСМЕ	20
41.	Богдан Поповић: ИЗАБРАНИ ОГЛЕДИ	28
42.	Петар Прерадовић: ПЕСМЕ	12
43.	Франце Прешерн: ПЕСМЕ	19
44.	Бранко Радичевић: ПЕСМЕ	20
45.	Светолик Ранковић: СЕОСКА УЧИТЕЉИЦА	25
46.	x x x ПЕСНИЧЕ, ЗНАШ СВОЈ ДУГ (Патриотска и револуционарна поезија народноослободилачке борбе).	30
47.	Исидора Секулић: ОДАБРАНА ДЕЛА	35
48.	Јован Скерлић: ОГЛЕДИ И КРИТИКЕ	30
49.	Стеван Сремац: ПРИПОВЕТКЕ	19
50.	Стеван Сремац: ВУКАДИН	30
51.	Иван Студен: ВОЖД	18
52.	Бранимир Ћосић: ПОКОШЕНО ПОЉЕ I/II	60
53.	Добриша Цесарић: СВИЈЕТЛА ЗА ДАЉИНЕ	20
54.	x x x ШАЉИВЕ НАРОДНЕ ПРИЧЕ	40
55.	Алекса Шантић: ПЕСМЕ	20
56.	Аугуст Шеноа: СЕЉАЧКА БУНА	28
57.	Тин Ујевић: ИЗАБРАНЕ ПЈЕСМЕ	25
58.	x x x МУСЛИМАНСКЕ НАРОДНЕ ПЈЕСМЕ	55

СТРАНА КЊИЖЕВНОСТ

59.	Оноре де Балзак: ЕВГЕНИЈА ГРАНДЕ	23
60.	Шарл Бодлер: ЦВЕЋЕ ЗЛА	35
61.	Емили Бронте: ОРКАНСКИ ВИСОВИ	30
62.	Иван Буњин: ЖИВОТ АРСЕЊЕВА	65
63.	Данте Алигијери: ПАКАО	38
64.	Николај В. Гогољ: РЕВИЗОР	45
65.	Николај В. Гогољ: ТАРАС БУЉБА	20
[illegible].	Џон Голсворди: ТАМНИ ЦВЕТ	30
67.	Максим Горки: ПРИПОВЕТКЕ — НА ДНУ	22
68.	Емил Зола: ЖЕРМИНАЛ I/II	60
[illegible].	Хенрих Ибзен: НАРОДНИ НЕПРИЈАТЕЉ	20
70.	Сергеј Јесењен: ПЕСМЕ	30
71.	Џек Лондон: ГВОЗДЕНА ПЕТА	30
72.	Гарсија Лорка: ПЕСМЕ	40
73.	Владимир Мајаковски: ПЕСМЕ	22
74.	К. Маркс и Ф. Енгелс: О КЊИЖЕВНОСТИ И УМЕТНОСТИ	35
75.	Николај Островски: КАКО СЕ КАЛИО ЧЕЛИК	70
76.	Франческо Петрарка: СОНЕТИ И КАНЦОНЕ	18
77.	Жак Превер: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ	35
78.	Џонатан Свифт: ГУЛИВЕРОВА ПУТОВАЊА	25
79.	Иван Тургењев: ОЧЕВИ И ДЕЦА	30
80.	Антон Чехов: ГАЛЕБ — ТРИ СЕСТРЕ	20
81.	Антон Чехов: ИЗАБРАНЕ ПРИЧЕ	30
82.	Виљем Шекспир: ХАМЛЕТ	23

Све књиге су штампане ћирилицом у брошираном повезу.

●

·реч и мисао·

Најбоља остварења наше и стране књижевности у библиотеци „Реч и мисао". Сви књижевни родови, све књижевне епохе и готово све књижевности света, у познатој и јевтиној џепној књизи.

— ЈУБИЛАРНО КОЛО —

У јубиларном колу објављен је избор најтраженијих и најчитанијих дела из протеклих XII кола

Александар Пушкин: КАПЕТАНОВА КЋИ
Волтер: КАНДИД
Едгар Алан По: АВАНТУРЕ ГОРДОНА ПИМА
Сервантес: УЗОРНЕ ПРИЧЕ
Проспер Мериме: КОЛОМБА
Молијер: ТАРТИФ — ДОН ЖУАН
Есхил: ПЕРСИЈАНЦИ — ОКОВАНИ ПРОМЕТЕЈ
Ј. П. Екерман: РАЗГОВОРИ СА ГЕТЕОМ
Албер Ками: СТРАНАЦ
Рабле: ГАРГАНТУА
x x x ПЕСМЕ О КРАЉУ НАЛУ
К. Ф. Мајер: МОНАХОВА СВАДБА
Николо Макијавели: ВЛАДАЛАЦ
Омер Хајам: РУБАИЈЕ
Вилијам Саројан: ЗОВЕМ СЕ АРАМ
Томас Харди: ЖЕНА С МАШТОМ
x x x НАРОДНЕ ПОСЛОВИЦЕ
Вилијем Фокнер: ДОК ЛЕЖАХ НА САМРТИ
x x x РИМСКА ЛИРИКА
Михаил Шолохов: ЧОВЕКОВА СУДБИНА
Ђакомо Леопарди: ПЕСМЕ И ПРОЗА
Еразмо Ротердамски: ПОХВАЛА ЛУДОСТИ
Еме Сезер: КРСТАШКИ РАТОВИ ТИШИНЕ
Томас Вулф: ТКАЊЕ ЖИВОТА
Пабло Неруда: СУНЦЕ У РЕПУ ВЕТРА

Све књиге су штампане латиницом у броширaном повезу (пластификоване корице)

ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 18 ДИНАРА

— XIII КОЛО —

У XIII колу објављено је 25 нових наслова библиотеке „Реч и мисао".

Симо Матавуљ: БЕОГРАДСКЕ ПРИЧЕ
Иво Андрић ЈЕЛЕНА, ЖЕНА КОЈЕ НЕМА
Милан Кашанин: ИЗАБРАНИ ЕСЕЈИ
Стеван Раичковић: ПЕСМЕ
Димитар Солев: КРУЖНО ПУТОВАЊЕ СЕНКЕ
Ацо Шопов: ДУГО ДОЛАЖЕЊЕ ОГЊА
Иљф и Петров НОВА ШЕХЕРЕЗАДА
Марина Цветајева: НЕОВДАШЊЕ ВЕЧЕ
Платон: О ЈЕЗИКУ И САЗНАЊУ
Монтењ ОГЛЕДИ
Едмон Ростан: СИРАНО ДЕ БЕРЖЕРАК
Анри де Монтерлан МРТВА КРАЉИЦА
Рејмон Кено: СТИЛСКЕ ВЕЖБЕ
Сомерсет Мом: ИЗАБРАНЕ ПРИПОВЕТКЕ
Д. Х. Лоренс: ТАЈНЕ ФЕНИКСА
Т. С. Елиот: ИЗАБРАНЕ ПЕСМЕ
Патрик Вајт: НОЋ ЛУПЕЖА
П. Калдерон де ла Барка: ЖИВОТ ЈЕ САН
Х. Р. Хименес: ЈА НИСАМ ЈА
Чезаре Павезе: ДОЋИ ЋЕ СМРТ И ИМАЋЕ ТВОЈЕ ОЧИ
Дино Буцати: ПРОДАВНИЦА ТАЈНИ
Рабиндранат Тагоре: ХИМНА ЧОВЕКУ
Амрита Притам: ТАЈ ЧОВЕК
x x x АРАПСКА ПОЕЗИЈА
Исмаил Кадаре: ГЕНЕРАЛ МРТВЕ ВОЈСКЕ

Све књиге су штампане латиницом у броширaном повезу (пластификоване корице)

ЦЕНА ПО ПРИМЕРКУ 20 ДИНАРА

ИЗДАВАЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „РАД" — 11000 БЕОГРАД, Моше Пијаде 12
Телефони: 452-942 и 452-573

НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ/05

Овим неопозиво наручујем (упишите бројеве књига које желите):

____

____

ЗА ГОТОВО — вредност наручених књига уплатићу поузећем (приликом преузимања књига од поште), са попустом од 5%, или

НА ОТПЛАТУ — вредност наручених књига уплатићу у ——— редовних месечних рата по пријему књига, рачуна и уплатница на ваш жиро-рачун 60801-603-15117, с тим што ћу прву рату уплатити поштару приликом пријема књига. Најмања рата је 100 динара. Књиге се могу отплаћивати у највише 12 месечних рата
За купце на отплату обавезна овера наруџбенице. Пензионери прилажу претпоследњи чек од пензије.
У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

____
(име и презиме)

____
(број поште, место и адреса стана)

____
(радна организација и место где је купац запослен)

М. П.

____
(датум)

____
(овера о запослењу и потпис овлашћеног лица)

____
(потпис купца и број личне карте)

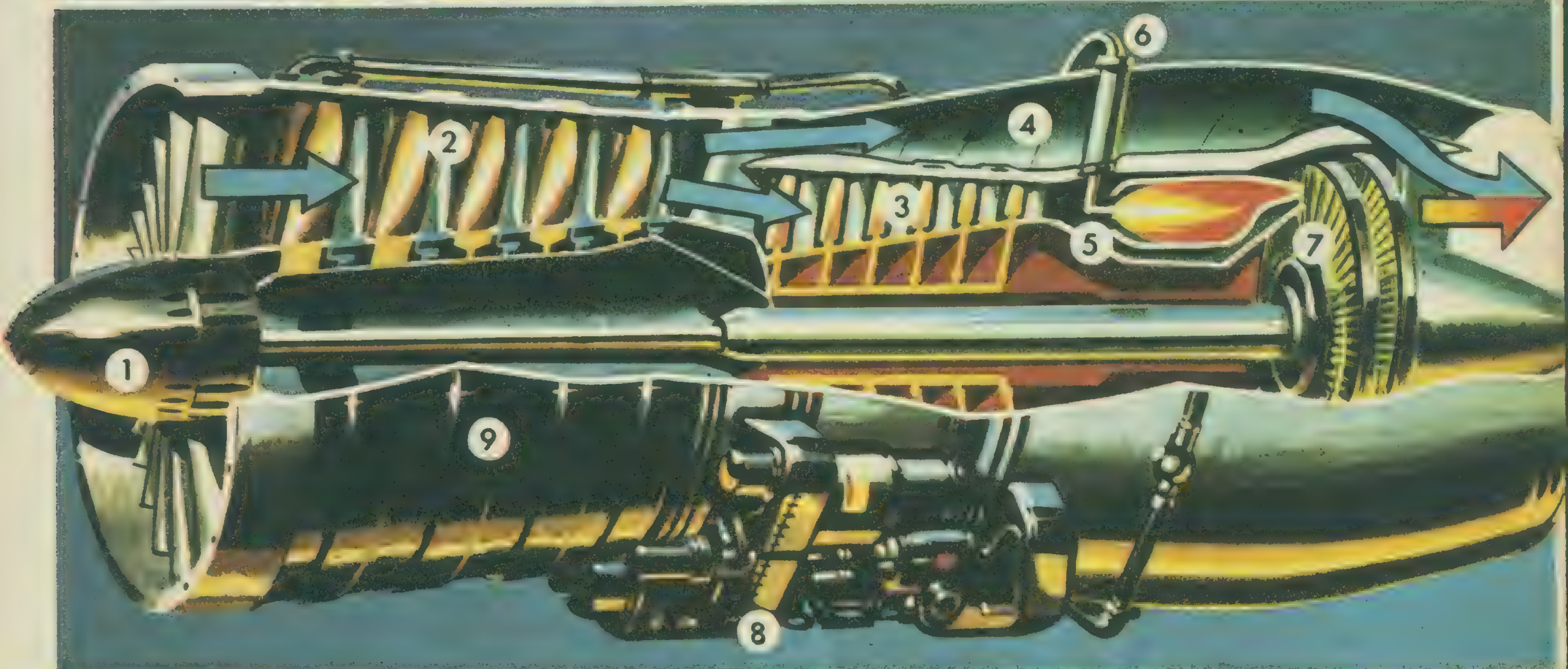

Издавачка организација ·РАД·

ЧУДА ЉУДСКИХ РУКУ

МЛАЗЊАК

Појава млазних мотора изазвала је револуцију у ваздушном, поморском и копненом саобраћају. Основни принцип њиховог рада ипак није тако тешко објаснити. Најпростије речено, ови мотори покоравају се закону физике који каже да ваздух сабијен у неку посуду тежи да се из ње ослободи. Уколико је та посуда потпуно затворена, као на пример балон кога надуваваMо, растући притисак на крају ће натерати балон да пукне. Ако се, међутим, на посуди налази отвор, ваздух ће је, под утицајем високог притиска, напуштати у млазу. Уколико се то што смо условно назвали посудом још и креће, кретање ће се обављати у правцу супротном од излазног млаза. Сви млазни мотори раде на овом принципу.

Када се мотор упали, ваздух из атмосфере усисава се пролазећи кроз кљун авиона (1), односно преко елиса компресора за ниски притисак (2). Један део тако добијеног компресованог ваздуха одводи се затим у компресор за високи притисак (3), а други део у тзв. „бај-пас" канал (4). Из компресора се ваздух затим, под високим притиском, убацује у комору за сагоревање (5) где се меша са горивом кога избацује прстен бризгаљки постављених око мотора (6).

Гас изузетно високе температуре, настао сагоревањем ваздуха и горива, избацује се преко елиса турбина (7) и затим се меша са хладнијим ваздухом из „бај-пас" канала (4). Мешање ваздуха изузетно високе температуре са хладним ваздухом снагом експлозије потискује авион.

Сваки млазњак снабдевен је и додатном опремом као што су резервоари за гориво и преносне (зупчаничне) кутије. Цео авион обложен је тако конструисаним обмотачем који допушта механичарима да на мотору врше оправке, а да при томе не морају да расклапају омотач.

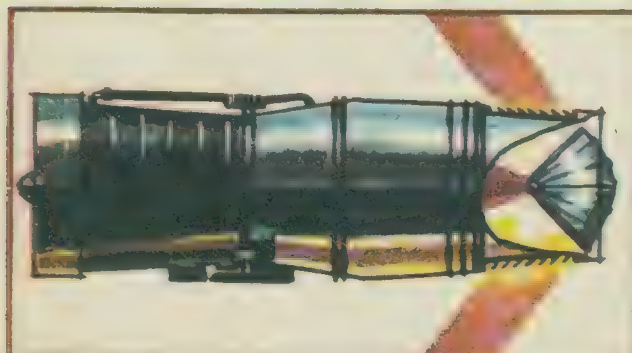
Доле, лево:

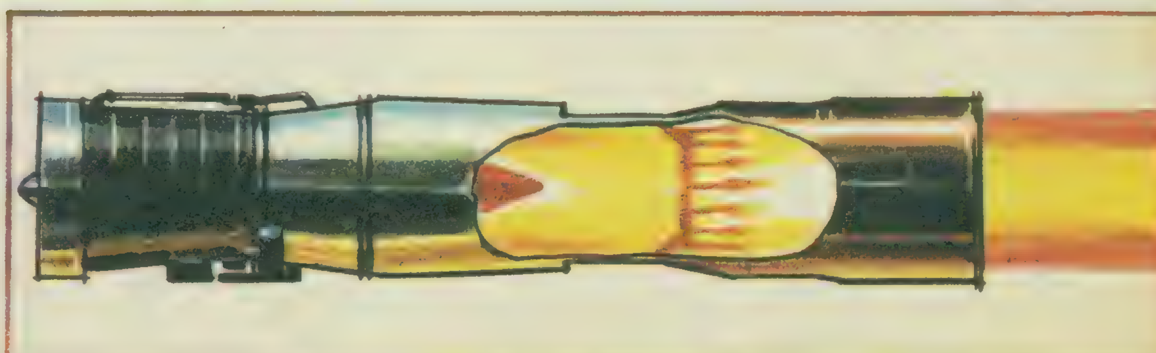
Део мотора који обезбеђује брзо заустављање после слетања. Пилот повлачи једну ручицу повезану са две металне полукупе које затварају пролаз излазном млазу.

Доле, десно:

Када се прстен са бризгаљкама упали, оне поново загревају издувни гас мотора и на тај начин за један краћи период готово удвостручују снагу мотора.

М. И.

МИШЕЛ ЈАЧА ОД СТРАХА

УЈЕДНАЧЕНО ЗУЈАЊЕ АВИОНСКИХ МОТОРА УСПАВАЛО ЈЕ ДЕСЕТОГОДИШЊУ ДЕВОЈЧИЦУ. САЊАЛА ЈЕ О УЗБУЂЕЊИМА КОЈА ЈЕ ЧЕКАЈУ У МЕКСИЧКОЈ ЛУЦИ ЕНСОНАДИ...

У СТРАШНОМ СУДАРУ СА ЛИТИЦАМА ОД АВИОНА ЈЕ ОСТАЛА САМО ОЛУПИНА

вионом је управљао њен деда, педесет шестогодишњи Џуџин Мек Кефри. На седишту до ње га седела је његова жена Рејчел.

Планирали су да се спусте у калифорнијском граду Сан Дијегу који је од мексичке границе удаљен неколико километара. Слетање је требало да буде изненађење за Мишел — хтели су да је, пре него што наставе пут одведу у зоолошки врт.

МИШЕЛ РОБСОН ЈЕ ЗАИСТА ИМАЛА СРЕЋЕ — У НЕСРЕЋИ ЈЕ СЛОМИЛА САМО ВИЛИЦУ

Нису стигли да то ураде.

Те кишне ноћи 27. децембра прошле године њихов авион ударио је у литицу једне планине тридесетак километара удаљене од Сан Дијега.

Џуџин Мекефри остао је на месту мртав. Страшан ударац бацио је његову смртно рањену жену у оближње грмље.

И мала Мишел избачена је из авиона. Пузећи, успела је да се довуче до баке.

— **Лези до мене** — рекла јој је ова нежно. **Ја ћу те грејати.**

Пре него што је послушала баку, Мишел се вратила да из олупине извуче ћебад. И тако покриве не нису могле да се заштите од ледене кише која није престајала да пада.

Када се следећег јутра пробудила, и бака је била мртва.

Мишел је почела да скупља своје драгоцености: књиге, двоглед — играчку, свој дневник и брошуру за девојчице извиђаче.

Бацила је још један поглед на баку и деду. По глави јој се врзмало оно што јој је мајка, извиђачки инструктор, једном рекла:

— Када се нађеш у опасности, немој да паничиш. Уради било шта, али немој да бежиш. Сачувај хладнокрвност. Ако пада киша, а ти си жедна, довољно је да отвориш уста.

Иако јој је вилица била повређена Мишел се сада сетила тог савета. С напором је развукла усне и осетила како јој освежавајуће капи клизе низ грло.

САМА

Кроз расцеп у облацима који су обавијали место на коме се налазила угледала је дубоко под собом куће. Тако удаљене личиле су на кућице за лутке, али је она ипак одлучила да крене ка њима.

Ходала је сатима. Ноћ се већ спуштала када се нашла пред олупином авиона! Читавог дана кретала се у круг....

Није јој преостало ништа друго него да потражи склониште. Увукла се међу неке стене и потпуно исцрпљена, убрзо заспала.

Следећег јутра попела се на сам врх планине, покушавајући да уз помоћ двогледа нађе пут до куће — јединог спаса.

Могла је да се ослони само на себе саму. Знала је да ту више нема никога ко би могао да јој помогне.

А онда, је, негде изнад себе, чула звук хеликоптера.

Спасилачка екипа која је ступила у акцију чим се авион у одређено време није појавио на аеродрому „Линдберг", одмах је угледала усамљену девојчицу.

Три сата касније Мишел је већ лежала у болничком кревету. Сем прелома вилице на два места, није имала других повреда.

Преживела је несрећу и деведесет и шест сати потпуне усамљености на страшној хладноћи.

М. И.

ДОЛАЗИ ЛЕДЕНО ДОБА

Проанализиравши развој цикличности сунчеве активности за последњих неколико деценија и њену везу с временским приликама и климом на Земљи, метеоролог Х. С. Уилет (Willet) са Технолошког института Кембриџ (САД) изградио је климатолошку прогнозу у глобалним размерама, која захвата период до прве половине 22. века.

По мишљењу Уилета, на нашој планети ће у блиској будућности доћи до захлађења. Отприлике за 125 година може се очекивати долазак „малог леденог периода", који ће трајати око 30 година (између 2110. и 2140. године). „Пуно" ледено доба треба да наступи отприлике 10—30 хиљада година. Сем тога, према прогнози Уилета, у следећих 25. година средње температуре ће опасти на знатно нижи ниво од онога у последњим деценијама; на средњим географским ширинама у блиској будућности не треба очекивати дуготрајне суше крупних размера, изузев области САД које се граниче с Мексиком, док у Канади и северним рејонима Европе предстоји претежно суви период. Жестока суша, која је већ започела у Африци и јужним областима Азије, трајаће око 10 година.

Између 2000. и 2030. године доћи ће до оштрог и знатног отопљења, иза којег ће, међутим, доста брзо следити знатно захлађење у глобалним размерама.

Многи стручњаци су склони да с највећом озбиљношћу прихвате и разматрају ту прогнозу, пошто је њен аутор правилно предсказао, у 1951. години, да ће се у току следећих 15 година средња температура по читавој планети знатно снизити. Сем тога, Уилет је тачно прогнозирао смањење броја и интензитета урагана у северном делу Атлантика и њихово јачање у Мексичком заливу, до чега је заиста и дошло шездесетих година.

РИМСКИ БРОЈЕВИ

Ученици VI/1 разреда школе „Петар Петровић Његош" из Илипе питају како се римским бројевима пише 4000. И многи други читаоци постављали су нам таква питања, па ево свима одговора.

АРАПСКИ	РИМСКИ
БРОЈЕВИ	
1	I
2	II
3	III
4	IV
5	V
6	VI
7	VII
8	VIII
9	IX
10	X
11	XI
12	XII
13	XIII
14	XIV
15	XV
16	XVI
17	XVII
18	XVIII
19	XIX
20	XX
21	XXI
22	XXII
23	XXIII
24	XXIV
30	XXX
40	XL
50	L
60	LX
70	LXX
80	LXXX
90	XC
100	C
101	CI
102	CII
200	CC
300	CCC
400	CD
500	D
600	DC
700	DCC
800	DCCC
900	CM
1000	M
2000	$\overline{\text{II}}$
3000	$\overline{\text{III}}$
100000	$\overline{\text{C}}$
1000000	$\overline{\text{|X|}}$

СТВАР БИ ЗГОДНО ИЗАШЛА!

— одговорио је хрватски књижевник Антун Густав Матош на понуду угледних људи да се кандидује и прихвати место самоборског градоначелника, а затим додао: — Замислите, све би новине то објавиле!

Тако је било готово сваке вечери: прво се друштво састајало у одвојеној собици кафане „Град Трст" где је седељка почињала расправама о књижевности и културним збивањима, затим се око десет прелазило у популарну биртију Ивека Будија, у поноћ пребацивало у кафану Родека Руменчића и јутро дочекивало уз ко зна који по реду бокал вина. Већина је одлазила право на посао. Они виђенији, као Богумил Тони, Фран Хрчић или Бранимир Ливадић гледали су да се изгубе око поноћи, али су други, затечени у кафани, одмах заузимали њихова места. Нико није хтео да пропусти ноћ проведену са тако занимљивим саговорником као што је био Антун Густав Матош.

Било је то у Самобору, двадесетак километара удаљеном од Загреба где је Матош нашао спокој, ваљда први и једини пут у животу. Његови срећни самоборски дани трајали су од 1908. до 1910. године и испуњавали градић.

Антун Густав Матош

КАО РИБА У ВОДИ

Песник, критичар, приповедач, хуморист и новинар Матош није имао много среће у животу, па га је худа судба стигла и у војсци где му је допало да буде тимарција коња. Немирна духа и противник Аустро-Угарске Монархије, тешко је подносио на себи униформу њене војске. Уследила је недисциплина и затвор у Петроварадинској тврђави. Чим је улучио прилику, побегао је у Београд — препливавши Дунав. Као војном бегунцу, није му било повратка у Аустро-Угарску. Његова потоња лутања завршила су се 1908. године: после објаве амнестије аустријског цара вратио се у Загреб готово скрхан и болестан. Нарочито га је мучила беспарица. Позив пријатеља, самоборског лекара и власника и главног уредника „Самоборских новина" Мије Јуратовића да буде његов гост „колико год жели" пао му је као мелем на рану.

Доктор Јуратовић је ставио Матошу на располагање не само стан у сопственој кући, већ и пун новчаник који је стајао у фиоци стола.

У маленом Самобору са перивојима, старинском архитектуром и оближњим горјем, Матош се осећао добро. Од доктора Јуратовића је посуђивао за најнеопходније потребе. Грађани су га одмах заволели. Како је важио за врсног козера, стално је око себе окупљао групице људи. Да би се некако одужио свом домаћину за доброчинство, одлазио је повремено у штампарију, редиговао текстове, исписивао адресе претплатника, или чак лепио поштанске марке на новине које су им слате. Кадшто је улазио и у расправе са представницима власти о месним приликама и неприликама посебно са котарским предстојником Кључецом јер је Самобор тада, поред седишта општине са начелником на челу, био и седиште котара (среза).

ИЗНЕНАДАН ПРЕДЛОГ

Знаменити књижевник је често нестајао из Самобора, али се опет враћао. Тако је дошло и пролеће 1910. године и избори за начелника града.

Избори су изазвали деобу на присталице једног или другог, комешања и уопште немирне дане. Трзавице и разноразне приче нису изостале ни овог пута. А онда, једне вечери, док је друштво угледних људи било на окупу у кафани Ивека Будија, котарски предстојник Кључец погледа искоса Матоша и опали као из топа:

— А за кај ви, господине Матошу, не би били самоборски начелник? Бар док се не стишају прилике!

— Ја! — зачуди се књижевник.

— Да, ви! Подесни сте за ту част. Напосљетку, ви сте баш одличан књижевник и човјек који би се снашао у ситуацији. Власт ће бити за вас, а ни Самоборци неће бити против!

Матош стаде да се мешкољи. У првом тренутку се правдао како не познаје законе, што је иначе основа за рад првог човека града, и да је он само литерата, али кад друштво скочи као један, захтевајући да се кандидује на изборима, пристаде.

ИЗДАЈНИЧКИ ОСМЕХ

Озбиљна лица окупљених говорила су Матошу да није у питању шала. Идући после седељке кући, размишљао је о свом будућем послу. Ствар му се допала. Могао је да се сети свог намученог живота, и да у понуђеном месту види прилику да колико-толико среди материјалне прилике. Колико би било изненађење родбине кад би чула да је постао градоначелник. А тек његових литерарних противника! У вољеном Загребу би га поздрављали на улици, у кафани би сви устајали кад уђе и пружали му руку, да се и не помиње пиколо... Досад, кад би га позвао и молио да му донесе цигарете, једва је долазио на други или трећи позив.

Следеће вечери исто друштво поново је покренуло питање Матошевог кандидовања за самоборског градоначелника. Међутим, усред озбиљног разговора неком се оте осмех. Било је то довољно да књижевник схвати да се ради о уђурми. Није се наљутио. Напротив.

— Ви се, господо, шалите! — прихватио је у истом стилу. — **Али да знате, цела ствар би згодно изашла! Замислите, све би новине то објавиле! Међутим, од мене — никад самоборски начелник! Био сам само кандидат за то мјесто. А и то, господо, нешто вриједи, зар не?!**

После четири године Матош је умро.

М. Тодоровић

АУТОМОБИЛИ ПОСТАЈУ ЛАКШИ

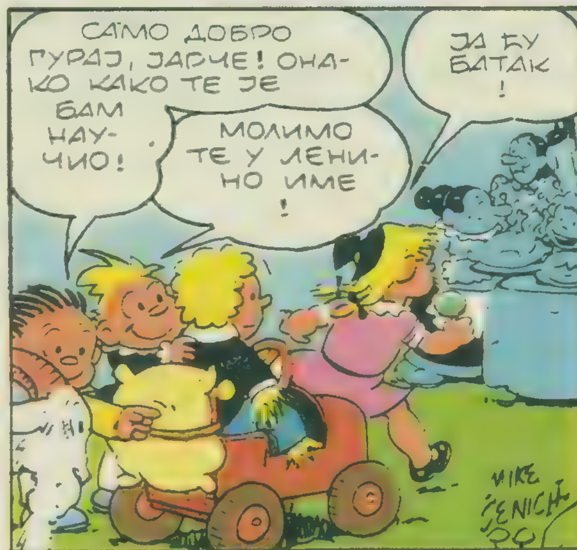
Отприлике за половину лакши постаће нови амерички путнички аутомобили које је сада почела да производи Фордова компанија. Њихови ходни делови, шасије и трансмисија изграђују се од полимерног (полиамидног) материјала, армираног графитним влакнима. Ти материјали су се доскора употребљавали само у конструкцији авиона, чинећи их не само лакшим, него и чвршћим и отпорнијим на дејство корозије. И не само то. Нови, лакши аутомобили ће трошити 30% мање бензина!

БИМ И БУМ

BABALU стрип

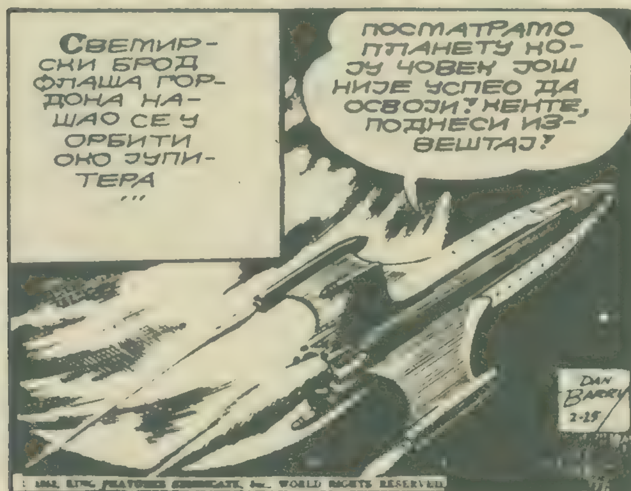

Флаш Гордон: У ЛЕДЕНОМ ГРАДУ

1393/1

ТЕШКО ДА ЋЕМО САВЛАДАТИ ЈУПИТЕРОВУ СИЛУ ТЕЖЕ!
НЕ СМЕМО БРЖЕ ДА СЕ КРЕЋЕМО, ФЛАШЕ! УНИШТИЋЕ НАС ТРЕЊЕ!

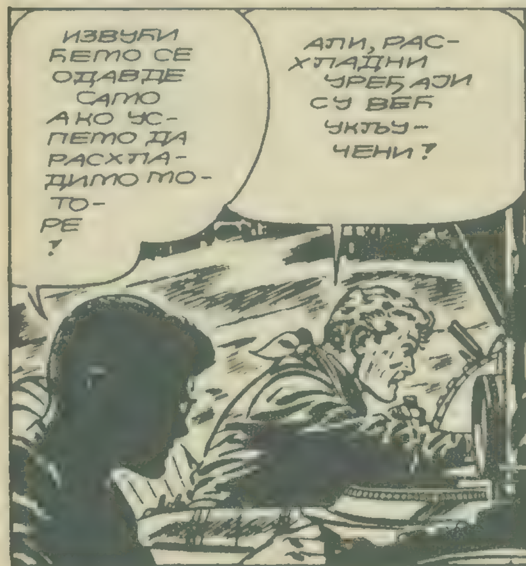

КЕНТЕ, УКЉУЧИ РАСХЛАДНЕ УРЕЂАЈЕ НА МАКСИМУМ!

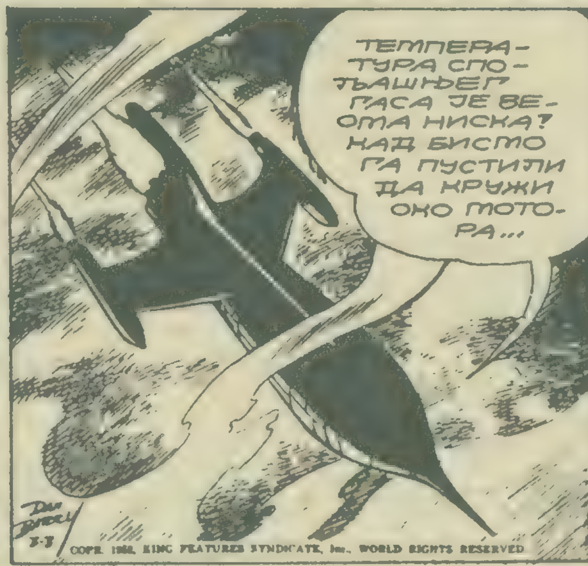

УКЉУЧИТЕ И СВЕ ОСТАЛЕ УРЕЂАЈЕ ЗА СЛУЧАЈ ОПАСНОСТИ!

ФЛАШОВ БРОД УХВАТИО СЕ УКОШТАЦ СА ЈУПИТЕРОВОМ СИЛОМ ТЕЖЕ ...
ДО ЂАВОЛА! ГУБИМО БРЗИНУ!

ПРЕОПТЕРЕТИЛИ СМО СВЕ УРЕЂАЈЕ!
KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

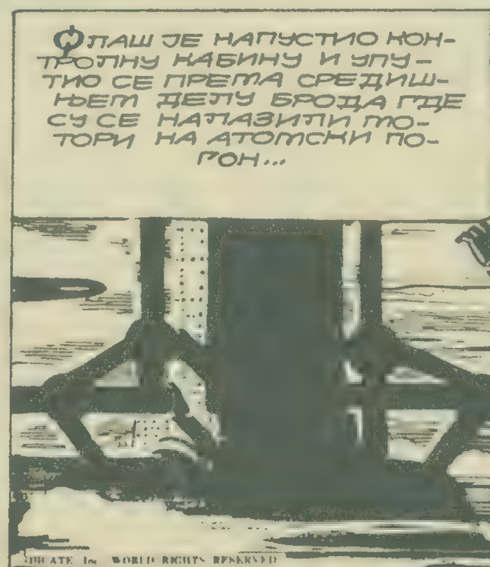

ФЛАШЕ, МОРАЋЕМО ДА УСПОРИМО!
НЕ СМЕМО! СТРМОГЛАВИЋЕМО СЕ!

ИЗВУЋИ ЋЕМО СЕ ОДАВДЕ САМО АКО УСПЕМО ДА РАСХЛАДИМО МОТОРЕ!
АЛИ, РАСХЛАДНИ УРЕЂАЈИ СУ ВЕЋ УКЉУЧЕНИ!

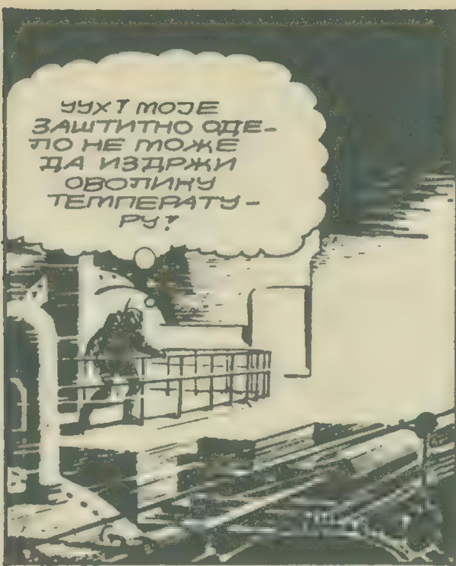

ТЕМПЕРАТУРА СПОЉАШЊЕГ ГАСА ЈЕ ВЕОМА НИСКА! КАД БИСМО ГА ПУСТИЛИ ДА КРУЖИ ОКО МОТОРА...
COPR. 1958, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

МОЖДА БИ ИХ РАСХЛАДИО! САМО, ТРЕБА УЋИ У ТАЈ ПАКАО ДОЛЕ ГДЕ ПОСТОЈИ И ОПАСНОСТ ОД РАДИЈАЦИЈЕ!

ПАЖЊА ВАЗДУШНА КОМОРА 2
ФЛАШЕ, ПУСТИ МЕНЕ ДА ОТВОРИМ КАПКЕ! НЕ СМЕМО ДА ОСТАНЕМО БЕЗ КАПЕТАНА!
НЕ, АНДЕРСОНЕ! ОВО ЈЕ ПОСАО ЗА МЕНЕ!
1393/2

ФЛАШ ЈЕ НАПУСТИО КОНТРОЛНУ КАБИНУ И УПУТИО СЕ ПРЕМА СРЕДИШЊЕМ ДЕЛУ БРОДА ГДЕ СУ СЕ НАЛАЗИЛИ МОТОРИ НА АТОМСКИ ПОГОН...
DICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

САМО ДА УСПЕМ ДА ОТВОРИМ КАПКЕ ЗА ПРОПУШТАЊЕ СПОЉАШЊЕГ ВАЗДУХА!

УУХ! МОЈЕ ЗАШТИТНО ОДЕЛО НЕ МОЖЕ ДА ИЗДРЖИ ОВОЛИКУ ТЕМПЕРАТУРУ!

ИМАМ СРЕЋЕ! ОВА ДВА КАПКА ОТВОРИО САМ ЈЕДНИМ ТРЗАЈЕМ!

ХЕЈ! ДОБИЈАМО У БРЗИНИ!
ТЕМПЕРАТУРА ОПАДА! ФЛАШ ЈЕ УСПЕО!
У КОНТРОЛНОЈ КАБИНИ...
RESERVED

ХЛАДАН ХЕЛИЈУМ КУЉНУО ЈЕ У УНУТРАШЊОСТ БРОДА...
УУХ!
DAN BARRY 3-6
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

САМО... ЈОШ НЕКОЛИКО КОРАКА ДО ВАЗДУШНЕ КОМОРЕ...

ООХ! УСПЕО САМ... УСПЕО...
АЛИ, ПОТПУНО ИСЦРПЉЕН, ФЛАШ СЕ ОНЕСВЕСТИО...

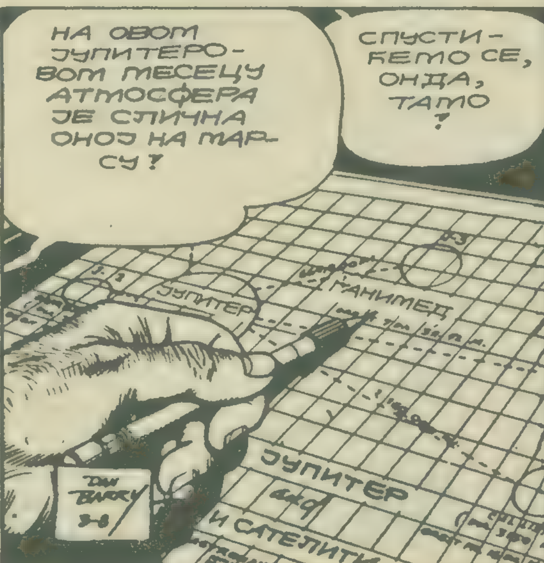

ПАЗИ, ДЕЈЛ! ОДЕЛО МУ ЈЕ ЗАГАЂЕНО РАДИОАКТИВНИМ ЧЕСТИЦАМА!
ФЛАШЕ, ДРАГИ!
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

УУХ! МОЈА ГЛАВА! ЈЕСМО ЛИ УСПЕЛИ?
КАКО ДА НЕ! ЧИМ СУ СЕ МОТОРИ РАСХЛАДИЛИ, БРОД ЈЕ ЈУРНУО НАВИШЕ!

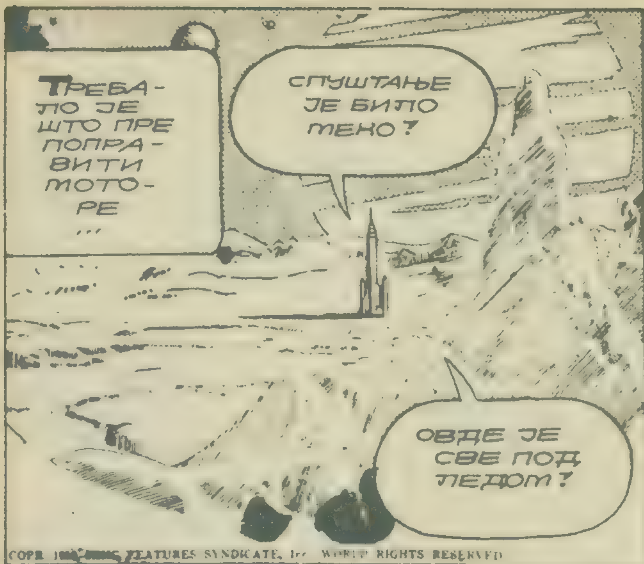

ОПЕТ СМО У СВЕМИРУ!

ФЛАШЕ, НАШ РОБОТ ЈЕ ПОКУПИО ДРАГОЦЕНЕ ПОДАТКЕ СА ПОВРШИНЕ ЈУПИТЕРА!
СЈАЈНО! НАША ЕКСПЕДИЦИЈА ЈЕ УСПЕЛА!
ДА, САМО ЈОШ НИСМО ИЗВАН ОПАСНОСТИ!

МОТОРИ СУ ОШТЕЋЕНИ! ПОТРЕБНА ИМ ЈЕ ОПРАВКА!
МОРАЋЕМО НЕГДЕ ДА СЕ СПУСТИМО!

НА ОВОМ ЈУПИТЕРОВОМ МЕСЕЦУ АТМОСФЕРА ЈЕ СЛИЧНА ОНОЈ НА МАРСУ!
СПУСТИЋЕМО СЕ, ОНДА, ТАМО!
ЈУПИТЕР
ГАНИМЕД
ЈУПИТЕР И САТЕЛИТИ
DAN BARRY 3-8

НЕКОЛИКО ЧАСОВА КАСНИЈЕ ФЛАШОВ ИСТРАЖИВАЧКИ БРОД СЛЕТЕО ЈЕ НА ЈУПИТЕРОВ САТЕЛИТ ГАНИМЕД...
1393/3
FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ТРЕБАЛО ЈЕ ШТО ПРЕ ПОПРАВИТИ МОТОРЕ...
СПУШТАЊЕ ЈЕ БИЛО МЕКО!
ОВДЕ ЈЕ СВЕ ПОД ЛЕДОМ!
COPR 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ДОК АНДЕРСОН И ЛОПРИЕНО РАДЕ ОКО МОТОРА, МИ ЋЕМО РАЗГЛЕДАТИ ОКОЛИНУ!
ОВДЕ НАМ НИСУ ПОТРЕБНИ СКАФАНДЕРИ! НОРМАЛНО ДИШЕМО!

DAN BARRY 3-10
ДОБРО СЕ ЗАКОПЧАЈТЕ! ОВДЕ ЈЕ ЦИЧА ЗИМА!

ОВО НИЈЕ СНЕГ, ВЕЋ СМРЗНУТА ПРАШИНА!
ОВДЕ НЕМА ЖИВОТА, СИГУРАН САМ!

КАКВА ЈЕЗИВА ТИШИНА!
БАР ЋЕМО НА МИРУ ОПРАВИТИ БРОД! ИДЕМО НАТРАГ!

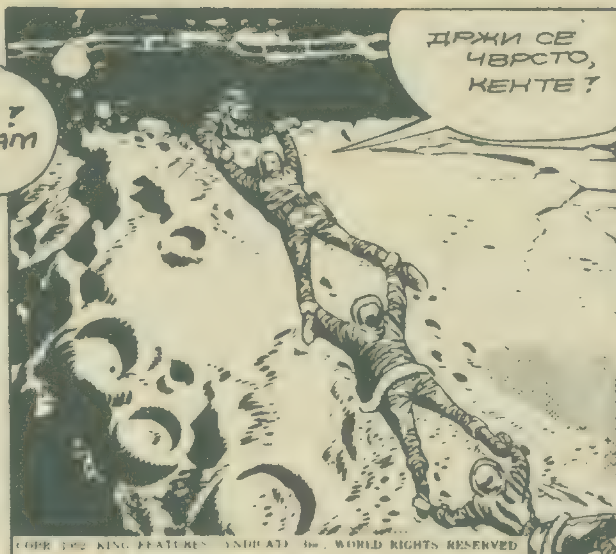

ХЕЈ! СМРАЧИЛО СЕ! ПОСТАЛО ЈЕ ЈОШ ХЛАДНИЈЕ!
СУНЦЕ ЈЕ НЕСТАЛО!

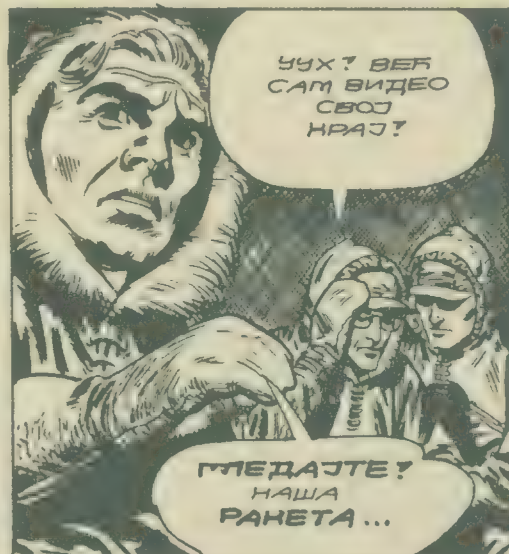

ЛИЧИ НА ПОМРАЧЕЊЕ!
ЈУПИТЕР ЈЕ ЗАКЛОНИО СУНЦЕ!

ФЛАШЕ, ТЛЕ СЕ ТРЕСЕ! БОЈИМ СЕ!
ДРЖИ СЕ ЗА МЕНЕ, ДЕЈЛ!
DAN BARRY 3-12

ИЗНЕНАДА...
PPPPPPPP
ТРУС!
COPR 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

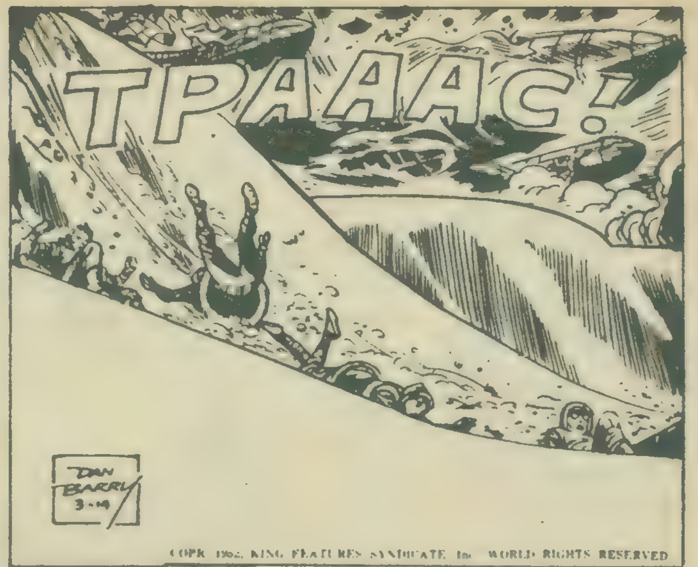

ОДСЕЧЕНИ СМО ОД БРОДА!
УПОМОЋ! ПРОПАДАМ!
1393/4

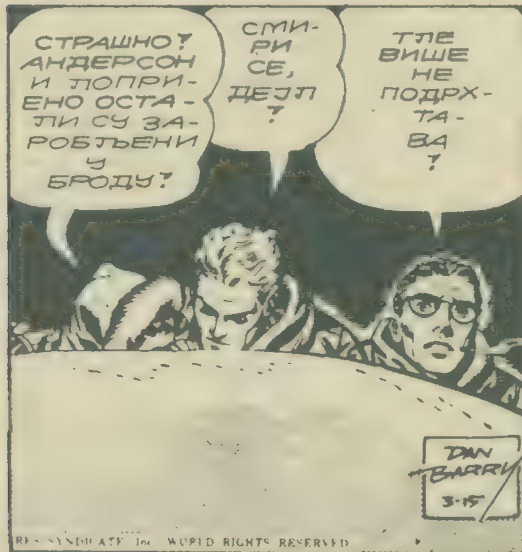

ДРЖИ СЕ ЧВРСТО, КЕНТЕ!
COPR 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

УУХ! ВЕЋ САМ ВИДЕО СВОЈ КРАЈ!
ГЛЕДАЈТЕ! НАША РАКЕТА...

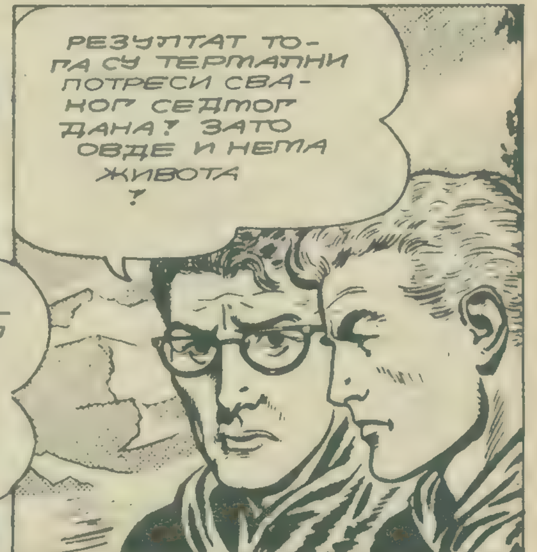

СРУШИЋЕ СЕ!
РРРРРРРР!
БЕЖИМО!

ТРАААС!
DAN BARRY 3-14
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

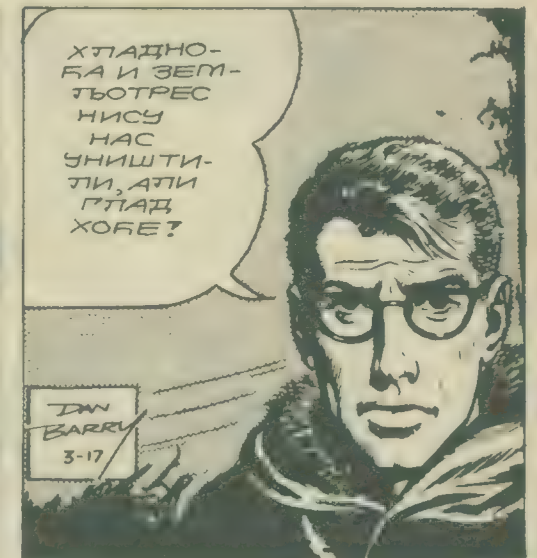

СТРАШНО! АНДЕРСОН И ЛОПРИЕНО ОСТАЛИ СУ ЗАРОБЉЕНИ У БРОДУ!
СМИРИ СЕ, ДЕЈЛ!
ТЛЕ ВИШЕ НЕ ПОДРХТАВА!
DAN BARRY 3-15

СУНЦЕ СЕ ОПЕТ ПОЈАВИЛО!
ЕВО ЗАШТО ЈЕ ПОВРШИНА ГАНИМЕДА КАО СМРЗНУТА ПРАШИНА! ОВАЈ САТЕЛИТ ОБЛЕТИ ОКО ЈУПИТЕРА ЗА СЕДАМ ДАНА! ОНДА ДОЛАЗИ ДО ПОМРАЧЕЊА И ПАДА ТЕМПЕРАТУРЕ!

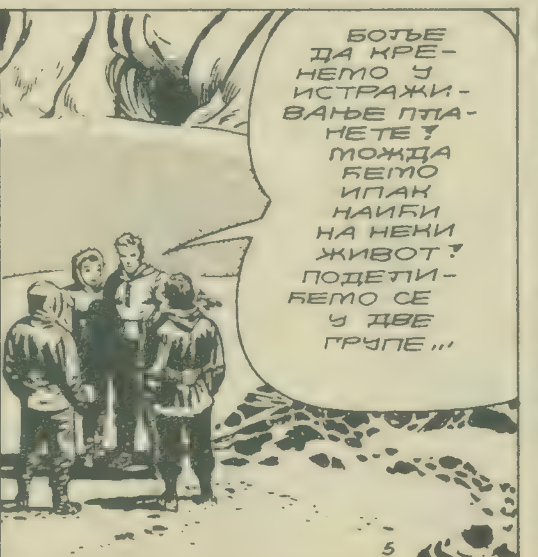

РЕЗУЛТАТ ТОГА СУ ТЕРМАЛНИ ПОТРЕСИ СВАКОГ СЕДМОГ ДАНА! ЗАТО ОВДЕ И НЕМА ЖИВОТА!

И БАШ НАМА ДА СЕ ДЕСИ ДА ПОСТАНЕМО ЗАРОБЉЕНИЦИ МРТВЕ ПЛАНЕТЕ!
БРОДУ НЕ СМЕМО ДА ПРИЂЕМО ЗБОГ РАДИЈАЦИЈЕ!

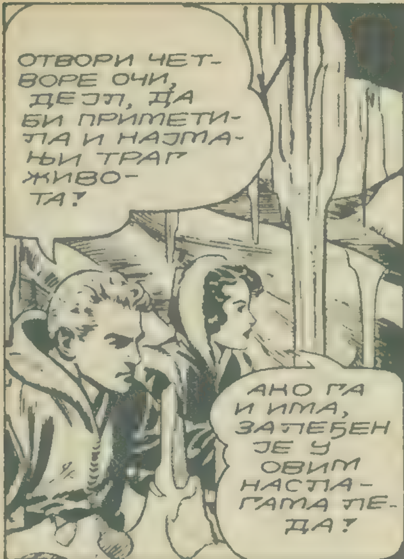

НЕ МОЖЕМО ДА СПАСЕМО НИ НАЈПОТРЕБНИЈУ ОПРЕМУ!
ШТА ЋЕМО СА ХРАНОМ?

ХЛАДНОЋА И ЗЕМЉОТРЕС НИСУ НАС УНИШТИЛИ, АЛИ ГЛАД ХОЋЕ!
DAN BARRY 3-17

БОЉЕ ДА СМО ОСТАЛИ У РАКЕТИ И НАШЛИ СМРТ У ЊОЈ!
ЈАДИКОВАЊЕ НАМ НЕЋЕ ПОМОЋИ, ТЕКСЕ!

БОЉЕ ДА КРЕНЕМО У ИСТРАЖИВАЊЕ ПЛАНЕТЕ! МОЖДА ЋЕМО ИПАК НАИЋИ НА НЕКИ ЖИВОТ! ПОДЕЛИЋЕМО СЕ У ДВЕ ГРУПЕ...

DAN BARRY 3-18
ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СЕ НАЂУ НА ТОМ ИСТОМ МЕСТУ КРОЗ ДВА ЧАСА...

ОТВОРИ ЧЕТВОРЕ ОЧИ, ДЕЈЛ, ДА БИ ПРИМЕТИЛА И НАЈМАЊИ ТРАГ ЖИВОТА!
АКО ГА И ИМА, ЗАЛЕЂЕН ЈЕ У ОВИМ НАСЛАГАМА ЛЕДА!

НА СРЕЋУ, ПОНЕО САМ ОВАЈ ПИШТОЉ, БАЦАЧ ПЛАМЕНА!

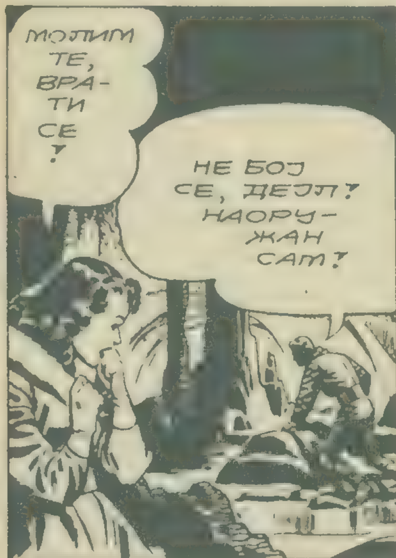

ХЕЈ! ИЗА ОВОГ ЛЕДЕНОГ БЛОКА КРИЈЕ СЕ ПЕЋИНА!

МОЖДА ЋЕМО УНУТРА ИПАК НЕШТО НАЋИ!
МИСЛИМ ДА СЕ УЗАЛУД НАДАШ!

ХЕЈ! НЕНА СЕНКА ЈЕ ТАМО ПРОМАКЛА!

ФЛАШЕ, ВРАТИ СЕ! КО ЗНА ШТА СИ ВИДЕО!
У ПИТАЊУ ЈЕ НЕКО ЖИВО БИЋЕ, А ТО ЗНАЧИ ДА У БЛИЗИНИ ИМА И ХРАНЕ!

МОЛИМ ТЕ, ВРАТИ СЕ!
НЕ БОЈ СЕ, ДЕЈЛ! НАОРУЖАН САМ!

ШТА?! НЕМОГУЋЕ!

ДЕЧАК!
ШТА? ОДАКЛЕ ОВАЈ ЧОВЕК ОВДЕ?

ПА... ОВО ЈЕ ЗЕМЉАНИН!
НЕМОГУЋЕ! МОЖДА ЈЕ СТАНОВНИК ОВЕ ПЛАНЕТЕ!
ВИ... ВИ ГОВОРИТЕ МОЈ ЈЕЗИК!

ЗАИСТА СТЕ СА ЗЕМЉЕ? ЈА САЊАМ!
ИЗГЛЕДА СМО СВИ ИЗНЕНАЂЕНИ!

ООХ... И СРЕЋАН САМ ШТО ВАС ВИДИМ! УМОРАН САМ ОД СВЕГА! ШМРК!
ИСПЛАЧИ СЕ! БИЋЕ ТИ ЛАКШЕ!

КО СИ ТИ? УЧИНИЛО МИ СЕ ДА СЕ КРИЈЕШ?
МИСЛИО САМ ДА СТЕ ЈЕДАН ОД ЊИХ? ОНИ МЕ ПРОГОНЕ?
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESE

КО СУ ТО ОНИ? ЗАР ОВДЕ ИМА ЈОШ ЉУДИ?
ДА? АЛИ, ОНИ НИСУ КАО ТИ? ХЛАДНИ СУ КАО И ОВАЈ ЛЕД? У СВОМ ЛЕДЕНОМ ГРАДУ ДРЖЕ МОГ ОЦА?
DAN BARRY
3-24

МОРАМО БИТИ ОБАЗРИВИ, ДЕЈЛ? МОЖДА ОВАЈ ДЕЧАК ХОЋЕ ДА НАС ПРЕВАРИ?

НЕ? МОРАТЕ МИ ВЕРОВАТИ? ЈА САМ УСПЕО ДА УМАКНЕМ ОВИМ ЉУДИМА ЗА ВРЕМЕ ПОТРЕСА?
ЈАДНО ДЕТЕ? ШТА ЈЕ СВЕ ПРЕЖИВЕЛО?

ФЛАШЕ, СЕЋАШ СЕ ДА ЈЕ НАУЧНИК ЕМИЛ КАРСОН НЕСТАО У ЕКСПЕДИЦИЈИ НА МЕСЕЦ?
ДА? ОН ЈЕ МОЈ ОТАЦ? ЈА САМ РЕЈ КАРСОН?

У РЕДУ, РЕЈ? ПРОНАЂИМО ТАЈ ГРАД ОД ЛЕДА И ТВОГ ОЦА?

МОРАМО БИТИ ОБАЗРИВИ? ОНИ ЉУДИ ТРАГАЈУ ЗА МНОМ И ИМАЈУ МОЋНО ОРУЖЈЕ?
COPR. 1962 KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

РЕКЛА БИХ ДА ЧУЈЕМ НЕКЕ ШУМОВЕ? МОЖДА ОТПАДАЈУ ЛЕДЕНИЦИ?
DAN BARRY
3-26

НЕ?

ФЛАШ ЈЕ СТАО КАО УКОПАН ...
ДЕЈЛ?

ПАЗИ, ФЛАШЕ? ЊИХОВИ ПИШТОЉИ ЛЕДЕ СВЕ ЖИВО?

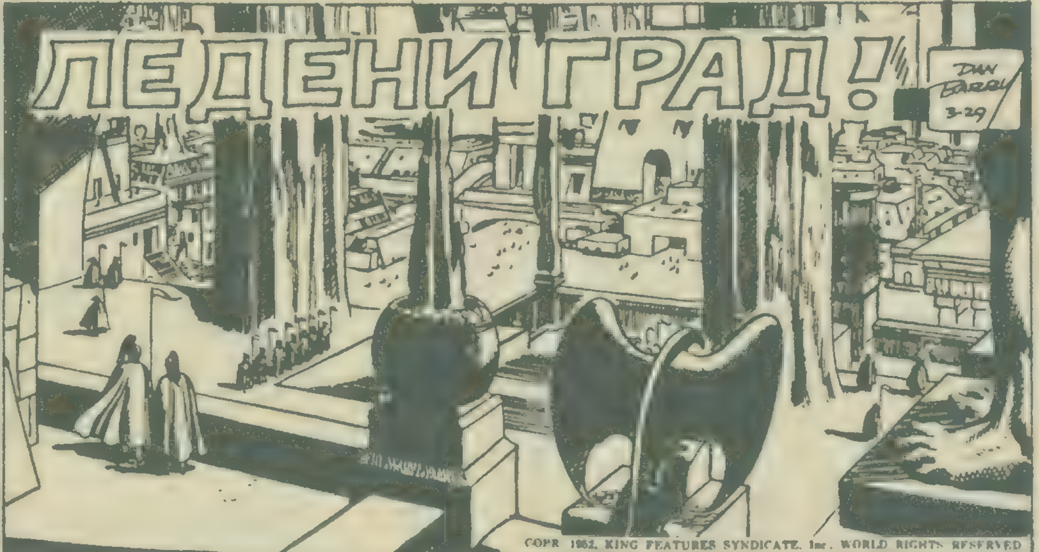

А МОЈ ДЕЛУЈЕ СУПРОТНО?
ХЕЈ? ИМА ИХ ЈОШ?
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS R

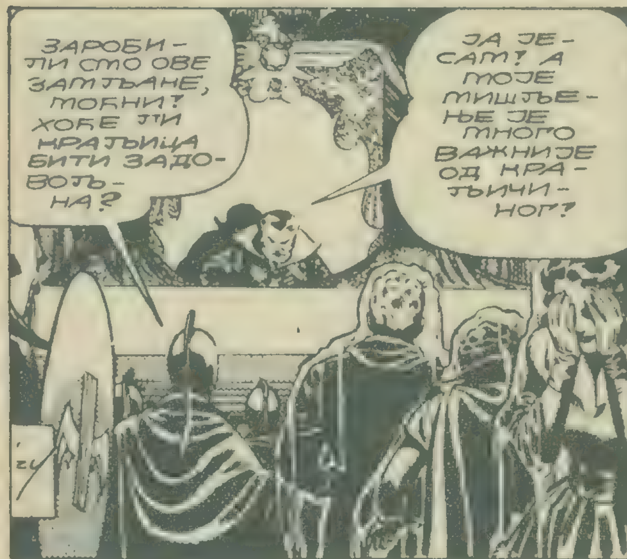

ОПКОЉЕНИ СМО! РЕЈ, НЕ СМЕМО НИЈЕДНОГ ДА ПРОМАШИМО!

АЛИ, КИША ЛЕДЕНИХ ИГЛИЦА ЗАСУЛА ЈЕ ФЛАША...
УУУХ!
DAN BARRY 3-28

УКРОТИЛИ СМО СТРАНЦЕ! НАТРАГ У ГРАД!
COPR. 1962 KING FEATURES SYNDICATE Inc. WORLD RIGHT

ФЛАШ, ДЕЈЛ И РЕЈ ПРЕБАЧЕНИ СУ У ЈЕДНУ ЛЕТЕЛИЦУ...
ПРАВАЦ ПАЛАТА! ДОБРО ЋЕ НАС НАГРАДИТИ ЗБОГ ОВОГА!

ЛЕДЕНИ ГРАД!
DAN BARRY 3-29
COPR. 1962, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

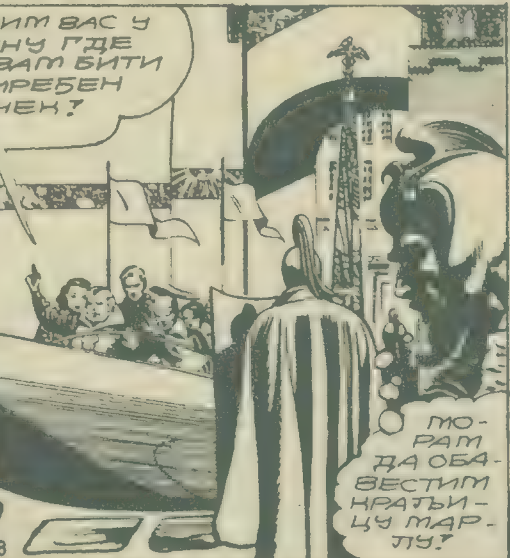

ЗАРОБИЛИ СМО ОВЕ ЗЕМЉАНЕ, МОЋНИ! ХОЋЕ ЛИ КРАЉИЦА БИТИ ЗАДОВОЉНА?
ЗА ЈЕСАМ! А МОЈЕ МИШЉЕЊЕ ЈЕ МНОГО ВАЖНИЈЕ ОД КРАЉИЧИНОГ!

УУХ! САВ САМ УТРНУО!
ДА ЈОЈ ОДМРЗНЕМ ЈОШ ОВАЈ ДЕО!

ЗЕМЉАНИ, ДА МОЖДА НЕ ТРАГАТЕ ЗА ДОКТОРОМ КАРСОНОМ?
СЛУЧАЈНО СМО СЕ СПУСТИЛИ ОВДЕ!

ЗАШТО СТЕ ЗАРОБИЛИ ДОКТОРА КАРСОНА?
АЛИ, ОН ЈЕ НАШ ГОСТ, КАО ШТО ЋЕТЕ ВИ БИТИ!
ЛАЖЕ, ФЛАШЕ!

МИ СМО ЗАРОБЉЕНИЦИ!
ГЛУПОСТИ! ДЕЧАК СЕ ИЗГУБИО У ЛЕЋИНИ ПА ЈЕ ПОРЕМЕТИО УМОМ! ПОЂИТЕ СА МНОМ!

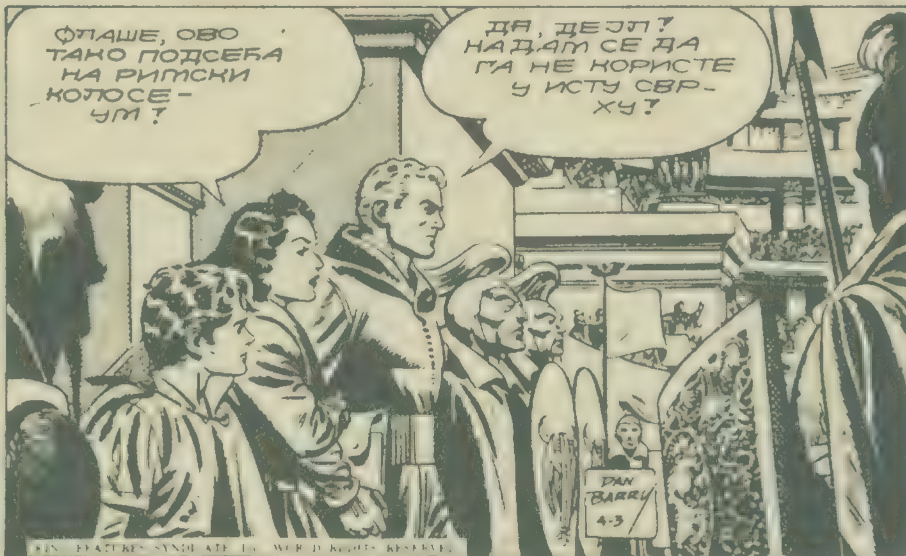

ВОДИМ ВАС У АРЕНУ ГДЕ ЋЕ ВАМ БИТИ ПРИРЕЂЕН ДОЧЕК!
МОРАМ ДА ОБАВЕСТИМ КРАЉИЦУ МАРЛУ!

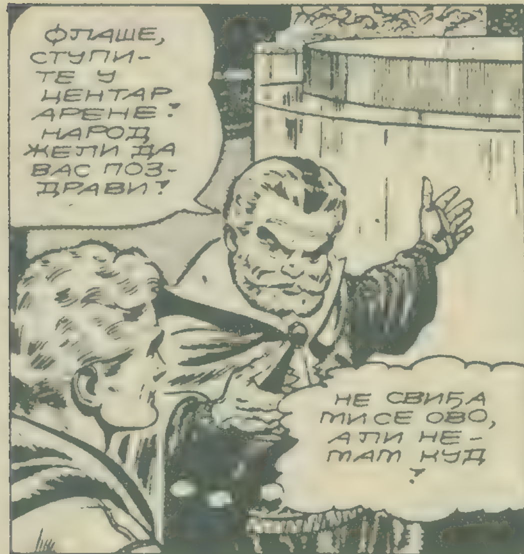

АЛИ, НЕ ЖЕЛИМО НИКАКАВ ПРИЈЕМ! ХОЋЕМО ДА ВИДИМО ДОКТОРА КАРСОНА!
СВЕ У СВОЈЕ ВРЕМЕ!

А У ПАЛАТИ ЛЕДЕНОГ КРАЉЕВСТВА ...
КРАЉИЦЕ, ПОЂИТЕ ОДМАХ! ПРИНЦ ГАРЛ ЈЕ ЗАРОБИО НЕКЕ ЗЕМЉАНЕ...
4-2

... И ВОДИ ИХ У АРЕНУ!
ШТА? БРЗО ДА ЗАУСТАВИМО ТОГ КРВНИКА!

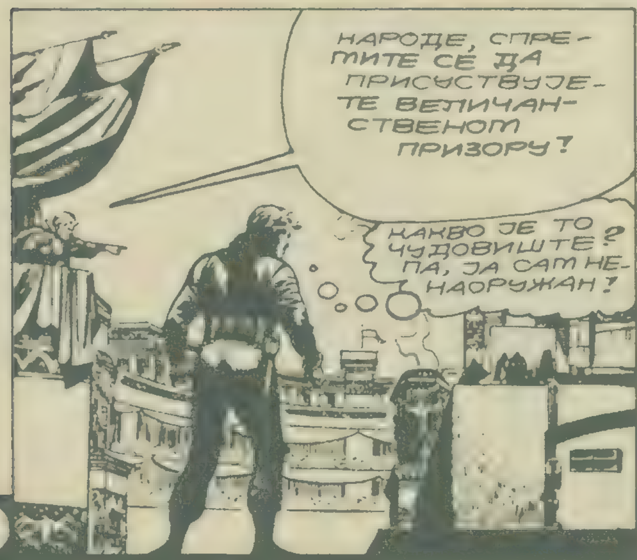

КАКВО ТО БОДРЕЊЕ ДОПИРЕ ИЗ АРЕНЕ?
ОВО ЈЕ ВРЕМЕ КАД СЕ КОД НАС ОДРЖАВАЈУ СВЕЧАНОСТИ!

ФЛАШЕ, ОВО ТАКО ПОДСЕЋА НА РИМСКИ КОЛОСЕУМ!
ДА, ДЕЈЛ! НАДАМ СЕ ДА ГА НЕ КОРИСТЕ У ИСТУ СВРХУ!
DAN BARRY 4-3

ФЛАШЕ, СТУПИТЕ У ЦЕНТАР АРЕНЕ! НАРОД ЖЕЛИ ДА ВАС ПОЗДРАВИ!
НЕ СВИЂА МИ СЕ ОВО, АЛИ НЕМАМ КУД!

ВРАТА СЕ ЗАЛУПИШЕ ЗА ФЛАШОМ...
?

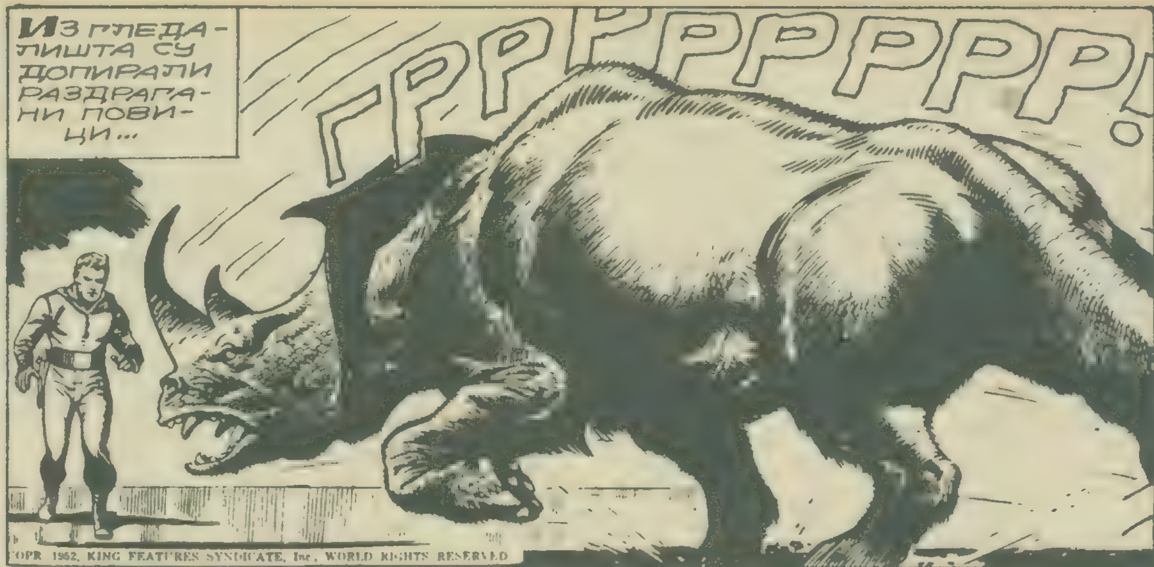

ЗЕМЉАНИНЕ, ПЛАТИЋЕШ ЗА СВОЈУ РАДОЗНАЛОСТ! ПУСТИТЕ ЛЕДЕНО ЧУДОВИШТЕ!

НАРОДЕ, СПРЕМИТЕ СЕ ДА ПРИСУСТВУЈЕТЕ ВЕЛИЧАНСТВЕНОМ ПРИЗОРУ!
КАКВО ЈЕ ТО ЧУДОВИШТЕ? ПА, ЈА САМ НЕНАОРУЖАН!

У ТОМ ТРЕНУТКУ...
ПРОЛАЗ ЗА КРАЉИЦУ МАРЛУ!
СТАНИТЕ! НЕ ПУШТАЈТЕ ЗВЕР!

АЛИ, БИЛО ЈЕ КАСНО...
СТО ТУ ТУКА! КАКВА ГРДОСИЈА!

ГАРЛ, НАРЕЂУЈЕМ ТИ ДА СПРЕЧИШ ОВО КРВОПРОЛИЋЕ!
ЖАО МИ ЈЕ, МАРЛА! ЗВЕР ЈЕ ВЕЋ ПУШТЕНА!

ИЗ ГЛЕДАЛИШТА СУ ДОПИРАЛИ РАЗДРАГАНИ ПОВИЦИ...
ГРРРРРРРРР!
COPR 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ФЛАШ ЈЕ СКОЧИО У СТРАНУ, АЛИ...
КЛИЗАВО ЈЕ! НЕ МОГУ ДА СЕ ДРЖИМ НА НОГАМА!

ТАДА...
НЕВЕРОВАТНО! ОВА ГРДОСИЈА СЕ ОДРЖАВА НА ЛЕДУ, А ЈА НЕ МОГУ!

ОХ! КАД БИ ФЛАШ ИМАО ОРУЖЈЕ ДА СЕ ОДБРАНИ!
!

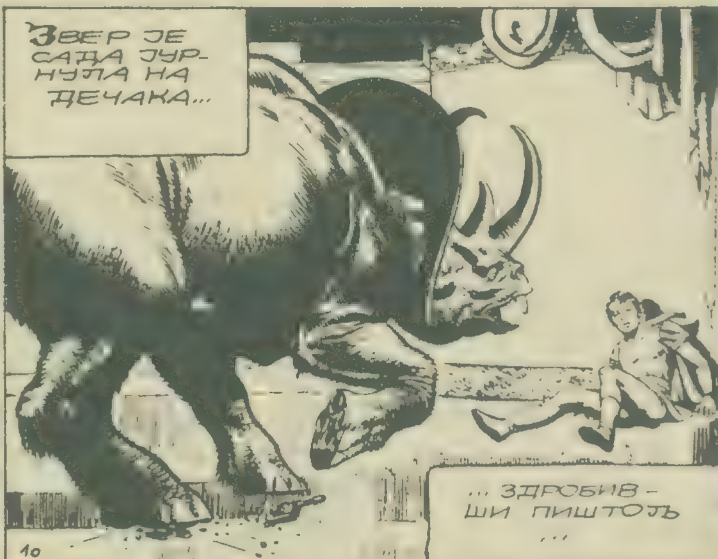

ДРЖ'ТЕ ДЕЧАКА! УКРАО ТИ ЈЕ ПИШТОЉ!

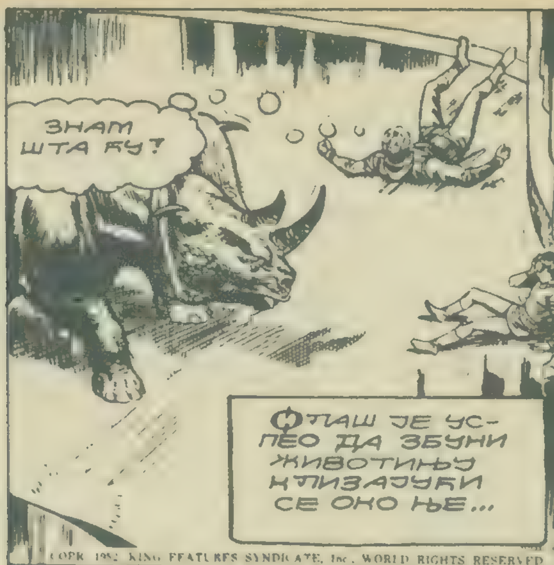

ФЛАШЕ, ЕВО ТИ ПИШТОЉ!
УБИЈТЕ ТО ДЕРИШТЕ!
DAN BARRY 4-9

ДЕЧАК СЕ МНОГО НАГНУО... И...
РЕЈ!

ЈА ЋУ ДА ПОДИГНЕМ ПИШТОЉ, ФЛАШЕ!
НЕ! НЕ ПРИБЛИЖАВАЈ СЕ!
1952 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

АЛИ, РЕЈ СЕ ОКЛИЗНУО...
!

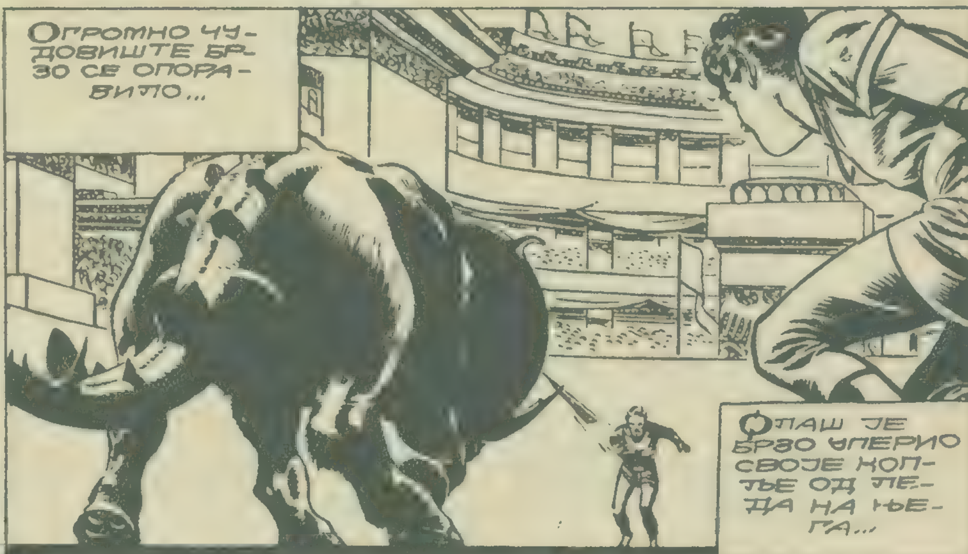

ЗВЕР ЈЕ САДА ЈУРНУЛА НА ДЕЧАКА...
... ЗДРОБИВШИ ПИШТОЉ ...

ЗНАМ ШТА ЋУ?
ФЛАШ ЈЕ УСПЕО ДА ЗБУНИ ЖИВОТИЊУ КЛИЗАЈУЋИ СЕ ОКО ЊЕ...
COPR. 1952 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

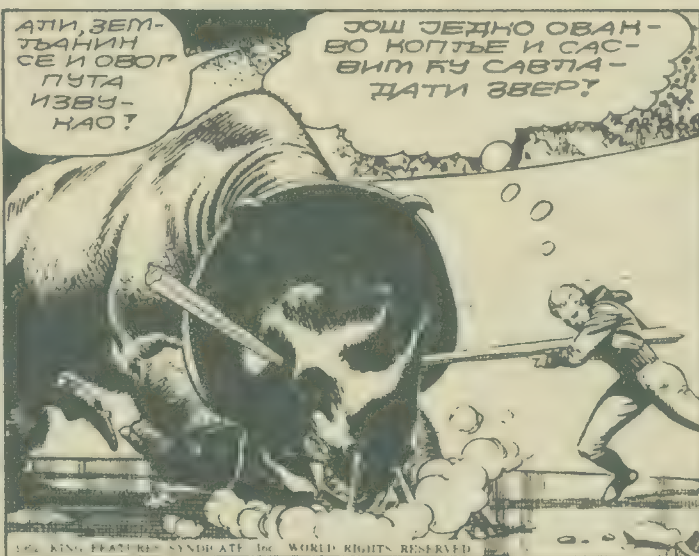

ДА ВИДИМ ХОЋЕ ЛИ ЦРВЕНА ЗАВЕСА РАЗЈАРИТИ ЗВЕР?
DAN BARRY 4-11

ЈЕСТЕ?
ТРАС!

НЕКОЛИКО МИНУТА ЖИВОТИЊА ЈЕ СТАЈАЛА ОШАМУЋЕНА ОД УДАРЦА...
ОВАЈ ЗАШТИЋЕНИ КОМАД ЛЕДА МОЖЕ ДОБРО ДА МИ ПОСЛУЖИ?
COPR. 1952 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ОГРОМНО ЧУДОВИШТЕ БРЗО СЕ ОПОРАВИЛО...
ФЛАШ ЈЕ БРЗО УПЕРИО СВОЈЕ КОПЉЕ ОД ЛЕДА НА ЊЕГА...

СЈАЈНО? ЗЕМЉАНИН ЈЕ РАНИО ЗВЕР?
НИЈЕ ЈОШ СВЕ ЗАВРШЕНО? ЧУДОВИШТЕ ОПЕТ НАПАДА?

АЛИ, ЗЕМЉАНИН СЕ И ОВОГ ПУТА ИЗВУКАО?
ЈОШ ЈЕДНО ОВАКВО КОПЉЕ И САСВИМ ЋУ САВЛАДАТИ ЗВЕР?
1952 KING FEATURES SYNDICATE Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ЖИВЕО, ЗЕМЉАНИН? ЖИВОТИЊА ЈЕ МРТВА?
НЕМОГУЋЕ? НИКО ЈОШ НИЈЕ УСПЕО ДА САВЛАДА ЧУДОВИШТЕ?

ЖИВЕО, ЗЕМЉАНИН?
ГАРЛ, РАДИШ НА СВОЈУ РУКУ И ЗАТО ЋЕШ ОДГОВАРАТИ? ДОВЕДИ СТРАНЦЕ У МОЈУ ПАЛАТУ? ОНИ СУ МОЈИ ГОСТИ?

МАЛО КАСНИЈЕ...
БИО СИ СЈАЈАН, ЗЕМЉАНИНЕ? ЖЕЛИМ ДА ТИ ЧЕСТИТАМ?
ЈА САМ ФЛАШ ГОРДОН? ДРАГО МИ ЈЕ ДА СТЕ УЖИВАЛИ У „НАДМЕТАЊУ”?
R 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

НЕ ГОВОРИ ТАКО, ФЛАШЕ? ОВЕ СТРАШНЕ ИГРЕ ДЕЛО СУ МОГ ПРЕДСЕДНИКА? МОЖДА БИ ТИ МОГАО ДА ИХ ИСКОРЕНИШ?
?
DAN BARRY 4-15

СЛУШАЈТЕ МЕ, МАРТА! ОВДЕ САМ СЛУЧАЈНО СЛЕТЕО И САЗНАО ЗА ДОКТОРА КАРСОНА! ВАША ПОЛИТИКА МЕ НЕ ЗАНИМА!
АЛИ И ДОКТОР ЈЕ УМЕШАН У НАШЕ УНУТРАШЊЕ ПРИЛИКЕ!

ОН ЈЕ ЗНАЧИ ЖИВ! ГДЕ ЈЕ?
НА ВАЖНОМ ЗАДАТКУ, У ДРУГОМ СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ! АКО ГА ОБАВИ, ОНДА СВИ ИМАМО ШАНСИ ДА ПРЕЖИВИМО!
DAN BARRY 4-16

У СУПРОТНОМ, НАЋИ ЋЕМО СМРТ У ОВОМ ГРАДУ!
НЕ РАЗУМЕМ! ШТА ТО КАРСОН ТРЕБА ДА УРАДИ?

И ЗАШТО ЋЕТЕ СВИ ПРОПАСТИ?
ПОЂИТЕ СА МНОМ! ПОКАЗАЋУ ВАМ... ЗНАТЕ ЗА ТЕРМАЛНЕ ПОТРЕСЕ КОЈИ СЕ ПОНАВЉАЈУ СВАКОГ СЕДМОГ ДАНА?

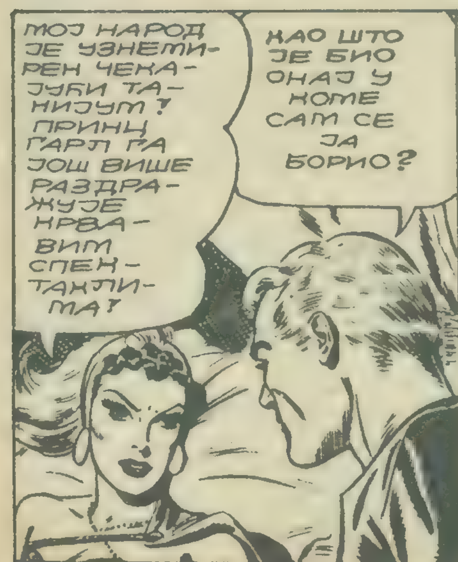

НАШ ГРАД ИМ ОДОЛЕВА САМО ЗАХВАЉУЈУЋИ СПЕЦИЈАЛНОЈ МАШИНИ КОЈА ОБЕЗБЕЂУЈЕ ЈЕДНАКО НИСКУ ТЕМПЕРАТУРУ У НАШЕМ ГРАДУ!
ТАКО ВИ УСПЕВАТЕ ДА ПРЕЖИВИТЕ!

ДА! АЛИ ОВА МАШИНА РАДИ САМО ПОМОЋУ РЕТКОГ ЕЛЕМЕНТА – **ТАНИЈУМА**! НАШЕ ЗАЛИХЕ СУ СВЕ ПОТРОШЕНЕ!

И БАШ ЈА ДА СЕ НАЂЕМ У ГРАДУ КОЈИ ЈЕ ОСУЂЕН НА ПРОПАСТ!
НИЈЕ ЈОШ СВЕ ИЗГУБЉЕНО! ИАКО ВИШЕ НЕМА ТАНИЈУМА У НАШЕМ СУНЧЕВОМ СИСТЕМУ...

...ОТКРИЛИ СМО ГА НА ЈЕДНОЈ ДАЛЕКОЈ ПЛАНЕТИ!
ЗАТО СТЕ КИДНАПОВАЛИ ЧУВЕНОГ ГЕОЛОГА КАРСОНА И ПОСЛАЛИ ГА ТАМО!

ДА! ЈАВИО НАМ ЈЕ ДА ЈЕ УСПЕО И ДА СЕ ВРАЋА СА ДРАГОЦЕНИМ ТОВАРОМ!
СЈАЈНО! ПА, ЗАШТО ОНДА БРИНЕТЕ?
DAN BARRY 4-18

МОЈ НАРОД ЈЕ УЗНЕМИРЕН ЧЕКАЈУЋИ ТАНИЈУМ! ПРИНЦ ГАРЛ ГА ЈОШ ВИШЕ РАЗДРАЖУЈЕ КРВАВИМ СПЕКТАКЛИМА!
КАО ШТО ЈЕ БИО ОНАЈ У КОМЕ САМ СЕ ЈА БОРИО?

ДА! ОН ЖЕЛИ ДА ДИГНЕ НАРОД ПРОТИВ МЕНЕ!
ЗАШТО СВЕ ТО ПРИЧАТЕ МЕНИ?

ЈЕР СИ ТИ ПОСТАО ХЕРОЈ ЗА МОЈ НАРОД! КАДА БИ СЕ ОЖЕНИО СА МНОМ, СВИ БИ СЕ ОКРЕНУЛИ ПРОТИВ ГАРЛА!
12

ПОЛАКО, КРАЉИЦЕ! ДА НИСТЕ МАЛО ПРЕТЕРАЛИ?
ТВОЈЕ ОКЛЕВАЊЕ МИ НЕ ЛАСКА! САМО ЗНАЈ...

...АКО ЖЕЛИШ ДА СЕ ДОКТОР И ЊЕГОВ СИН ВРАТЕ НА ЗЕМЉУ, МОРАЋЕШ ДА СЕ ОЖЕНИШ СА МНОМ! С ЊИМА ЋЕ ПОЋИ И ДЕЈЛ!
А, КАКО ЋЕ ТО ОНИ СТИЋИ ДО ЗЕМЉЕ?

ЕВО ОВИМ! У ОВОЈ ЛЕТЕЛИЦИ УХВАТИЛИ СМО КАРСОНА И ЊЕГОВОГ СИНА!
РАКЕТА!
COPR 1962 KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

РАЗМИСЛИ О МОЈОЈ ПОНУДИ, ФЛАШЕ! ТИ И ЈА БИСМО ВЛАДАЛИ ОВИМ КРАЉЕВСТВОМ У МИРУ!
ХМ! ДЕЈЛ БИ СЕ ТАДА ВРАТИЛА НА ЗЕМЉУ!
COPR 1962 KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS

НАДАМ СЕ ДА ОДГОВОР НЕ МОРАМ ОДМАХ ДА ДАМ!
СВАКАКО! САМО...

...ВАЉДА НЕЋЕШ БИТИ ТОЛИКО ГЛУП ДА ОДБИЈЕШ ПОНУДУ! ГАРЛ БИ ТАДА ПРЕОТЕО МОЈ ПРЕСТО И СВИ БИСМО СЕ НАШЛИ У ЊЕГОВИМ РУКАМА!

ПАЗИ, ФЛАШЕ! СУДБИНА ТВОЈИХ ПРИЈАТЕЉА ЗАВИСИ ОД ТВОЈЕ ОДЛУКЕ!
СХВАТИО САМ ТО!

МАЛО КАСНИЈЕ ФЛАШ СЕ ПРИДРУЖИО ДЕЈЛ И РЕЈУ...
ШТА? НИКАДА НЕЋУ ДОЗВОЛИТИ ДА СЕ ОЖЕНИШ СА ЊОМ ДА БИ СПАСАО МЕНЕ!
ПОЛАКО, ДРАГА! НЕ ПАДА МИ НА ПАМЕТ ДА ОВДЕ ЖИВИМ!

РЕЈ, ТВОЈ ОТАЦ СЕ ВРАЋА КРОЗ ДВА ДАНА! ОВДЕ ЋЕ БИТИ ВЕЛИКО СЛАВЉЕ!
А МИ ЋЕМО ИСКОРИСТИТИ ГУЖВУ И УКРЦАТИ СЕ У ТАТИНУ РАКЕТУ!

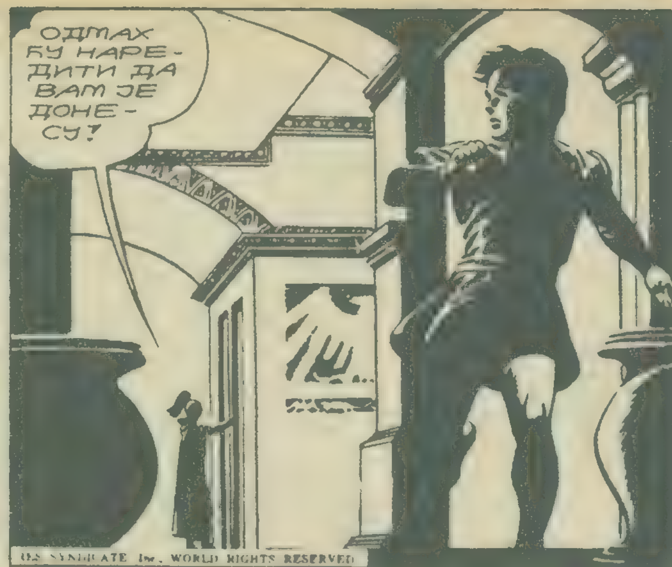

НАДАМ СЕ ДА ЋЕМО УСПЕТИ!
ШТА ЋЕМО С ТЕКСОМ И КЕНТОМ?
ТО ТИ ЈЕ СЈАЈНА ИДЕЈА, ФЛАШЕ!

ТО ЈЕ ПРОБЛЕМ! РЕЈ, ДА ЛИ ЗНАШ ДА ИЗИЂЕШ НА ПОВРШИНУ?
ОВА ПЕЋИНА ЈЕ ПРАВИ ЛАВИРИНТ, АЛИ УСПЕЋУ!

ПАЗИ САМО ДА ТЕ НЕ ПРИМЕТЕ!
СТРАЖА! ОТВОРИТЕ ВРАТА!

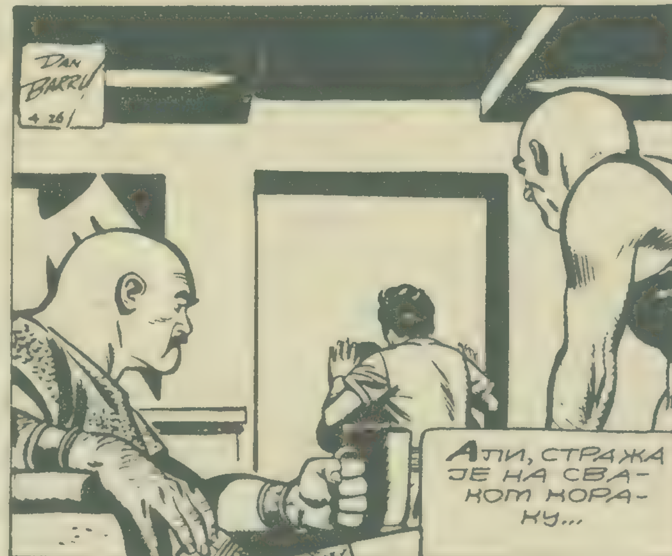

КАДА ЋЕТЕ НАМ ДОНЕТИ НЕШТО ЗА ЈЕЛО?
САЧЕКАЈТЕ! ХЕЈ! ГДЕ ЈЕ ДЕЧАК?

ЕНО ГА У КРЕВЕТУ! ЗАСПАО ЈЕ! ШТА ЈЕ С ХРАНОМ?

ОДМАХ ЋУ НАРЕДИТИ ДА ВАМ ЈЕ ДОНЕСУ!
SYNDICATE Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

РЕЈ СЕ ПРОБИЈАО КРОЗ ПОДЗЕМНЕ ХОДНИКЕ ...
УУХ! ПАТРОЛА! ДА СЕ ПОВУЧЕМ!

ХЕЈ, КУДА ЛИ ВОДИ ОВАЈ ПРОЛАЗ?

DAN BARRY 4-26
АЛИ, СТРАЖА ЈЕ НА СВАКОМ КОРАКУ...

МАЛИ НАМ ЈЕ УПАО ПРАВО У РУКЕ!
ШТА?!

ТО МИ ЈЕ ХВАЛА ЗА МОЈЕ ГОСТОПРИМСТВО! ДОВЕДИТЕ ОСТАЛЕ ЗЕМЉАНЕ!
ОДМАХ!
DAN BARRY 4-28

ФЛАШЕ, ХТЕО СИ ДА ПОБЕГНЕШ УЗ ПОМОЋ ДВА ЧЛАНА ТВОЈЕ ПОСАДЕ!
ОТКУД ЗНАТЕ ЗА ЊИХ?

СВЕ ЈА ЗНАМ! ПОСЛАО СИ ДЕЧАКА ДА ИХ ПРОНАЂЕ ...
... АЛИ, ТВОЈ ПЛАН ЈЕ БИО УЗАЛУДАН!

ТВОЈИ ДРУГОВИ СУ ВЕЋ ОВДЕ!
ТЕКС! КЕНТЕ!

И ЊИХ СТЕ УХВАТИЛИ!
ПОШТО НЕ ЖЕЛИШ ДА ПРИХВАТИШ МОЈ ПРЕДЛОГ, УПОТРЕБИЋУ СИЛУ!

ОВО ЈЕ НАШЕ БОЖАНСТВО МО-ЛИК! ТЕМПЕРАТУРА У ЊЕМУ ЈЕ ДВЕСТА СТЕПЕНИ ИСПОД НУЛЕ! СМРТ У ОВОЈ ЛЕДЕНОЈ ПЕЋНИЦИ ЈЕ СТРАШНА!

СТРАЖА, СПРЕМИТЕ СЕ ДА ЖРТВУЈЕТЕ ОВУ ДВОЈИЦУ!

ФЛАШЕ, ХОЋЕШ ЛИ ДА СЕ ОЖЕНИШ СА МНОМ ИЛИ ЋЕШ ДА ПОСМАТРАШ КАКО ТВОЈИ ДРУГОВИ УМИРУ!

DAN BARRY 5-2
ОГРОМНА МАШИНА ЈЕ ПРОРАДИЛА ...

НЕ БУДИ ГЛУП, ФЛАШЕ! ЈЕДНА ТВОЈА РЕЧ И ОНИ ЋЕ БИТИ СПАШЕНИ!

СТАНИТЕ! ОЖЕНИЋУ СЕ СА МАРЛОМ!
ТО САМ ХТЕЛА ДА ЧУЈЕМ!

КАРСОН СЕ СУТРА ВРАЋА! БИЋЕ ВЕЛИКО СЛАВЉЕ! ТАДА ЋЕМО СЕ ВЕНЧАТИ!

КРАЉИЦЕ, ДОНОСИМ СТРАШНЕ ВЕСТИ!
!

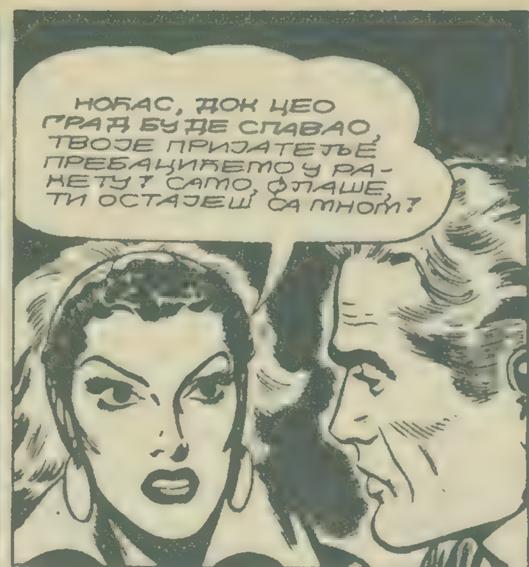

ГОВОРИ БРЗО! О ЧЕМУ СЕ РАДИ?
ТАНИЈУМ НЕЋЕ СТИЋИ НА НАШУ ПЛАНЕТУ!

ШТА КАЖЕШ?
ИЗГУБИЛИ СМО СВАКУ ВЕЗУ СА ДОКТОРОМ КАРСОНОМ! ЊЕГОВ БРОД ЈЕ НЕГДЕ СТРАДАО!
DAN BARRY 5-3

ОНДА СМО ПРОПАЛИ! БЕЗ ТАНИЈУМА НАМ НЕМА ЖИВОТА!

МОЈ ТАТА СЕ НЕЋЕ ВРАТИТИ!
НИКО ТО НЕ ЗНА, РЕЈ! САДА СМО И МИ У НЕВОЉИ!

ЗАРОБЉЕНИ СМО У ОВОМ ГРАДУ КОЈИ ЋЕ УНИШТИТИ ЗЕМЉОТРЕС!
ЗАШТО БИСТЕ ВИ, СТРАНЦИ, СТРАДАЛИ!

НОЋАС, ДОК ЦЕО ГРАД БУДЕ СПАВАО, ТВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ ПРЕБАЦИЋЕМО У РАКЕТУ! САМО, ФЛАШЕ, ТИ ОСТАЈЕШ СА МНОМ!

НЕ, ДРАГИ! И ЈА ОСТАЈЕМ С ТОБОМ!
БАШ ДИРЉИВО! АЛИ, ОВДЕ ЈА ИЗДАЈЕМ НАРЕЂЕЊА!

ВОДИТЕ ИХ У ЊИХОВУ СОБУ!
НЕ! НЕ! НЕЋУ ДА ИДЕМ!
ПОЛАЗИТЕ!

НАС ДВОЈЕ САД МОЖЕМО НА МИРУ ДА ПЛАНИРАМО СВОЈУ БУДУЋНОСТ!
DAN BARRY 5-6

ФЛАШ ЈЕ ЗАТРАЖИО ДА ПРОВЕДЕ НОЋ СА ДЕЈЛ...
САМО ДА ДЕЈЛ И ОСТАЛИ ОДУ ОДАВДЕ!

СТРАЖАР! ВЕЋ ЈЕ ВРЕМЕ...
ФЛАШЕ, СВЕ ЈЕ СПРЕМНО!

ШТА?
ШШШ! И ЈА ЋУ С ВАМА! ПОЖУРИМО!

И ВИ ЋЕТЕ С НАМА?
ДА! СВОМ НАРОДУ НЕ МОГУ ДА ПОМОГНЕМ!
DAN BARRY 5-8

ОХ, ФЛАШЕ, БИЋЕМО ЗАЈЕДНО!
САМО ДА ПРИНЦ ГАРП НЕ ОТКРИЈЕ ЗАВЕРУ!

НА ДРУГОМ КРАЈУ ЛЕДЕНОГ ГРАДА...
ЕНО РАКЕТЕ!
ПАЗИТЕ! ОНО СУ ГАРЛОВИ ЉУДИ! МОРАМО ИХ САВЛАДАТИ У ТИШИНИ!
1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

ИДЕМО, КЕНТЕ!
ДРЖИТЕ ПИШТОЉЕ! ОНИ ТРЕНУТНО ПАРАЛИШУ!
DAN BARRY 5-9

ГАРЛОВ ВОЈНИК ЈЕ БАШ ХТЕО ДА ЗОВЕ НА УЗБУНУ...

БРЗО, ТЕКСЕ, ДА УПАЛИМО МОТОРЕ!
COPR 1962 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESERVED

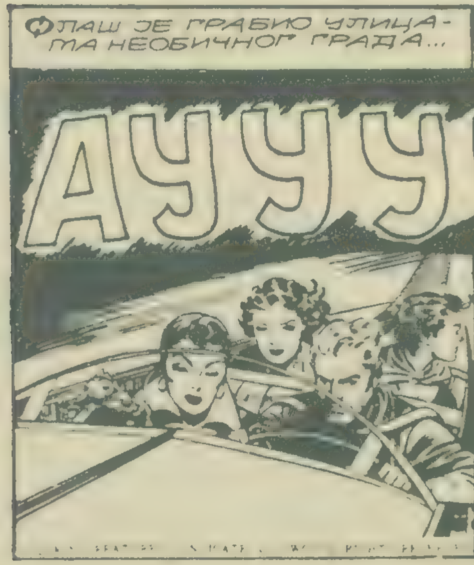
БРОД ЈЕ МАЛО ЗАРЂАО, АЛИ СВЕ ЈЕ ИСПРАВНО!
РЕАКТОР ЈЕ ОКЕЈ! ДА ЗАГРЕЈЕМО КАБИНУ ДОК ФЛАШ И ОСТАЛИ НИСУ СТИГЛИ!

А У СОБИ ПРИНЦА ГАРЛА...
ХЕЈ! КАКВА ЈЕ ТО БУКА?

НЕКО ЈЕ У РАКЕТИ!
СТРАЖА!

ФЛАШ ЈЕ ГРАБИО УЛИЦАМА НЕОБИЧНОГ ГРАДА...
АУУУА

СЛУШАЈТЕ! ГАРЛ ПОЗИВА УЗБУНУ!
ДРЖИТЕ СЕ ЧВРСТО!

ЕНО РАКЕТЕ!
ФЛАШЕ!
АУУУА
DAN BARRY 5-12

ПАТРОЛА НАМ ЈЕ ЗА ПЕТАМА!
УУАУ!

СВЕ ЈЕ БЛИЖЕ!
ПАЗИТЕ! КОЧИМ!

МАРЛА, ДРЖИ ВОЛАН! ОДМАХ СЕ ВРАЋАМ!
DAN BARRY 5-13

ДА ИСТОПИМ ЛЕД ОВДЕ И НАПРАВИМ РУПУ!

ПРИТИСНИ ПАПУЧИЦУ ЗА ГАС, МАРЛА! КРЕНИ!

DAN BARRY 5 14
МОРАМО ШТО ПРЕ ДА СЕ ИЗГУБИМО!

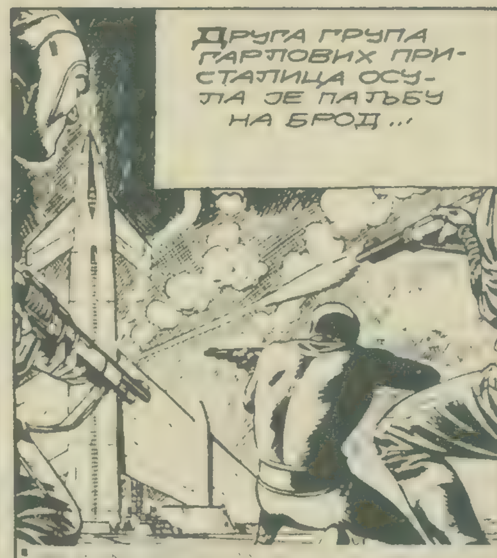

KP
PP!
ТРАС!
COPR KING FEATURES WORLD RIGH

ЗАУСТАВИЛИ СМО ИХ!

ОДАВДЕ ЋЕМО ТРЧАТИ ДО РАКЕТЕ!
DAN BARRY 5-15

ФЛАШЕ, ВЕЋ САМ СЕ УПЛАШИО ДА НЕЋЕТЕ ДОЋИ!
УМАЛО, КЕНТЕ!

БРЗО У ЛИФТ!
ШТА ЈЕ ОВО?
PPPP

ДРУГА ГРУПА ГАРТОВИХ ПРИСТАЛИЦА ОСУЛА ЈЕ ПАЉБУ НА БРОД...

ПУЦАЛИ СУ У ЛИФТ КОЈИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА ПРЕБАЦИ ФЛАША И ОСТАЛЕ ДО КАБИНЕ...

ПА, ШТА ДА РАДИМО?
НЕ СМЕМО У ЛИФТ!

ЈА ЋУ ЧУВАТИ ОДСТУПНИЦУ, ДОК СЕ ВИ ПЕЊЕТЕ!

ЧУЛИ СТЕ ШТА САМ КАЗАО! У ЛИФТ!
НЕ!
1959 KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS RESER

НЕ, ДРАГИ! НЕ ИДЕМ БЕЗ ТЕБЕ!
ИЗВУЋИ ЋУ СЕ И ЈА НЕКАКО!

18

ПОНЕСИ ЈЕ, КЕНТЕ! ОВО ЈЕ БИО ЈЕДИНИ НАЧИН!
DAN BARRY

ЈА ЋУ ЗАДРЖАТИ ГАРТОВЕ ЉУДЕ!

НЕ ПРЕПИРИТЕ СЕ СА МНОМ! КРЕНИТЕ!
БОЉЕ ЈА ДА ОСТАНЕМ!
И ЈА!

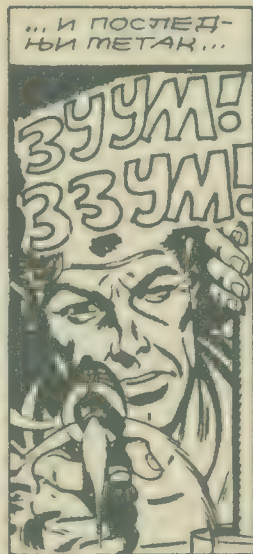
НИКО ВИШЕ НИЈЕ СМЕО ДА ПРОТИВРЕЧИ ФЛАШУ...

ЗУМ!

ГАРТОВИ ЉУДИ СЕ РАЗБЕЖАШЕ...

ФЛАШ НИЈЕ ПРЕСТАЈАО С ПУЦАЊЕМ...
ЗУМ!
ЗЗЗУМ! ЗУМ!

НИЈЕ ПОМИШЉАО ДА БИ МОГЛО ДА МУ НЕСТАНЕ МУНИЦИЈЕ...

А, ОНДА ЈЕ...
ЗУМ!

...И ПОСЛЕДЊИ МЕТАК...
ЗУУМ! ЗЗУМ!

...ИСПАЉЕН!
ЗЗЗЗ

ХЕЈ! ОН НЕМА ВИШЕ МУНИЦИЈЕ!

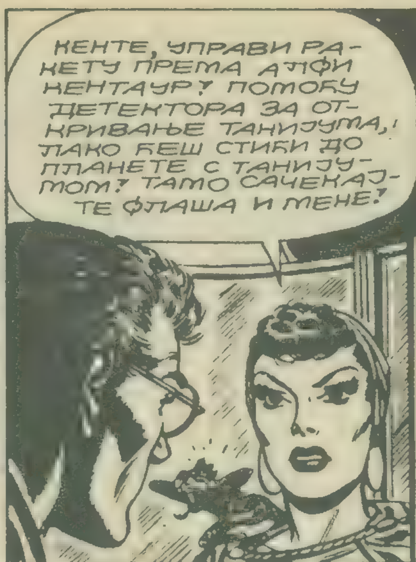
ПУШКЕ НАМ САД НИСУ ПОТРЕБНЕ!
ЛАКО ЋЕМО ГА САВЛАДАТИ!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RI

ПОЛАКО, МОМЦИ! ЈЕДАН ПО ЈЕДАН!
ТРАС!

ХАЈДЕ, УЛАЗИТЕ!
ГЛЕДАЈТЕ! УХВАТИЛИ СУ ФЛАША!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

МАРТА, КУДА ЋЕШ? ВРАТИ СЕ!
НЕ! ОСТАЈЕМ С ФЛАШОМ!

ЗАТВОРИ ВРАТАНЦА И КРЕНИТЕ!
АЛИ, ФЛАШ ЈЕ НАРЕДИО ДА И ТИ ПОЂЕШ С НАМА!

КЕНТЕ, УПРАВИ РАКЕТУ ПРЕМА АЛФИ КЕНТАУР! ПОМОЋУ ДЕТЕКТОРА ЗА ОТКРИВАЊЕ ТАНИЈУМА, ЛАКО ЋЕШ СТИЋИ ДО ПЛАНЕТЕ С ТАНИЈУМОМ! ТАМО САЧЕКАЈТЕ ФЛАША И МЕНЕ!

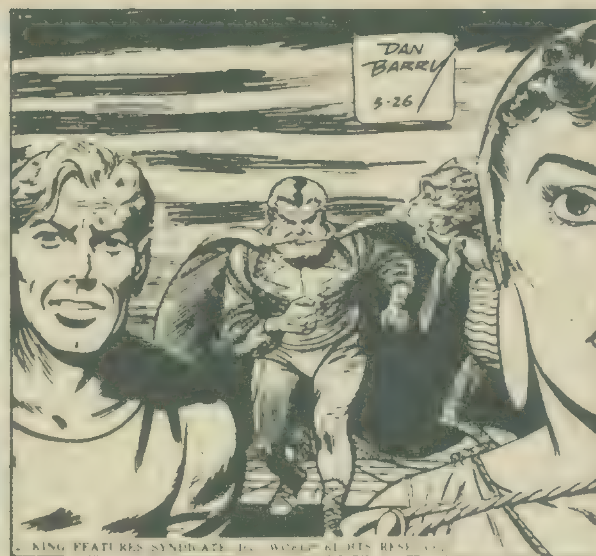

НЕ ОБЈАШЊАВАЈУЋИ КАКО ЋЕ ТО ИЗВЕСТИ, МАРЛА ЈЕ КРЕНУЛА ПРЕМА ГРАДУ...
DAN BARRY 5-23

ПУСТИТЕ ФЛАША! НАРЕЂУЈЕМ ВАМ!

ЧУЈЕТЕ ЛИ МЕ?
PPPPPPPPPPPPP
РАКЕТА ПОЛЕЋЕ! ВИШЕ МИ НИШТА НИЈЕ ВАЖНО!

МОЖЕТЕ ДА МЕ УХВАТИТЕ!
PPPPP

ЗБОГОМ, ДЕЈЛ! СРЕЋАН САМ ДА СИ СЕ ИЗВУКЛА!

DAN BARRY 5-26

ВИШЕ НИКО НЕ МОЖЕ ЗАУСТАВИТИ БРОД!
НЕ!

НЕСПОСОБЊАКОВИЋИ! ПУСТИЛИ СТЕ ДА РАКЕТА ОДЛЕТИ!

УХВАТИТЕ ИХ!

ЧУЈЕТЕ ЛИ МЕ? ШТА ЧЕКАТЕ?
ДА МЕ НИСТЕ ДОТАКЛИ! ЈА САМ ВАША КРАЉИЦА!

ДА ОНА БРИНЕ ЗА СВОЈ НАРОД, НЕ БИ ПОКУШАЛА ДА ПОБЕГНЕ! ЈА САМ САДА ВАШ ВОЂА!
УХВАТИТЕ ЈЕ!
DAN BARRY 5-27

НИЈЕ НАМ ПОТРЕБАН БЕДНИК ЗА ВОЂУ ВЕЋ ЧАСТАН ЧОВЕК КАО ШТО ЈЕ ...

... ФЛАШ ГОРДОН!

ХА! ДА ВИДИМ КОЛИКО ЈЕ СНАЖАН ТАЈ ТВОЈ ЧАСНИ ГОРДОН!

СУМЊАМ ДА МОЖЕ ДА ТЕ САВЛАДА!

МАРПА, ОВАЈ ДЕБЕЉКО БИ ДА СЕ БИЈЕ!

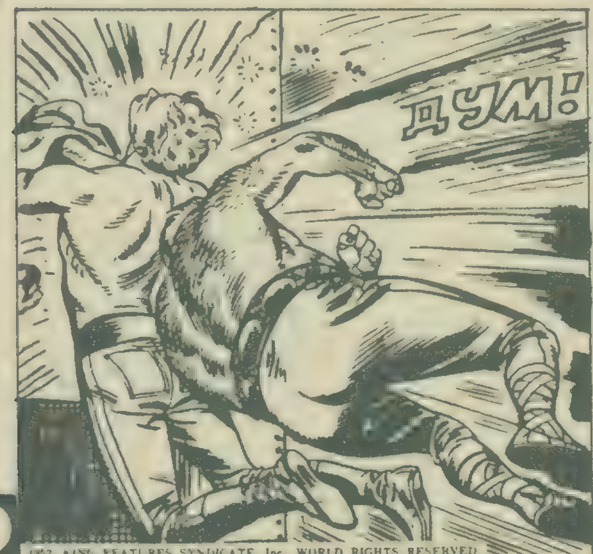

АЛИ, ГАРП НЕ ИЗГЛЕДА БАШ ТАКО СЛАБАШНО ...

ЧЕКАМ ТЕ, ФЛАШЕ!

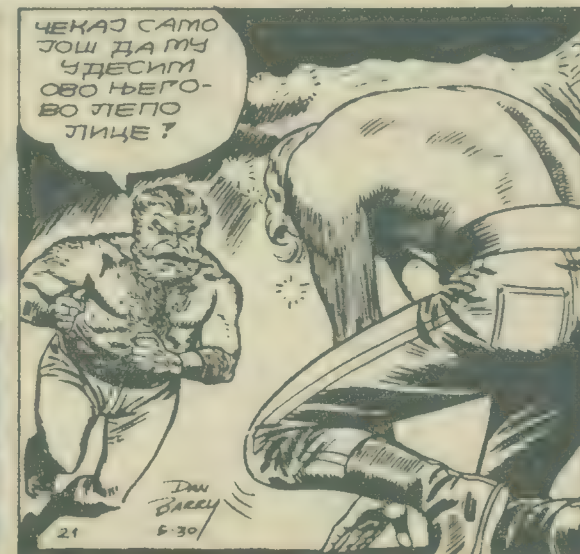

БУДИ ОБАЗРИВ! ОН ЈЕ ПРЉАВ БОРАЦ!

НЕ БРИНИ, МАРПА! СВРШИЋУ С ЊИМ ЗА НЕКОЛИКО СЕКУНДИ!

DAN BARRY 5-28

ДУМ!

ХА, ХА, ЕВО ТИ ТВОГ ВОЂЕ!

ЧЕКАЈ САМО ЈОШ ДА МУ УДЕСИМ ОВО ЊЕГОВО ЛЕПО ЛИЦЕ!
DAN BARRY
21 5-30

И КАО ШТО ЈЕ МАРТА КАЗАЛА, ГАРЛ СЕ СЛУЖИО САМО ПРЉАВИМ ТРИКОВИМА...

ДУМ!

ХА, ХА, ХА! ПОГЛЕДАЈ СВОГ ЛЕПОГ ПРИЈАТЕЉА, МАРТА! ХА, ХА, ХА, ХА!

ЖИВОТИЊО! НИСИ МУ НИ ДАО ПРИЛИКУ ДА СЕ "БОРИ"!
ХО, ХО, ХО!

СУТРА ЋЕТЕ СЕ ОБОЈЕ НАЋИ У АРЕНИ!
DAN BARRY 6-3

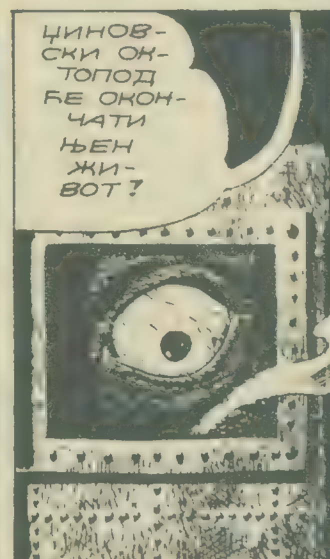

ТАДА СЕ ВРАЋА ДОКТОР КАРСОН И БИЋЕ СЛАВЉЕ! НА ВРХУНЦУ СВЕЧАНОСТИ, БАЦИЋЕМО ВАС ЏИНОВСКОМ ОКТОПОДУ!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS

ВЕЋ У РАНУ ЗОРУ НАРОД ЈЕ ПОЧЕО ДА СЕ ВЕСЕЛИ...
БУМ! БУМ! БУМ!
FEATURES SYNDICATE, Inc. WORLD RIGHTS RESERVED

ШТА СЕ ДОГОДИЛО ОВОМ СТРАЖАРУ?
ПРОВИРИО ЈЕ КРОЗ ПРОЗОРЧИЋ ЖЕЛЕЋИ ДА ВИДИ ОКТОПОДА!

DAN BARRY 6-5

ДАНАС ЈЕ НАШ ВЕЛИКИ ДАН! ДОБИЋЕМО ТАНИЈУМ И ОСЛОБОДИТИ СЕ КРАЉИЦЕ КОЈА НАС ЈЕ ИЗДАЛА!
COPR. 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS

ЏИНОВСКИ ОКТОПОД ЋЕ ОКОНЧАТИ ЊЕН ЖИВОТ!

АЛИ, НАША ЛЕПА КРАЉИЦА НЕЋЕ БИТИ САМА! БРАНИЋЕ ЈЕ...
DAN BARRY 6-6
COPR 1952, KING FEATURES SYNDICATE, Inc., WORLD RIGHTS

... ФЛАШ ГОРДОН?

СВАКОГ ТРЕНУТКА ТРЕБАЛО ЈЕ ДА ПУСТЕ ОГРОМНУ НЕМАН...

МАРЛА, ИМА ЛИ МОГУЋНОСТИ ДА ПОБЕГНЕМО С ОВЕ ТВОЈЕ ПРОКЛЕТЕ ПЛАНЕТЕ?
ДА!

У КРАЉЕВСКОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ ПОСТОЈИ МАШИНА КОЈА МОЖЕ ДА НАС ПРЕБАЦИ НА ДРУГУ ПЛАНЕТУ! САМО, КАКО ДА СЕ ИЗВУЧЕМО ОДАВДЕ?

МАРЛА, ИМАШ ЛИ НЕШТО ДА КАЖЕШ ПРЕ НЕГО ШТО ПУСТИМО ОКТОПОДА?

НАРОДЕ, САСЛУШАЈТЕ МЕ!
DAN BARRY 6-9

ДОКТОР КАРСОН СЕ НЕЋЕ ВРАТИТИ СА ДРАГОЦЕНИМ ТОВАРОМ! ОН ЈЕ ИЗГУБЉЕН НЕГДЕ У СВЕМИРУ!
НЕ СЛУШАЈТЕ ЈЕ! ЛАЖЕ!

ШТА ЈЕ ОВО?
ТЛЕ, ПОДРХТАВА!
НЕЕ! ЗЕМЉОТРЕС!
РРРРРР!

ТАМА ЈЕ ПОЧЕЛА ДА ОБАВИЈА ПЛАНЕТУ ГАНИМЕД...

ПОМРАЧЕЊЕ?
ТУТЊАВА ЈЕ СВЕ ЈАЧА!
ГОТОВИ СМО!
СВИ ЋЕМО ИЗГИНУТИ!

СТРАШНО!
ФЛАШЕ, ОВО ЈЕ ПРИЛИКА ЗА БЕКСТВО! ОДВЕЖИ МЕ!
РРРРРРР

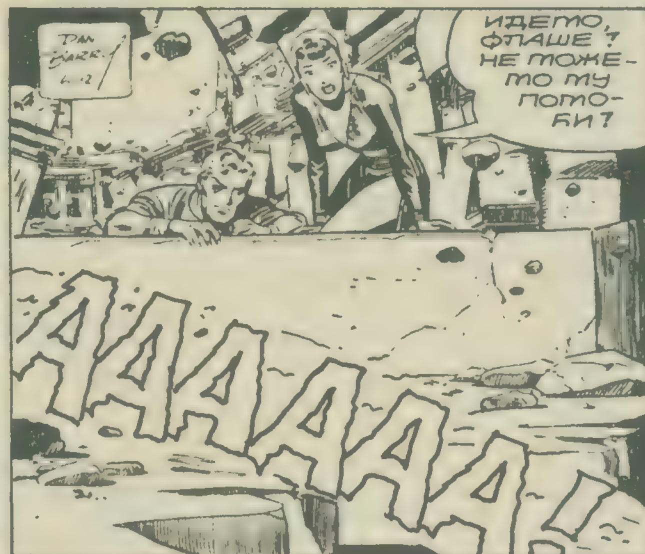

PPPPPP!

НАДАМ СЕ ДА ОНАЈ ТВОЈ УРЕЂАЈ ФУНКЦИОНИШЕ?
DAN BARRY 6-11

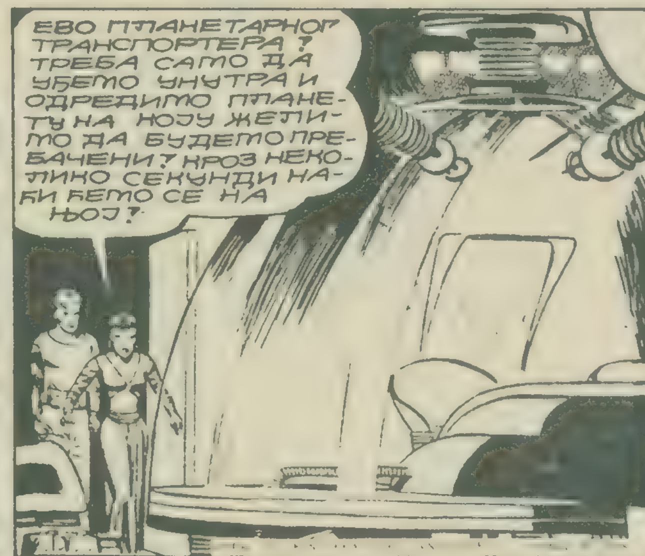

ФЛАШЕ, ОКТОПОД САМО ШТО НИЈЕ ИЗИШАО?
ТРАС!
КРРРРР!

ПРИНЧЕ, ПАШЋЕМО У КАВЕЗ ОНЕ НЕМАНИ?

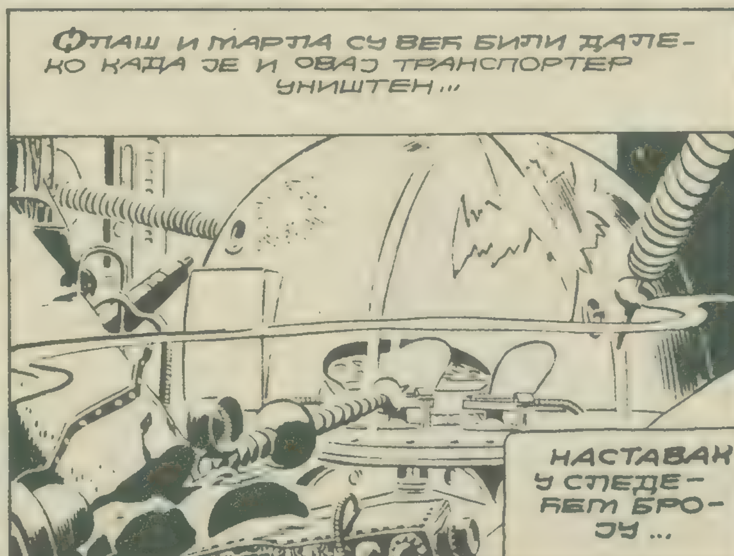

ОКТОПОД?
УПОМОЋ?

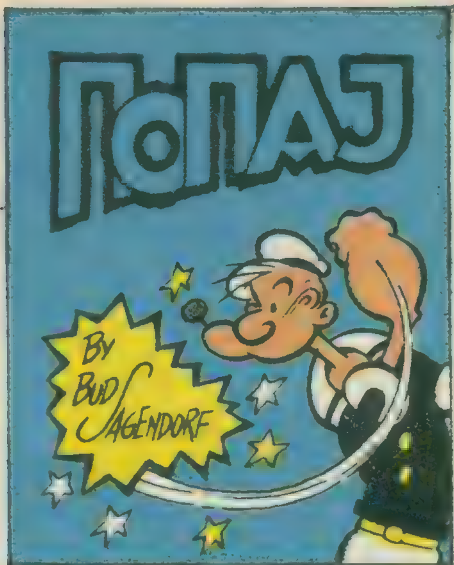

ИДЕМО, ФЛАШЕ? НЕ МОЖЕМО МУ ПОМОЋИ?
АААААААА!

СТРАШНО? ЧИТАВ НАРОД ЋЕ УМРЕТИ?
ЗА МНОМ, ФЛАШЕ?

ЕВО ПЛАНЕТАРНОГ ТРАНСПОРТЕРА? ТРЕБА САМО ДА УЂЕМО УНУТРА И ОДРЕДИМО ПЛАНЕТУ НА КОЈУ ЖЕЛИМО ДА БУДЕМО ПРЕБАЧЕНИ? КРОЗ НЕКОЛИКО СЕКУНДИ НАЋИ ЋЕМО СЕ НА ЊОЈ?

ГРАД ЈЕ ВЕЋ БИО ПРЕТВОРЕН У РУШЕВИНУ...

ФЛАШ И МАРТА СУ ВЕЋ БИЛИ ДАЛЕКО КАДА ЈЕ И ОВАЈ ТРАНСПОРТЕР УНИШТЕН...
НАСТАВАК У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ...

ПОПАЈ
By Bud Sagendorf

ПРЕСТАЛА КИША!
ДИВНО! САД МОЖЕМО ДА ПРОШЕТАМО КРОЗ ПОЉА И ЛИВАДЕ!

ЈА НЕ БИХ ПРЕКО ТЕ БАРЕ!
ОПЕТ ТИ ПОЧИЊЕШ!

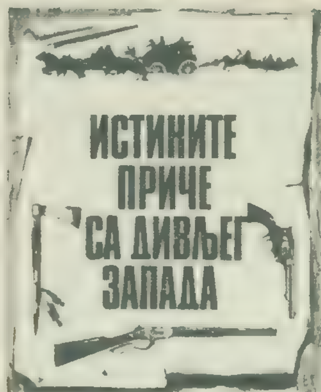

ЈА САМ ОДРАСЛО И ПУНОЛЕТНО ЧЕЉАДЕ!
И ДОСТА МИ ЈЕ ТОГ ТВОГ ШТА СМЕМ А ШТА НЕ СМЕМ У ЖИВОТУ!
?

МОГУ И САМА ДА ОДЛУЧУЈЕМ!
И АКО ЖЕЛИМ ДА ПРЕГАЗИМ БАРУ КОЈА МИ СЕ НАШЛА НА ПУТУ... **ПРЕГАЗИЋУ ЈЕ!**

?
?
НЕ БОЈИМ СЕ ЈА ТО МАЛО ВОДЕ...

УПОМОЋ!
Ц! Ц! Ц!

НЕКАД ЈЕ НА ОВОМ МЕСТУ БИО МОСТ!
?
ОХ!
?
?
?
Bud Sagendorf 6-11

СТРАШНА БРАЋ

БАНДА ЛУМИС БИЛА ЈЕ ПРВА ВЕЛИКА, ДОБРО ОРГАНИЗОВАНА РАЗБОЈНИЧКА ДРУЖИНА У АМЕРИЦИ. ВИШЕ ОД ТРИ ДЕЦЕНИЈЕ ХАРАЛА ЈЕ И ПАЛИЛА ОКО ВЕЛИКИХ ЈЕЗЕРА И У ДРЖАВИ ЊУЈОРК.

Једног јулског дана 1802. године у Зенгерфилу у држави Њујорк, ујахао је с два метка у телу и покривен прашином, бежећи пред потером, коњокрадица из Вермонта Џорџ Вашингтон Лумис. Нашао је скровиште код неког увек пијаног ковача који је и сам трговао украденим коњима.

Чим је прездравио, Лумис је у близини Зенгерфилда купио земљу и саградио брвнару. Званично је постао фармер, а и даље је крао коње.

Лумис се загледао у лепу, витку, младу учитељицу Роду Марију Малет, кћерку произвођача вискија од шпиритуса и овејаног фалсификатора. Лумис је био наочит човек па се Рода Марија удала за њега и изродила му редом дванаесторо деце.

Два прворођена сина су још као дечаци побегли од куће, а прве три кћери су се поудале као девојчице и с мужевима кренуле на далеки Запад. Уз родитеље су остали Вош, Гров, Бил, Велер, Пламб, Денијо и Марија Корнелија, лепотица као мајка.

Отац Лумис је преосталим синовима и кћерци, увек кад би се вратио с неког путешествија коњокрадица, нашироко причао о узбудљивим авантрама и учио их да јашу, замећу трагове и гађају из пиштоља и пушке. Мајка Рода им је често понављала:

— Красти није грех! Грех је бити ухваћен у крађи!

Марија Корнелија је била највештији лопов у породици. Нарочито је волела да краде скупоцене муфове у крзнарским трговинама: износила их је натакнуте на ноге испод дугачке сукње с воланима.

Браћа су основала тинејџерску банду која је крала, џепарила, изазивала туче у држави Њујорк која је проживљавала златно доба наглог просперитета. Од полиције су се млади нападници скривали у оближњој тешко проходној „Мочвари од девет миља" коју су познавали као своје двориште.

КРАЉИЦА РАЗБОЈНИКА

Једног дана се отац Лумис није вратио с „пословног пута". Остао је да лежи негде у долини Мохока напуњен оловом људи којима је годинама крао коње.

Глава породице и шеф банде постао је његов најстарији син Вош. До 1847. године браћа Лумис су саставили јаку банду од одбеглих осуђеника, бегунаца из других држава и одбеглих црначких робова. У „Мочвари од девет миља" саградили су своје утврђење са великим коралима за покрадене коње, торовима за покрадене овце и шталама за покрадене краве. Затим су у великим дрским походима почели да пљачкају по државама Њујорк, Њу Џерси, Пенсилванија, Конектикат и јужним деловима Канаде. Уз помоћ мајчиног оца основали су неколико тајних радионица за израду лажног новца и чекова.

„Мочвара од девет миља" постала је „разбојничка држава". Из ње су браћа и сестра Лумис кретали у походе, застрашивали ниже службенике закона и подмићивали моћне.

Марија Корнелија је увек јахала с браћом, из заседа сигурним погоцима из пушке обарала гониоце, гонила кола и санке с опљачканом робом као искусни поштански кочијаш и мешала карте као професионални коцкар. Један савременик је овако описао Марију Корнелију:

Полуфранцускиња, тамне густе косе, црних очију, лепих, као изваjаних, црта лица. Добро су је познавали у малим градовима кроз које је јахала као мушкарац високо задигнуте сукње над белим ногама, у дубоко деколтованом огртачу без шала. Презривог изгледа на хладном лицу и док јој се корбач њихао у руци изгледало је да не примећује задивљене погледе. Прозвали су је — „Краљица разбојника"!

Озлојеђени грађани Њујорка све су енергичније тражили од владе да стане на крај разбојништвима банде Лумис, али се нико није усуђивао да против ње нешто предузме. Најзад, кад је Гров Лумис био ухапшен у Утики с хиљадама фалсификованих долара, тужилац Онеида покрајине је скупио против њега и његове браће доказни материјал и с њим кренуо у виши суд државе Њујорк. Успут су га напали чланови банде, испребијали га и отели му документа о кривицама браће Лумис. Шесторо браће и сестра су тај подвиг прославили тродневном теревенком у којој је било и рањених.

После тога, браћа Лумис су се још више осмелила. Основали су „Удружење за крађу коња". Док су остала браћа крала коње, Гров је био трговачки путник: обилазио је војне гарнизоне у другим државама и нудио им на продају читаве целепе. Вођа Вош је јавним прогласима обавестио фармере државе Њујорк да „уз награду од 50 долара може да пронађе сваког несталог коња".

МАЛИ КОВАЧ НАПАДА

Да би се одбранили од злодела банде Лумис, грађани Њујорка су основали „Комитет за заштиту", а комитет је у граду Брукфилду 1858. године за команданта добровољачког полицијског одреда изабрао ковача Џемса Филкинга и доделио му чин наредника. Ковач је био дебељушкасти човек неугледног изгледа, али необично упоран и смео. Наоружан с два гломазна коњаничка пиштоља и гвозденим нервима, кренуо је у обрачун са страшном браћом.

После четири месеца полицијске службе наредник Филкинг је добио задатак да због убиства и крађе коња ухапси Пламба Лумиса. Филкинг је сасвим сам дојахао до куће браће Лумис коју су сви из страха називали „забрањена кућа" и ногом покуцао на врата.

ОСВЕТА ДЕЛФИНА

Догађаји су се одиграли у близини јапанског острва Ики. У зору је из рибарске луке испловило 30 мањих моторних бродова с циљем да у одређеном рејону Тихог океана, удаљеном неколико десетина километара, пронађе велико јато делфина. Доспевши у тај рејон, бродови су се развили у полукружни поредак и са спуштеним мрежама почели су да гоне делфине према пустој и стеновитој обали. На делфине, стешњене између обале и мрежа, риболовци су отворили ватру из неколико митраљеза. Рањене делфине су затим дотукли харпунима и батинама...

Тог дана је било убијено око хиљаду делфина.

Јапански рибари, који су учествовали у масакру делфина, изјавили су да су их у тако великом броју поубијали зато што је улов рибе у рејону острва Ики последњих месеци знатно опао због њихове прождрљивости. Међутим, „битка рибара с делфинима" — како су ту чудовишну акцију назвали неки новинари — није се на томе завршила. Делфини су показали да заиста располажу високоразвијеним интелектом и да су у стању да дејствују колективно.

Преживели делфини организовали су контраофанзиву. Окупили су се у врло великом броју на пучини (сматра се да их је тамо било око 10000). По свему судећи, то није била само „даћа" у част погинулих саплеменика, него и „војно саветовање", после којега се циновско јато упутило у омиљени риболовни рејон јапанских рибара и тамо за неколико дана уништило сву рибу. Делфини су били спремни да с човеком деле богатство мора и да се друже с њим, али он је на њих подигао оружје...

— Тражим Пламба Лумиса! — викнуо је.

— Пламб није овде! — одговорио му је Родин. **— Не знам где је!**

Филкинг је чуо сумњив шум на другој страни куће. Потрчао је и управо стигао на време да види Пламба како искаче кроз прозор који гледа према „Мочвари од девет миља".

Ма колико да је изгледао неспретан, ковач-наредник је у неколико скокова стигао Пламба.

— Склони се, или ћеш видети ко су браћа Лумис! — запретио му је Пламб.

Кундаком тешког пиштоља Филкинг је треснуо Пламба посред носа и затим му мирно рекао:

— Завежи, или ћу ти следећим ударцем просути мозак!

Пламб је, бришући крв с лица, забезекнуто буљио у малог човека. Било је то први пут да се неко усуди ударити једног од страшних „Лумисових дечака".

На суђењу нико није смео да сведочи против Пламба и његове браће.

— Зар хоћеш да ми плане кућа? — запитао је један сведок судију. **— Не знам ништа, нисам видео ништа!**

Наредник Филкинг се постарао да други суд, суд у Нортгруфилду, поведе процес против браће Лумис, али је неколико дана касније судница у том градићу планула. Кад су ватрогасци потрчали да угасе пожар, приметили су да су им ватрогасна црева исечена. Нико није могао да докаже да су судницу и документа против банде спалила браћа Лумис.

Наредник Филкинг је уз помоћ неколицине колега из других градова следећих шест година прикупљао нове доказе против браће Лумис и чувао их у великој гвозденој каси у општинској канцеларији у Морисвилу. Управо кад се тужилац спремао да подигне оптужницу, чета коњаника је, уз луду пуцњаву, у пола ноћи ујахала у Морисвил. Док су једни уз индијанске ратне поклике, пуцајући из револвера и пушака, јурили кроз град, неколико вештих провалника обило је касу и покрало оптужујућа документа.

— Сад је дара превршила меру! — рекао је после тога Џемс Филкинг на једном скупу грађана у Зенгерфилду. **— Кад не можемо да их се отресемо на законит начин, уништићемо их мимо закона!**

КРАЈ »РАЗБОЈНИЧКЕ ДРЖАВЕ«

Крајем септембра 1865. године чета зенгерфилдског „Комитета за заштиту", под вођством наредника Филкинга, опколила је кућу браће Лумис. У брвнари су били само Вош и Пламб са мајком. Свесни да су немоћни пред бројно много јачим противницима, браћа су се предала. Разјарени фармери су прво навалили на Воша и тукли га кад је већ пола сата био мртав. Пламба су такође премлатили, а онда су га везаног оставили у кући и запалили је. На мајку Роду нису се осврталн.

Кад су осветници одјахали, Рода је из пожара извукла сина, готово полупеченог, али живог.

Најмлађи брат Денијо преузео је команду над бандом. Његово прво наређење је било: убити Филкинга. Два пута су браћа Лумис напала храброг наредника и оба пута га ранила, али је он успео да извуче живу главу. Чим се после другог напада опоравио од рана, Џемс Филкинг је опет позвао „Комитет за заштиту" под оружје. Овог пута су наоружани фармери и трговци продрли у „Мочвару од девет миља", опколили разбојничку тврђаву и запалили је. Ухватили су Пламба који је преживео опекотине и Грова. Сурово су их мучили све док нису потписали признања у којима су описали своје бројне злочине.

То је био крај банде Лумис. Денијо, Бил, Велер и Марија Корнелија су још неко време, али без неког већег успеха, крали коње и стоку. Већина чланова њихове банде их је напустила, а они који су остали падали су један за другим у руке чланова „Комитета за заштиту".

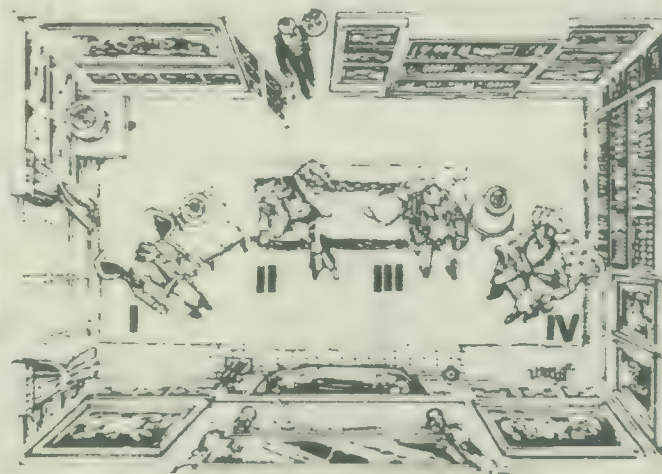
Упорни Џемс Филкинг надживео је сву браћу Лумис. Умро је као миран грађанин у дубокој старости 1897. године, неколико недеља пре лепе, необуздане Марије Корнелије.

А. Р.

БУДИТЕ ДЕТЕКТИВ...

КО ЈЕ ТРОВАЧ?

ПРОЧИТАЈТЕ ПАЖЉИВО ОВАЈ ТЕКСТ И ДОБРО ПОГЛЕДАЈТЕ ЦРТЕЖ. ПОДАЦИ КОЈЕ ВАМ ДАЈЕМО ДОВОЉНИ СУ ДА СА МАЛО РАЗМИШЉАЊА РЕШИТЕ ОВУ ДЕТЕКТИВСКУ ЗАГОНЕТКУ!

У малом салону једног лондонског клуба седе четири члана и разговарају о свом дојучерашњем пријатељу Богзу који је у истој просторији претходног дана пронађен убијен. Нечија злочиначка рука усула је отров у Богзову чашу са вином.

Од четворице људи двојица седе на канабету, а друга двојица у фотељама, испред камина, као што се види на цртежу. Зову се Хауел, Скот, Ценингс и Вилтон. Један од њих је генерал, други професор, трећи адмирал, четврти лекар.

Конобар послужује Ценингса вискијем, а Скота пивом.

У огледалу које се налази изнад камина генерал види како се за конобаром затварају врата. Он се затим окреће Вилтону који седи поред њега, да би разговарали.

Ни Хауел ни Скот немају сестре.

Професор не пије алкохол.

Хауел, који седи у фотељи, зет је адмиралу. Професор седи Хауелу слева.

Изненада, једна рука се покреће да би кришом усула нешто у Ценингсов виски. То је рука убице. Нико од људи није у међувремену променио место, сами су у салону.

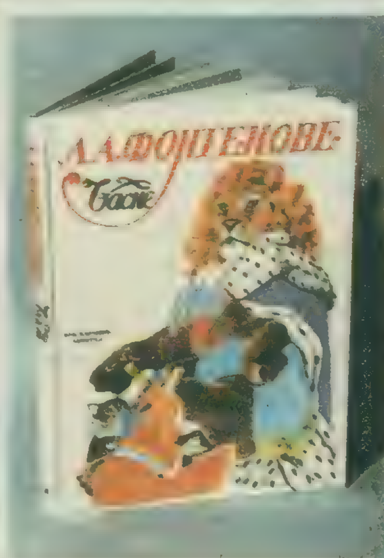
Уз помоћ ових података покушајте да одредите шта је ко по професији, затим ко где седи и најзад — ко је убица. Потрудите се да сами дођете до решења, немојте да вас изазива решење. Ако баш не успевате, оно се налази на страни 35.

3. ПУТОВАЊА МИША МИЈЕ

Доживљаје неуморног путника и радозналца у стиху је испричао Лаза Лазић. Изванредне илустрације у боји и стихови који се лако читају и памте — то је најлепши начин да упознате Француску, Енглеску, Холандију, Белгију, Шпанију и Немачку.

Цена књиге 100 динара.

4. ЛАФОНТЕНОВЕ БАСНЕ

Књигу ЛАФОНТЕНОВЕ БОСНЕ читале су и читају све генерације и памте оно што је најлепше, најпоетичније и најхуманије. Изванредне илустрације у боји употпуњују слику о времену и друштву у којем је Лафонтен живео. Свака басна критикује и поучава.

Цена књиге 100 динара.

Књиге можете подићи сваког радног дана до 15 часова у ИРО „Вук Караџић", Краљевића Марка 9, тел. 620-371, а можете их купити и у нашим представништвима у Новом Саду — Лазе Костића 22, тел. 20-339; Сарајеву — Симе Милутиновића 10, тел. 22-773; Светозареву — Славке Ђурђевић 6.6. зграда Б-3, тел. 23-313; и у Загребу — Николе Тесле 14/III, тел. 410-525.

2. БИЛБОКЕ

Џон Бакенховен је написао МАТЕМАТИЧКУ БАЈКУ. Кроз маштовиту причу и изванредне илустрације једног од најбољих илустратора у Европи, К. Холандера, лако се уче прве рачунске радње и већ на самом почетку заувек заволимо ту „страшну математику".

Цена књиге 120 динара.

1. МИШКОВА БИБЛИОТЕКА

Прво коло нове библиотеке за најмлађе. Сликовнице које обрађују појмове из свакодневног живота са којима се деца сусрећу: НА ЛЕТОВАЊУ, О ЖИВОТИЊАМА, НА СЕЛУ, ВЕЛИКО И МАЛО, ШТА ДАНАС РАДИМ, ТОКОМ ГОДИНЕ.

Цена комплета 120 динара.

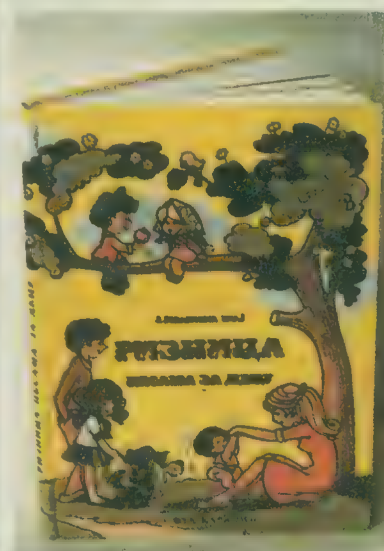
ДЕЦО, КЊИГА ЈЕ ВАШ НАЈБОЉИ ПРИЈАТЕЉ

5. ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА

Шест познатих бајки и прича које је Дизни учинио незаборавним. ДАМБО, СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА, УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА, МАЗА И ЛУЊА, ПИНОКИО и РОБИН ХУД у богато опремљеном ковчежићу.

Цена комплета 120 динара

6. ЗМАЈЕВА РИЗНИЦА ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ

Избор најлепших песама најомиљенијег дечјег песника Јована Јовановића-Змаја. У песмама чика Јове Змаја генерације девојчица и дечака налазиле су свој свет, јер је песник умео да им се приближи и да их с очинском нежношћу учи љубави према свему што је добро и лепо. Избор песама Мире Алечковић.

Цена књиге 120 динара.

Политикин забавник ____________

(Место и датум)

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ", Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем

ЗА ГОТОВО — КЊИГЕ ПОД БРОЈЕВИМА. ____________

за укупну суму од ____________ динара коју ћу платити поштару када ми уручи књиге, умањену за 10 % попуста.

НА ОТПЛАТУ — књиге под бројевима. ____________

за укупну суму од динара ____________, коју ћу платити у ____________ месечних рата.

Најмањи износ наруџбине на отплату је 300.— динара, с тим што месечна рата не може бити мања од 100.— динара.

Камата у износу од 6% зарачунава се само на износ отплате преко 6 месеци.

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду

Презиме, име и очево име ____________

Занимање ____________

Поштански број и место ____________

Адреса стана ____________

Назив и адреса радне организације ____________

____________ Бр. л. к. ____________

издате од Суп-а ____________

Овера о запослењу за купце на отплату ____________

Купац ____________

Пензионери уместо овере прилажу претпоследњи чек од пензије

ЖИРО РАЧУН. 60802-603-15421

ЗБОГ МОДЕ И УГЛЕДА

ОБИЧАЈ НОШЕЊА ПЕРИКЕ СТАР ЈЕ ГОТОВО КОЛИКО И ЉУДСКА ТЕЖЊА ЗА УЛЕПШАВАЊЕМ

Нађене су на староегипатским мумијама владара и свештеника — сведочанство да је у хијерархијском друштву то била привилегија само највиших слојева.

У грчкој драми сваку маску, било трагичну или комичну, пратила је и одговарајућа перика — обичај који ће касније преузети и римско позориште.

Жене из римских патриција породица мењале су перике и њихову боју према гардероби. Највећа помодарка била је ипак Фаустина, жена Марка Аурелија. Она је, ваљда и због броја хаљина, имала неколико стотина перика.

КРАЉЕВСКА ЋЕЛАВОСТ

У раном средњем веку црква је забрањивала ношење перика, али од 13. века људи поново почињу да их носе..

Француско друштво можда никада не би прихватило вековну моду да није било краља Луја XIII. Његова краљевска глава остала је без иједне длаке у двадесет и трећој години. Ћелави или не, угледајући се на краља, сви његови дворани почели су да је носе. Када је ћелавост краљевска, од ње лако настаје — општа мода.

Један други Луј, онај четрнаести, проживео је читаву младост поносан на своју бујну косу, али је у тридесет и другој и сам морао да прикрије недостатак власи.

У Енглеској, ношење перике постаје масовно за владавине Чарлса II, али ће историја перика забележити и Елизабету I. Она их је имала ни мање ни више него осамдесет — црвених или плавих, како је која прилика захтевала.

У 17. веку перике по својој величини и сложености фризура достижу врхунац. Та претераност можда се најбоље огледа у именима која им њихови творци дају. Да сте којим случајем живели у то време и да сте ревносно пратили моду, ништа не би било необично да вам се на глави нађе креација која се, прилично прозаично, зове — „карфиол" или нешто звучније — „комета". А да сте којим случајем тада били дете, могло вам се десити да вам родитељи, из страха да не останете без косе, забране да изиђете на улицу. Огромне перике захтевале су и огромну количину косе па су улицама харали лопови спремни да вас, због добре зараде — ошишају до главе.

РЕКОРДЕР

Осамнаести век свео је величину перика на разумну меру, али су оне и даље обавезан саставни део помодарске гардеробе.

Даљи развој друштва све је више ишао на ублажавање некада неприкосновених класних и професионалних разлика, а са овом тенденцијом је и ношење перике, као својеврсни знак друштвене припадности, почело да се губи. Данас се још само у Великој Британији задржала традиција по којој судије при обављању дужности обавезно носе перике.

Иако их и данас, негде мање а негде више, из сујете или стварне потребе носе и обични људи, највећи потрошачи ипак су глумци. Перика је саставни део позоришне, филмске и телевизијске шминке.

Само за снимање „Марије Антоанете" 1937. године израђене су укупно 2.103 перике. Апсолутни рекордер ипак је филм Сесила де Мила „Десет божјих заповести". Да би остварио одговарајућу атмосферу и аутентичност, славни режисер захтевао је да му се огромна екипа опреми са — 7.500 перика!

М. И.

У старом Египту ношење перике била је привилегија владара и свештеника.

Обичај ношења перика увео је у Енглеску краљ Чарлс II.

Женске перике у 18. веку достизале су готово невероватне висине.

Судије у Енглеској и данас при обављању дужности обавезно носе перике. Мало ко зна да је ово обележје правног достојанства израђено од — коњске длаке.

НАЈСТАРИЈИ УНИВЕРЗИТЕТИ — ОКСФОРД

СЈАЈ И СТРОГОСТ КОЛЕЏА

ОКСФОРДСКА ДИПЛОМА СВУДА ИЗАЗИВА ПОШТОВАЊЕ. ДА БИ СЕ СТЕКЛА, ТРЕБА ПРОЋИ НАЧИН ШКОЛОВАЊА КОЈИ СЕ РАЗЛИКУЈЕ ОД СВИХ ОСТАЛИХ У СВЕТУ!

Нема водича кроз Оксфорд који вам се неће подичити како „оксфордским дијалектом говори данас мање од 10 процената Енглеза". А то је, ако се сме рећи, најкњижевнији енглески, какав се негује овде, на најстаријем универзитету у Британији, а по строгости — познатом у целом свету. Ко, онда, може постати студент у Оксфорду? Само одабрани, разуме се. Први и најважнији услов је одличан успех кроз цело претходно школовање, затим, пријемни испит који је за све обавезан од пре четири године (раније су одликаши примани само на основу сведочанства, а данас се, уз додатне испите, условно примају и остали — у ограниченом броју). Поред успеха треба имати и довољно новца, не за школарину која износи у динарима 3000 за годину дана, него за све остало: смештај у колеџима, уџбенике и туторе... Само мали број од десетак хиљада оксфордских студената може да добије интернатски смештај у самом колеџу на који се уписао. А то значи да године студија проводе у амбијенту вековима непромењеном, да пењући се уским, мрачним и шкрипутавим дрвеним степеницама до своје собе, можда машта о томе како су се туда „мотале" све оне историјске личности почев од Еразма и сер Томаса Мора, преко енглеских краљева и принчева, до познатих људи данашњег времена, као што је, рецимо, Ричард Бартон који је био студент Екситер колеџа, четвртог по старости у Оксфорду. И, мора се рећи, необичан је утисак за сваког странца, управо тај из тесне и пригушене унутрашњости ових старих зграда: као да се човек и стварно нађе у прошлости. Или то ми само тако замишљамо далек нам и „мрачан" средњи век?

М. Крстуловић

ГРАД ИЗМИШЉЕНЕ ПРИНЦЕЗЕ

На месту где су волови могли прегазити Темзу, принцеза Фридесвиде основала је, кажу, самостан. Отуда назив Оксфорд: ОКС на енглеском значи ВО. Ово је само легенда која чак не „памти" ни време у којем је живела та принцеза. Можда остаци самостана свете Фридесвиде и леже негде међу темељима данашњег колеџа Крајст Черч, како то тврде они што у легенду верују; Енциклопедија Британика о овоме нема ни слова, јер износи само историјске податке. По њима, на катедралу Крајст Черч надовезао се 1525. године колеџ који је свој данашњи изглед добио 1532. године, по захтевима краља Хенрија VIII.

НАЈСТАРИЈИ УНИВЕРЗИТЕТИ ● ОКСФОРД

СЈАЈ И СТРОГОСТ КОЛЕЏА

КОРАК У ИСТОРИЈУ — Када је 1133 године чувени теолог Робер Пулен дошао са Сорбоне да предаје у Оксфорду, овај универзитет је, кажу, ушао у историју. Средином 12. века он је већ био потпуно опремљен, али, из тог времена није остало ниједно здање. Најстарији постојећи колеџ је Јуниверсити, подигнут 1249. године, други је Балиол, па Мертон, на слици, из 1264. Његова библиотека из 14. века спада у најстарије не само у Оксфорду, него и у свету.

ЗВОНО ГРДОСИЈА — Звоник над главном капијом Крајст черч колеџа представља знаменитост и сам по себи: у њему се налази Велики Том, грдосија од звона тешка 6 тона, које сваког јутра у 9.30 одјекне 101 пут! За сваког од првих чланова овог колеџа — по један ударац...

ПИЈАЦА ЗА СТРАНЦЕ — НАПОЉУ! — Са крова Шелдоновог позоришта види се сплет оксфордских улица, исти какав је био и у 13. веку. То је било „златно доба" овог важног трговинског центра горње Темзе: на пијацу подно зидина странци су издалека дотеривали стада оваца на продају. Унутар зидина могли су трговати само мештани, углавном намирницама. Међутим, када се баш овде угнездио Универзитет, трговци су мало помало уступали и селили се. Наука је постајала све значајнија за Оксфорд...

ТУТОРИ ДОЛАЗЕ... — Овај торањ на библиотеци Бодлејен дело је јоркширских мајстора. Иначе, библиотека је добила име по сер Томасу Бодлејену, дипломати краљице Елизабете I, који је крајем 16. и почетком 17. века обновио њено књишко благо. То је време у којем се у Оксфорду и Кембриџу уводи туторски систем, по којем су ова два универзитета и данас јединствена у свету. На сваких неколико студената долази по један тутор, или, како се још зове на енглеском, фелоу. Он их једном или два пута недељно позива „на чај" — да би кроз разговор и писмене задатке проверили напредовање у студијама. Овакав начин условљава високу цену оксфордских студија али, сасвим сигурно, и њихов тако чувени квалитет!

КАД ЈЕ НОВИ — СТАРИ — Зове се Њу колеџ, што значи нови. Ипак, данас овај највећи оксфордски факултет спада међу најстарије, пошто је подигнут 1379. године док је већина осталих из 17. и 18. века. Пошто се Њу колеџ налази уз саме старе зидине, иза њега се могу видети полукружне куле из 13. века. Тада су и оне биле новост, јер је све до позног 12. века овај град — тада важнији по трговини него по науци — био опасан утврдама од набијеног блата или дрвета. Овде се, између осталих језика може изучавати и наш, додуше само на последипломским студијама.

ПОЗОРИШТЕ ПРЕПОРОДА — Шелдоново позориште је задужбина Гилберта Шелдона који је био канцелар Универзитета — а то је и данас, по традицији која се овде у свему поштује, најпочаснија дужност поверавана изузетним личностима доживотно. Подигнуто је у доба ренесансе, како би се у њему одржавале универзитетске свечаности и промоције. Могло је да прими 1500 људи... Каквог ли је само новог духа и Шелдоново позориште било одраз! Оно подсећа на време када је ренесанса, са људима попут Еразма, Виљема Гроцина, Џона Колета, сер Томаса Мора, зазвонила новим идејама и новим школским системом и на оксфордским вратима. Више то није био само, као од оснивања кроз средњи век, теолошки факултет.

ЖАЛ ЗА СОРБОНОМ? — Библиотека Редклиф камера грађена је 11 година: довршена је 1748. То је задужбина оксфордског лекара и професора доктора Редклифа. Управо у време када је отворена, у Оксфорду су се одиграле велике промене: уведени су писмени испити који данас чине обавезни део сваког полагања. Иначе, управо овај део Оксфорда сматра се „енглеским Латинским квартом". Можда је ту изражен мали жал за чарима старије, париске Сорбоне?

СТУДЕНТКИЊЕ — НЕШТО НОВО... — Магдаленин колеџ је, по мишљењу свих што виде Оксфорд, најлепши од свих. Основан је средином 15. века. Школске 1979/80. године примиће, први пут у својој историји — студенткиње. Та је новина, иначе, у Оксфорду уведена тек у другој половини прошлог века, па данас има доста колеџа који примају бруцоше оба пола. Испод Магдалениног моста често се могу видети чамци са понеким заљубљеним паром. У овој средини где све одише старином и традицијом, то је, сигурно, новост „уведена" — у наше време!

БОБ МАРЛИ (BOB MARLEY)

Децембра 1976. године БОБ МАРЛИ је напустио своју родну Јамајку и кренуо по свету са својом групом ВЕЈЛЕРСИ (THE WAILERS). Љубитељи музике су тада упознали реге-ритам, мешавину класичног рока и народног мелоса са Јамајке, који је брзо стекао своје обожаваоце. Боб Марли је иначе вегетаријанац.

»По мени, најважније у животу једног човека је да пронађе свој начин живота, да верује у њега и да се према њему управља. Ако тако поступи, све друго што чини у животу биће добро« — филозофира Боб Марли.

За песму недеље одабрали смо његову најновију композицију »Задовољи моју душу« (»Satisfy My Soul«).

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЗАДОВОЉИ МОЈУ ДУШУ (SATISFY MY SOUL)

Изводе: Bob Marley и Vejlersi

Oh, please don't you rock my boat.
'Cause I don't want my boat to be rocked.

I'm telling you, oh, oh...
I like it, like it like this.
So keep it steady like this
And you should know,
You should know by now.
I like it. I like it like this.

Satisfy my soul.
Every little action
Is reaction.
Oh, can't you see what you done for me.
I'm happy inside,
All, all of the time.

Then we.
Then done you want it.
I feel like a sweepstake winner
When I meet you around the corner,
You make me feel like a sweepstake winner.

Can't you see, you must believe me.
Oh, darling, darling.

I'm calling, calling,
Can't you see?
Why won't you believe me, oh, darling?
I'm calling, calling.

When I meet you around the corner,
Oh, I said baby,
Never let me be a loner.
And then you hold me tight,
You make me feel all right.
Yes, when you hold me tight,
You make me feel all right.

Oh, satisfy my soul.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продао бих или мењао ЛП плоче: PINK FLOYD (»Animals«) CHICAGO (»Greatest Hits«), T. REX (»Electric Warrior« — оригинал), CREDENCE (»Live in Europe«), STEVE MILLER BAND (»Fly Like an Eagle«) као и синглове групе SWEET, DEEP PURPLE, Ђорђа Марјановића, Том Џонса и др.

Добривоје Јовановски
Николе Мараковића 33/28
11090 Београд

Желио бих да купим албуме групе PINK FLOYD: »Pipers at the Gates of Dawn«, »Ummagumma«, »The Dark Side of the Moon«, »A Nice Pair« i Wish You Were Here«.

Жељо Шућур
Петра Драпшина 66
59300 Книн

Продајем добро очуване албуме: „Живот у чизмама са високом петом" (TIME), »High and Mighty« (URIAH HEEP), и дупли албум »A Nice Pair« (PINK FLOYD).

Томислав Трајковски
Гандијева 119, Блок 70
11070 Н. Београд

ХАИРО (JAIRO)

ХАИРО, двадесет четворогодишњи Аргентинац, од свог доласка у париску Олимпију, пре годину дана, обезбедио је себи успех и на путу је да постане велика звезда.

„И сам сам изненађен популарношћу коју сам тако брзо стекао у Француској. Пре свега, за све треба да захвалим Жилберу Векоу. Пре нешто више од годину дана присуствовао сам његовом концерту у Олимпији. На моје огромно изненађење, он ме је приметио у публици и позвао да дођем на бину. Од тада су ствари почеле да се догађају вратоломном брзином. Мој глас, песме које изводим и моје свирање на гитари наилазе на све веће допадање код публике."

Овај младић егзотичног лика и пријатног гласа продао је своју плочу са композицијама „Носталгија" и „Шансона посте" у пола милиона примерака, на чему могу да му позавиде и многе велике звезде.

НАША КАРИКАТУРА

ELVIS COSTELLO

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ ПРИЛЕПА

Пре неколико месеци у Прилепу је основана група ЂУРУЛТИЈА. Њени чланови су присталице панк-рока и бучне музике па отуда и назив ЂУРУЛТИЈА што значи — гужва, бука, гомила. На репертоару ове групе налазе се

композиције познатих домаћих група, а имају и својих песама. Чланови ЂУРУЛТИЈЕ су: Златко Соколовски (соло-гитара), Бранко Ангеловски (вокал и бас-гитара) и Звонко Миновски (бубњеви).

Јове Велески
Шар-планина 15
97500 Прилеп
(хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ ЛИШЊА

У малом крајишком месту Лишњи већ годину дана постоји група КОТА 505. Највеће заслуге за њено оснивање има талентовани гитариста Миле Марић, који уједно компонује и интерпретира песме. Овај двадесет једногодишњи младић бави се музиком од седамнаесте године. Успешно је свирао три године у разним још неафирмисаним, саставима. Неко време провео је у Марибору свирајући на омладинским забавама. Највећи успех постигао је својом композицијом „Зашто сам такав ја". Ускоро треба да сними плочу са овом композицијом.

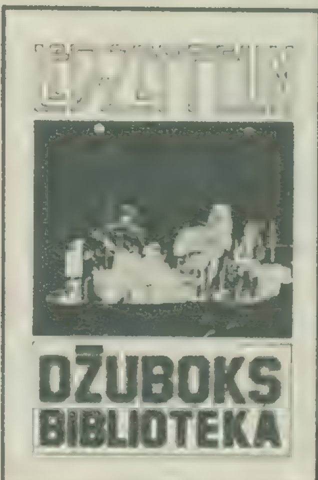
Ранко Трпић
78434 Н. Лишња
Прњавор
(Хонорар 100 дин.)

Мабел

У последње време све више се говори и пише о данском саставу МАБЕЛ. Ова четворочлана група позната је и нашим читаоцима који су пратили евровизијски фестивал у Паризу ове године. На Песми Европе 1978. група је заступала Норвешку и, што је занимљиво, није добила ниједан глас. Али, то није поколебало четворицу упорних младића који су одмах потом издали сингл-плочу и продали је у завидном тиражу.

Групу МАБЕЛ сачињавају Питер Нилсон (Peter Nilsson), Мајк Тремп (Mike Tramp), Крис Хејв (Chris Have) и Енди Ларсон (Andy Larsson) који с музиком другују још од јуна 1976. године. Енди, Питер и Крис су пријатељи већ тринаест година, док су се са Мајком упознали пре две године када су и основали састав. Првом ЛП плочом „Још једна лепа збрка" (»Another Fine Mess«), која је продата у 25000 примерака, стекли су популарност код својих вршњака у Данској, да би и другом великом плочом, на којој је насловна нумера композиција „Бум, бум" (»Boom Boom«) са Евровизије, потврдили да су код дискофила веома омиљени. Плоча је продата у 30000 примерака за свега две недеље. После овако доброг старта, најчешће питање које се постављало члановима групе МАБЕЛ било је: „Због чега сте се тако лоше пласирали у Паризу?"

„Ни сами не знамо шта смо тамо тражили. Ми смо рок-енрол група која је и свирала ту врсту музике. На жалост, жири је био више наклоњен шансонама и песмама са фолклорним мотивима. Ми то нисмо могли да им пружимо. На нашу срећу, млада публика, која нас воли, није нам то замерила."

Често се може прочитати да MABEL подсећа на BEJ SITI ROLERS. Међутим, „мабеловци" и на ово питање имају спреман одговор: „Не желимо да нас упоређују са њима, јер они су заједно због послова, а ми због другарства. Због тога и живимо заједно у једној кући поред Копенхагена; сами кувамо, спремамо и све остале послове обављамо заједно. Увек смо на окупу. Ове године смо само новогодишње празнике провели одвојено, свако у кругу своје породице. Због тога ниједан од нас нема сталну девојку, а због заузетости послом и турнејама немамо могућности да оснујемо породицу. Данима смо одвојени од нашег града, путујемо с концерта на концерт, селимо се из хотела у хотел. Срећна је околност што смо стварно добри другови, што после концерта не идемо по диско-клубовима, не пушимо и не пијемо, већ се после сваког наступа добро одморимо како бисмо следећег дана покушали да будемо још бољи".

ПОП - литература

Овога лета једна занимљива идеја угледала је светлост дана: покренута је библиотека намењена љубитељима поп-музике, прва ове врсте у нашој земљи. Вредност овакве једне библиотеке је и у томе што је приступачна младим људима јер је цена једне књиге само 30 динара.

ЏУБОКС БИБЛИОТЕКА стартовала је са четири романсиране биографије: група ЛЕД ЦЕПЕЛИН (LED ZEPPELIN) и РОЛИНГСТОУНСА (ROLLINGSTONES), затим Боба Дилана (Bob Dylan) и Елтона Џона (Elton John). Писане лаким стилом, уз обиље документарног материјала, књиге говоре о развојном путу ових група и певача. Њихове биографије су препуне занимљивих, готово невероватних, згода и незгода, до сада мало познатих. У посебном прилогу обрађени су најзанимљивији дискографски подаци, као и библиографија. Пошто је овај, у нашој издавачкој делатности пионирски, покушај наишао на веома добар пријем, издавач је одлучио да ускоро објави неке још актуелније и занимљивије сторије. У припреми су књиге о филму „Грозница суботње вечери", о панк-року, а неће бити заборављени ни легендарни Џими Хендрикс, Битлси, као ни јунаци домаће поп-рок-сцене.

Књиге су графички веома добро опремљене свака са преко сто страница текста и 16 страна фотографије и могу се набавити у свим већим продавницама плоча и књижарама.

ЕРАПШН - ERUPTION -

Није прошло ни годину дана откако је једна потпуно непозната група успела да на својој првој турнеји постигне невероватан успех. Била је то група ЕРАПШН која је на тој турнеји наступала као предгрупа чувеном БОНИ М. Публика је одушевљена њиховим наступом и мало је недостајало да баце у засенак чак и БОНИ М.

Прича о групи ЕРАПШН није дуга. Њени чланови су почели каријеру као аматери у Лондону. Упознали су се на једном такмичењу за младе таленте и решили да оснују групу. Међутим, убрзо су увидели да поред конкуренције која влада у Енглеској немају много изгледа на успех и решили су да срећу опробају у Немачкој где је група БОНИ М, доста слична њима, постизала изванредне успехе. Спаковали су кофере и упутили се право код Франка Фаријана, човека који је створио БОНИ М. Он им је пружио шансу и 1976. године излази њихова прва мала плоча »Let Me Take You Back in Time«. Група је свирала у клубовима по читавој Немачкој, све док на турнеји БОНИ М нису добили своју прву велику шансу коју су искористили. Пре извесног времена изашла им је прва велика плоча »Eruption«, а сингл који су са ње скинули „Не подносим кишу (»I Can't Stand the Rain«) постао је хит широм света.

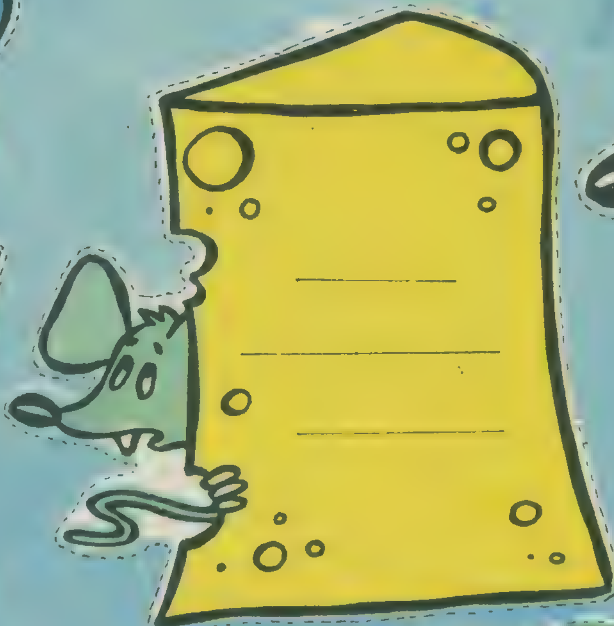
Групу сачињавају пет чланова. Гитариста и шеф групе је двадесет трогодишњи Грег Перине (Gregg Perrineu), бас-гитару свира његов две године млађи брат Морган. Родом су са Јамајке. Инструменте са клавијатурама свира двадесет деветогодишњи Гери Вилемс (Geruy Williams) који је у Лондон дошао из Гвајане. Бубњар је двадесет једногодишњи Ерик Кингдли (Eric Kingdley) из Гане, а највећа атракција је млада певачица са Јамајке Прешс Вилсон (Precious Wilson), која је тек напунила двадесет година.

ЗАБАВНИКОВЕ НАЛЕПНИЦЕ ЗА ШКОЛСКЕ СВЕСКЕ

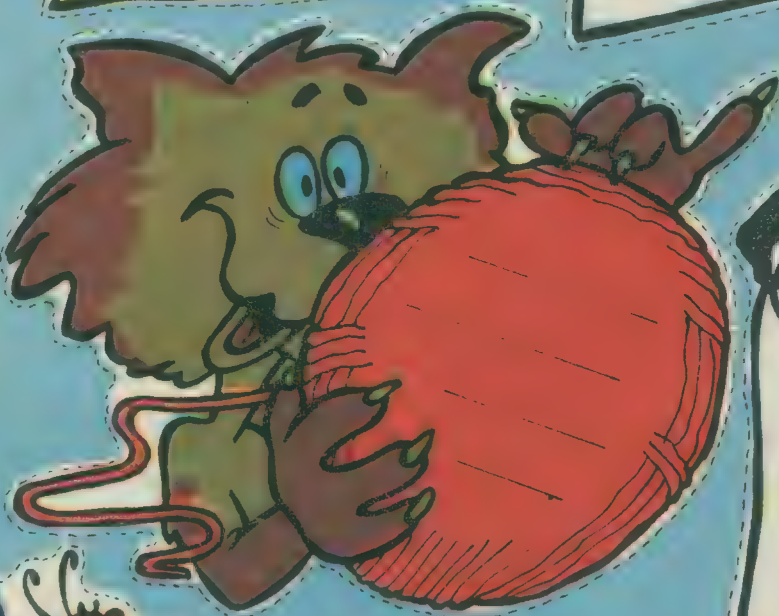
Исеци налепнице по цртицама, испиши своје име, разред и предмет и залепи на свеске. Лепи у положају као што су у „Забавнику".

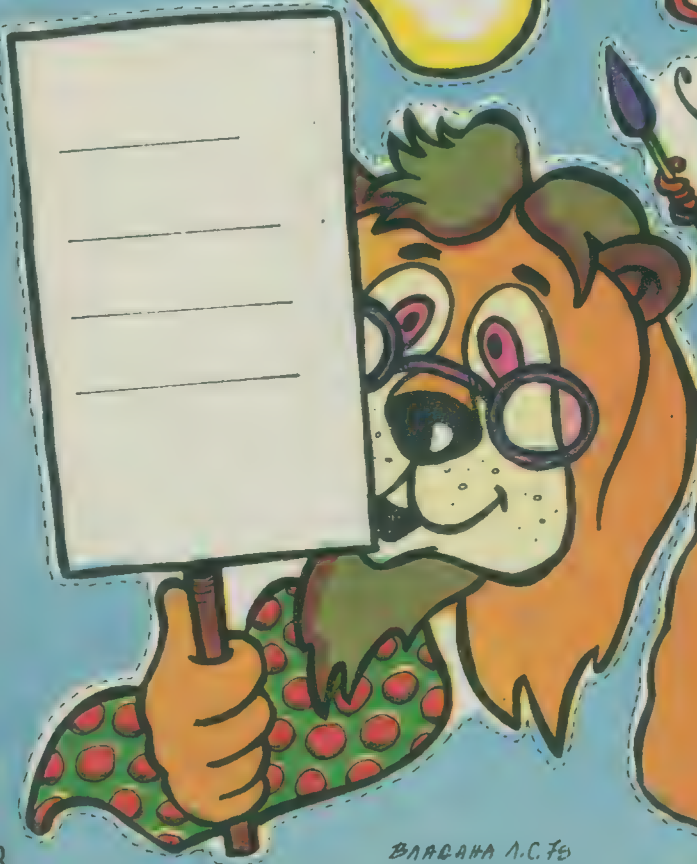

ВЛАДАНА Л.С. 78

ХУМОР без речи

АТЛАС ЗА 21. СТОЛЕЋЕ

Први југословенски сателитски атлас

претплата

Свеучилишна наклада Либер објављује претплату на НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА, југословенско издање Bertelsmannovog „Der Neue Grosse Weltatlas" на 260 страна у формату 36 x 26 cм.

На приређивању југословенског издања сарађивали су Институт за географију Свеучилишта у Загребу и Завод за картографију „Геокарта" из Београда.

- **ВАШЕ ПОТРЕБЕ НИСУ ЗАДОВОЉЕНЕ АКО ВЕЋ ИМАТЕ ЈЕДАН АТЛАС!**
- **НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА ДАЈЕ НОВУ, ТАЧНИЈУ СЛИКУ СВЕТА!**

Ево пет разлога због којих треба имати овај атлас:

1. НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА објављује поред карата и више од 120 сателитских снимака Земље из свемира. Тиме је ово издање на прагу географских атласа 21. века.

2. НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА на свим детаљнијим картама доноси изворне називе и тако код нас први пут топономастику усклађује са закључцима конференције УН за стандардизацију географских назива.

3. НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА је најактуелнији приручник за географију и геополитику у нашој земљи, који на врло прегледан начин, синтетизира све информацијске форме (текстови, табеле, коментари уз фотографије) — објављује најновије податке из извора УН или Завода за статистику СФР Југославије.

4. НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА је прво издање у нашој земљи које на прегледан и систематичан начин објављује квалитетне карте великих размера и богатог инвентара, те се са 50.000 географских назива уврштује у ред великих атласа.

5. НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА је прво издање код нас које осим прегледне карте Југославије у размери 1:2,500.000 објављује и 8 карата наше земље у размери 1:1,000.000.
Уз њих се објављују и бројни сателитски снимци који покривају готово читаво подручје Југославије.

Услови претплате:

— У претплати — од 1. X. до 15. X. 1978. — цена 600 —
— Цена књиге по изласку из штампе (новембар 1978) — 750. — динара
Испорука по уплати целокупног претплатног износа и изласку књиге из штампе.

Свеучилишна наклада Либер ЗАГРЕБ, Савска 16

НАРУЏБЕНИЦА — ПЗ

Овим неопозиво претплаћујем НОВИ АТЛАС СВИЈЕТА по првој претплатној цени од 600.— динара. Тај износ ћу уплатити у 5 месечних рата по 120.— динара. Књигу ћу примити по изласку из штампе (новембар 1978) и уплати целокупног износа

ИМЕ И ПРЕЗИМЕ ——————

——————

ТАЧНА АДРЕСА ——————

——————

Датум и потпис:

ЗВЕЗ

ДОНЕДАВНО НАЈВЕЋИ ТЕЛЕСКОП НА СВЕТУ — У ОПСЕРВАТОРИЈИ НА МАУНТ ПАЛОМАРУ — ТОЛИКО ЈЕ СНАЖАН ДА БИ ПОМОЋУ ЊЕГА МОГЛО ДА СЕ ПРОЧИТА И ИМЕ БРОДА УДАЉЕНОГ 4500 КИЛОМЕТАРА.

ЛЕГЕНДА:

1. Светлосни зраци Месеца или звезда **2.** Отвор у куполи — пречник око 9 метара **3.** Покретни »капци« за затварање отвора **4.** Кабина посматрача и примарни фокус телескопа **5.** Подизање и спуштање телескопске цеви **6.** Њено кретање слева надесно **7.** Носач **8.** Цев телескопа **9.** Помоћно огледало за посматрање друге врсте **10.** Огледало пречника од 5 метара **11.** Доњи положај за осматрање — тзв. Касгренов фокус **12.** Отвор за фотографско снимање — тзв. Кудеов фокус **13.** Командна табла **14.** Спектографска соба **15.** Челична конструкција — носач телескопа и остале опреме **16.** Точкови покретне опсерваторије **17.** Покретна купола — пречника нешто већег од 41 метра.

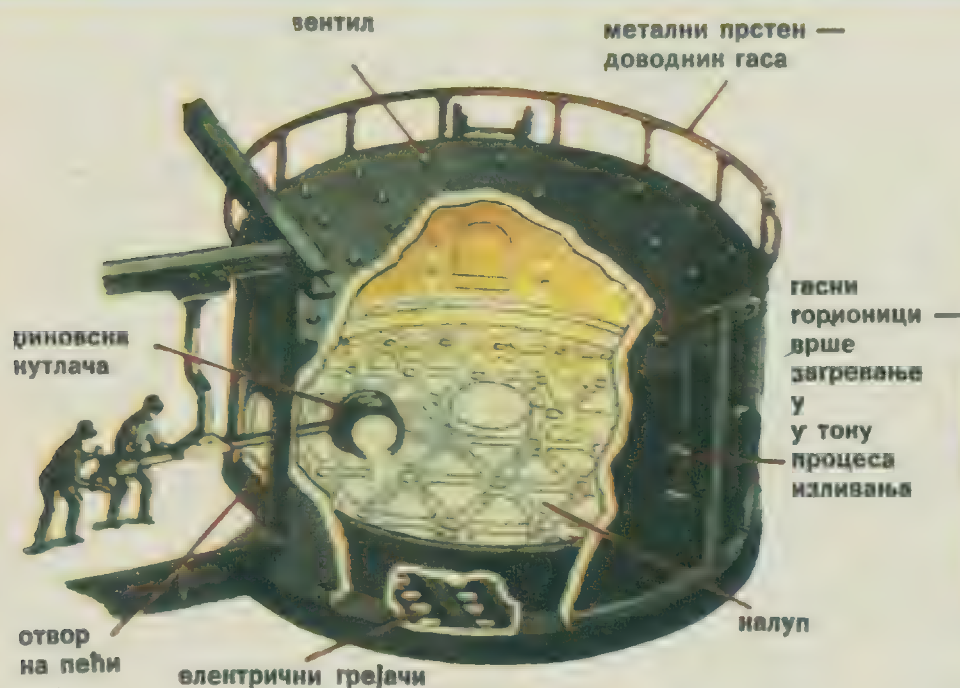
ВДЕ, НАДОХВАТ РУКУ

Пуних дванаест година трајала је изградња опсерваторије која је деценијама била највећа на свету. Када су 1948. године радови коначно завршени, на врху Маунт Паломара у Калифорнији, на 1865 метара надморске висине, стајао је, у то доба највећи телескоп на свету.

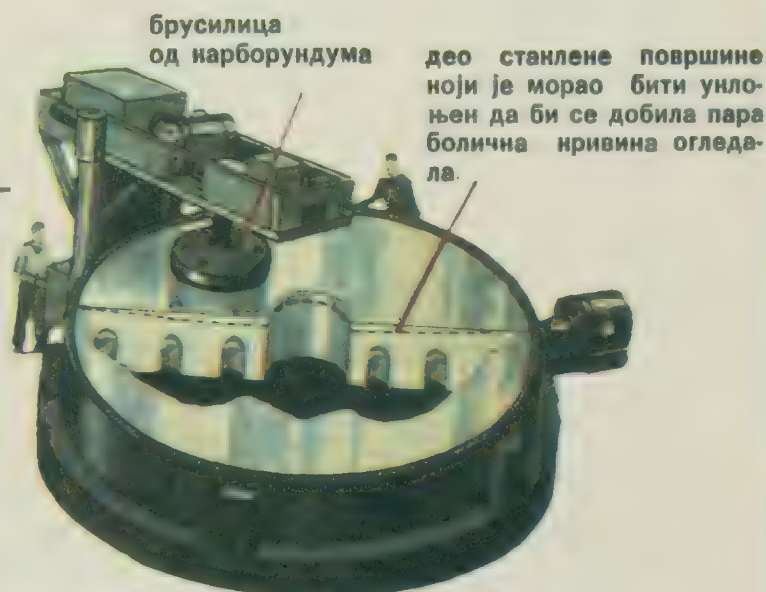
Издубљено параболично огледало (рефлектор) овог телескопа има пречник од 508 сантиметара и моћ да посматрани предмет, најчешће небеско тело, увећа милион пута. Тако Месец, посматран са Маунт Паломара, изгледа као да је само четрдесетак километара удаљен од земље.

Само цев телескопа и њена масивна носећа конструкција тешки су близу 500 тона и тако конструисани да се лагано окрећу пратећи »у стопу« кретање небеских тела. Снажни, али изузетно прецизни електрични апарати које контролише нека врста сатног механизма, одређују кретање телескопа држећи га увек тачно окренутог ка одређеним удаљеним звездама.

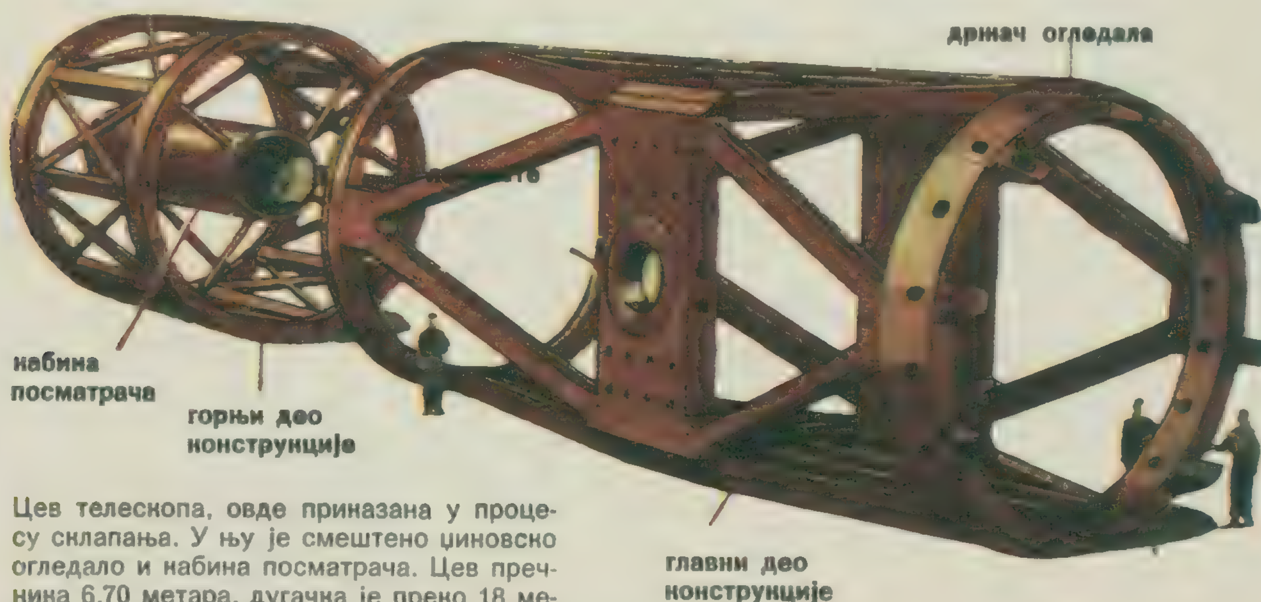
Истраживања у савременој астрономији незамислива су без фотографија, а експозиције џиновског телескопа у Маунт Паломару могу да трају и пуна 24 часа. Захваљујући томе, научницима су на увид стављене астрофотографије велике оштрине. Многе од њих открилe су звезде које људско око до тада није видело.

Изливање џиновског огледала у калуп. Температура пећи износила је 1510 степени Целзијусових. Тако добијено огледало затим је подвргнуто поступку спорог хлађења.

Грубо брушење 20 тона тешког огледала. Да би се на огледалу добила кривина, требало је скинути четири и по тоне стакла. Тек тада могло се приступити глачању које огледалу даје прецизност од 1/2 000 000 сантиметара.

Цев телескопа, овде приказана у процесу склапања. У њу је смештено џиновско огледало и кабина посматрача. Цев пречника 6,70 метара, дугачка је преко 18 метара и тешка 125 тона.

Дијаграм приказује три различита система за прикупљање зрака: A. Примарни фокус B. Касгренов фокус C. Кудеов фокус D. Светлост Месеца или звезда E — F. огледала која се могу уклонити G. Издубљено параболично огледало.

НИКОЛА БИР

МИКРОПРОР

Дан је почео лоше иако је био непаран. Забранио сам Дореси да ме буди али она је искористила што сам синоћ заборавио да искључим везу и сад зија у мене са екрана. Многи плаћају и по хиљаду ерга да их славна научница пробуди и анализира, а ја је избегавам!

— Хајде, Кустоне! Јутрос ти треба више од четрдесет секунди да отвориш очи.

Опет ми броји секунде. Ето зашто сам несрећан. Никако да поверујем да се она заљубила баш у мене а не у „мушког субјекта К." из своје студије на 580 страна. Истина, тај „К" сам опет ја, али тамо сам заморче за њену доктрину о посматрању подсвести у тренутку буђења (кажи ми како се будиш па ћу ти рећи какав си човек итд.).

Да ме заиста воли, не би ми поставила услов: „Удаћу се за тебе кад дођеш са тиркизним прстеном". Она га има, а ја нећу да се тестирам, зато се свађамо. Направих једну од оних мрзовољних јутарњих гримаса на којима је она стекла светску славу и промрмљах — Доресо, данас хоћу да будем сам!

Прекинух везу да не слушам њено кукање. Најбоље је било да са др Доресом Хачет, директорком Института јутарњих трауна, заувек прекинем!

Хобистеркин предлог 328

Непарним даном, кад не радим, обично са Доресом, истражујем понашање великих молекула у апсолутном мраку. Како сад да утрошим дан? Укључих хобистерку.

„Предлог 46. Покушај да у Омнифону створиш нови звук", запева аутомат.

— Није ми до свирке. Даље!

„Предлог 83. Дванаест девојака траже тренера за бал-бол".

— Рекао сам ти да искључиш спорт јер је то моје занимање — опоменух хобистерку.

„Шефе, одреди ми данас ужи сектор јер имам много предлога".

— Данас, јуче и сутра интересује ме само један сектор: Дореса Хачет. Хоће ли се удати за мене или не!,

Брбљива кутија заћута. Природно, питање јој је страно. Зато ме зачуди кад отпева: „Предлог 328. Посети футуристу. Адреса: Абдулах Силберштајн, холопророчанства. Парклсас 33, приземље".

Електронски врач-погађач! Сат касније, заиста само зато да утуцам време, пазећи ипак да ме ко не види, уђох код извесне студ. фут. Наташе Старпакис која је, декорисана као шпанска циганка, испред пророкове канцеларије имала стражарско место. Умиљата црнка, кад ме одмери погледом, додирну цвет на левој минђуши предлажући ми на тај начин вечерњи сусрет, али ја уљудно окренух главу на другу страну као да њен знак нисам ни приметио.

— Седите — рече не питајући ме ништа и показа ми једну столицу изнад које је висило велико провидно звоно. Кад седох, у звону блесну светлост а пред очима поче-ше да ми лете разнобојни троуглови и квадрати. Чим сам могао, устадох ошамућен.

— Шта ми то радите?

Из једног процепа у свом столићу она извуче картончић украшен сличицом петла и пружи ми га.

— Футуроскоп вам је управо направио пробни снимак вашег макропророчанства. Важи само за данас. Дајемо га бесплатно сваком посетиоцу. За више се плаћа.

На картончићу је крупним словима писало: 1. ПРЕ НОЋИ БИЋЕТЕ У ЗАТВОРУ. Насмејах се. Никад нисам имао посла са полицијом.

— Проверићу ваше пророчанство — рекох — па ако буде тачно, доћи ћу опет.

Модерни мистицизам

На вратима ме заустави човечуљак обрастао у огромну црну браду. Однекуд ми је био познат.

— Ја сам Абдулах Силберштајн, пророк трећег степена — рече. — Желео бих да са вама разговарам у четири ока.

Не виђам сваки дан пророке. Говорио је молећиво, а до ручка сам имао два празна часа. Уђох зато у његову собу која је била чудна комбинација електронског центра и фараонове гробнице. Модерни мистицизам. Пазио сам да не седнем опет под звоно јер је и овде било једно.

— Могу да вам помогнем — рече поверљиво и намигну што ми се није свидело јер је ружно намигивао.

— Пошто сте пророк, ви ћете погодити у чему можете да ми помогнете — зачикох га.

— Логично — потврди брадоња. — Микропророчанство вам није малопре цело саопштено. Ево шта је још открио футуроскоп: 2. ОДБИЈЕНА ТИ ЈЕ БРАЧНА ПОНУДА ЈЕР НЕМАШ ТИРКИЗНИ ПРСТЕН АЛИ ДАНАС ЋЕШ ГА ДОБИТИ ПОД НЕОБИЧНИМ ОКОЛНОСТИМА.

— Шпијунирате ваше клијенте! — викнух и истргнух Силберштајну папир из руке.

— Ја само радим свој посао. Зашто сте, иначе, дошли?

Имао је право, али и ја сам с правом посумњао да хоће да ме храни кашичицом. Јер била је ту још једна тачка: 3. ДАНАС ЋЕТЕ УЧИНИТИ ХЕРОЈСКО ДЕЛО. Глупости! Свако види да немам тиркизни прстен, а обични амбулантски неурограм показаће да сам данас бесан и да бих најрадије неком разбио нос. Само, какво би то било херојско дело?! Тако се мућкају та пророчанства.

Опасни патермани

Требало се ипак љубазно растати. Зато рекох:

— Спреман сам да нешто платим за гатање. Колико?

— Видим да сумњате у мој футуроскоп — рече ожалошћено Силберштајн. — Али то сад није важно. Позвао сам вас на разговор

због више користи: нудим вам тиркизни прстен!

— Фалсификован? Па да заиста завршим у затвору!

— Не, него прави, регуларно истетовиран око вашег левог палца, после званичног тестирања. Извршићу само замену тестова . . .

— А онда ће неко остати без тиркизног прстена и родитељског права. Колико би ме то коштало?

— Ни ерга. Нека се само оствари тачка 3. микропророчанства.

— Херојско дело?

— Да. Ви сте типичан херој, апарат не лаже, а ја скупљам хероје и то је моја невоља, јер су данас тако ретки. Пошто немате тиркизни прстен, ви сте НЕ-родитељ и огорчени сте, што је и разумљиво. Утрошите ваш хероизам учлањујући се у Патерманско братство да се борите за рушење неправедног светског поретка.

Тиркизни прстен!

Тако дакле! Нисам упао међу кријумчаре тиркизних прстенова него међу опасне патермане. Морам бити опрезан јер се од патермана, или „дивљих очева" како их још зову, човек може свему надати.

— Зашто се НЕ-родитељи не боре јавно као политички покрет кад им то нико не брани, него преко тајних патерманских организација? —запитах Силберштајна тек толико да добијем у времену.

— Не будите наивни. Откад су пре 82 године едукалисти завладали светом и изгласали Педагошку конвенцију која путем ненаучних тестова одузима и данас десетини човечанства родитељско право, они држе кључне позиције у свим областима.

Узалудно би било једном патерману, а Силберштајн је то очигледно био, доказивати да се не може сваком традиционалистичком дрипцу и човекомрсцу дати тиркизни прстен и родитељско право да упропашћава децу погрешним васпитањем. Уосталом НЕ-родитеља је све мање и данас их има на свету једва 6 одсто. Зато му једноставно рекох да се он, иако је пророк, у мени грдно преварио, јер сам ја убеђени едукалиста. Онда пожурих према вратима. Али брадоња притисну једно дугме и четири снажна момка расположена за гимнастику препречише ми пут. Плус Наташа Старпакис. Шесторо на једног, а мој оптимум био је рад с квартетом!

— Седите овде! — нареди ми Силберштајн, показујући столицу испод звона. — Заборавићете само наш разговор.

Пристао бих на тај заборав али бојао сам се вечитог заборава. Пошто ми је пророк био најближи, бацих њега под звоно, светлост блесну и он се неко време није јављао за реч. Онеспособих затим згодну Старпакис једним шамаром (чувајући јој фризуру). После тога могао сам да на миру са четворицом лепо развијених младића изведем своју најбољу балетску тачку. Трајала је добрих десет минута. Сад је тек соба личила на гробницу!

А онда, то ми је било оно најчудније, микропророчанство поче да се остварује!

Са осталим учесницима овог догађаја убрзо сам се нашао у полицијском затвору и тако се испунила прва тачка.

Затим, као што ми је било и прогнозирано, добио сам „под необичним околностима" тиркизни прстен. Полицајци су нас редом убацивали под класификатор родитељског теста, јер по чл. 53 грађанског закона нико не може да се саслуша пре него што се утврди припада ли родитељском или НЕ-родитељском сталежу. На палцу ми класификатор после теста отисну тиркизни прстен и тиме је била испуњена друга тачка микропророчанства.

ОЧАНСТВО

ВИ СТЕ ТИПИЧАН ХЕРОЈ, АПАРАТ НЕ ЛАЖЕ, А ЈА СКУПЉАМ ХЕРОЈЕ И ТО ЈЕ МОЈА НЕВОЉА, ЈЕР СУ ДАНАС ТАКО РЕТКИ.

Надао сам се да се бар треће пророчанство неће остварити јер ми је за данас свега било доста, али показало се да нисам добро познавао Бакстерову резолуцију за подстицање херојских дела.

Наташа, односно Кети

Пошто ме саслушао, што је трајало неколико часова, тако да смо заједно и обедовали, шеф полиције проф. капетан Џералд Бардоли задуби се у неку књигу и онда се диже, пољуби ме у оба образа и рече ми:

— Невероватно! Откривајући на изузетно драматичан начин патерманску тајну групу, ви сте у једном јединoм дану сакупили по Бакстеровим таблицама свих 320 емоционалних јединица. Заиста редак случај у данашње мирно време. Можете да бирате где да вам се, као историјској личности, подигне споменик. Честитам! Честитам!

Тек што је капетан изговорио ово, узбуђен и свечаним гласом, кад у собу, не куцајући, упаде Наташа Старпакис, сад нормално обучена. Тутну ми у шаку зуб који сам јој избио ударцем (ипак нисам био довољно пажљив) и кроз преостале зубе дрекну на мене:

— Идиоте!

— Опростите јој — умири ме капетан кад девојка изиђе. — Не замера вам она толико због зуба. Кети је наш најбољи тајни агент. Убацили смо је код патермана и она је о њима сакупила сав материјал али наишли сте ви, мало сте убрзали ствар и покварили јој посао. А то јој је био дипломски рад!

— Шта ће бити са Силберштајном? — запитах капетана.

— Зар га нисте препознали? Испод браде која му је израсла прошле зиме крије се доктор исимус Ибн Олафсон, највећи живи биофизичар света. Опет ће покушати да нешто ровари, негде на другом крају глобуса, али опет ће га открити, ухапсити и пустити. Шта да му радимо!

— То значи да се патермани не кажњавају?

— За завере и сличне ствари не. Зар нису већ довољно кажњени? Има ли веће казне од лишавања родитељског права? А још да знате како то изгледа кад се НЕ-родитељима роди беба, што им није забрањено, а ми морамо да им је одузмемо и предамо лицима која имају тиркизни прстен и право да васпитавају децу! Какве су то сцене! Због таквих сцена нико не може у полицији да издржи више од седам година, после тога се стиче право на пензију.

Повољна прилика

Капетан ми затим рече да управо стиже Дореса Хачет јер је обавештена о мом подвигу. Замолих капетана да ми завојима, који су преостали после указивања прве помоћи патерманима, умота обе руке до лаката. Свакако је мислио да дотерујем мало свој херојски изглед.

Кад ме Дореса угледа, било ми је непријатно колико је вриштала, цичала и лизала ме. Ту њену врсту псеће љубави нисам подносио, али без ње ми је било још горе. Искористих повољну прилику да је запитам:

— Хоћеш ли се удати за мене иако немам тиркизни прстен.

— Хоћу! — одговори Дореса. Била је то за њу огромна жртва. Лишавала се права да буде мајка, и зато, да је не држим дуго у неизвесности, брзо одмотах завоје и показах јој прстен. Тек сад Дореса поче да неконтролисано цичи и скакуће. Заиста се срамно понашала за једну научницу светског гласа.

— Да ниси рекла да ме волиш и без прстена не бих ти га показао — рекох.

— Егоисто! — викала је Дореса настављајући да ме кваси пољупцима. — Да ја састављам тестове такав егоиста никад не би могао бити родитељ!

Излазећи из капетанове собе, прођосмо поред Ибн Олафсона који је снужден седео на клупи у ходнику.

— Дивим се вашем футуроскопу — рекох и поклоних му се. Генијални биофизичар ме ни не погледа. Осетих према њему огромно сажаљење.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Ведрина душе добија се када су дубоке тежње у хармонији са разумом.

(Жил Пајо)

укрштене речи

СЛАТКОВОДНЕ РИБЕ — КОШТУЊАЧЕ

1. Живи у свим рекама и језерима света, искључиво у слатким водама, називају је и „краљем вода"; 2. Живи само у топлим водама Амазона и Оринока и у неким рекама Јужне Африке, најкрволочнија риба уопште, једе све врсте меса, а нарочито воли крв; 3. Настањује слатке и полуслане воде, врло је прождрљива, напада у групи али се доста и лови због укусног меса; 4. Живи у мору, полусланим и слатким водама, па чак и у цистернама, женке до полне зрелости проведу у слатким водама око шест година.

1 2 3 4

АУТОР: ВЕ-МАК	1	НАРОЧИТ, ЈЕДИНСТВЕН (СТР.)	ЛЕДИТИ	2	РЕКА У СР НЕМАЧКОЈ	НЕКАД МОЋАН НАРОД ПЕРУА		ВИСИНСКА ТАЧКА	ВРСТА МИРОЂИЈА
ПРВАКИЊА									
ЈЕДАН МЕСЕЦ / ПРОРЕЗАТИ, РАСЕЋИ						ГЛУМИЦА МАРИЈА / ОЧАЈАВАТИ			
ЈУЖНОАФРИЧКИ ХИРУРГ КРИСТИЈАН									
							ПРВАК / ГРАД У ПОЉСКОЈ		
					ДОМАЋЕ ГОВЕЧЕ / СЛАГАТИ У ПАКЕТ			ЗНАК КАРЛОВЦА	СТАНОВНИЦИ ИРСКЕ
ЗАГРЕБАЧКИ ГЛУМАЦ НАЛИС	ИНДИЈАНСКА ЕТНИЧКА ГРУПА								
МУЗИЧКА КОМПОЗИЦИЈА (МН.) / СНОВИ				ВРСТА САЛАТЕ ОД ПАПРИКЕ					
ВОЛТ / САВЕЗ, УДРУЖЕЊЕ		3	ВЕШТАЧКА КОЖА / ВРСТА ГЛОДАРА					ЉУДИ ЗАТВОРЕНИ ЗБОГ НЕКОГ	
				НА СИЛУ УЗЕТИ / ИВАЊИЦКИ					
ПРИВРЕДНА ДЕЛАТНОСТ									РИМСКО КУЋНО БОЖАНСТВО
					СТАРА МЕРА ЗА ДУЖИНУ				
4	ДРЖАВА (ФР.)				ЖЕНСКО ИМЕ ОД МИЛОА				
ОРГАН ЧУЛА ВИДА (МН.)				ГРАД У ТУРСКОЈ, СМИРНА					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

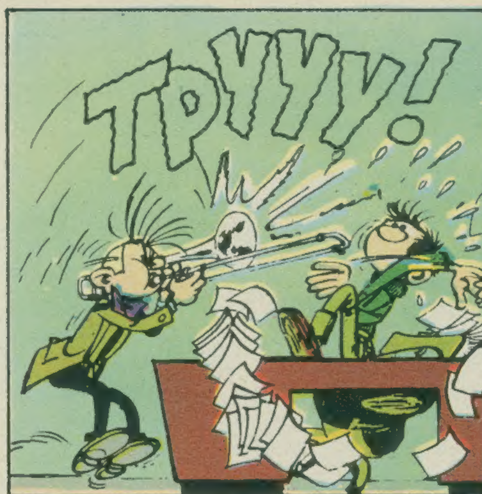
ВОДОРАВНО: СИЛВЕСТЕР: триода, По, афонија, В, лан, парче, он, П, м, Ар, НМ, ап, Ист, реесконт, р, неплодне, Маскањи, ад, ву, ПУ, орф, Архимед, о, Н, Ере, Авр, сој, никад.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефони 324-191/523, Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132.00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Претплата се врши на жиро-рачун 60801-603-16915 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА", ООУР „Политикин забавник". Годишња претплата у страној валути: Долар 29, ДМ 68, Ффр 143, СФрс 73, Шкр 125. Уплате из иностранства примају се на девизни рачун НИП „Политика" код Инвест банке — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054 са обавезном назнаком за „Политикин забавник". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/I, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

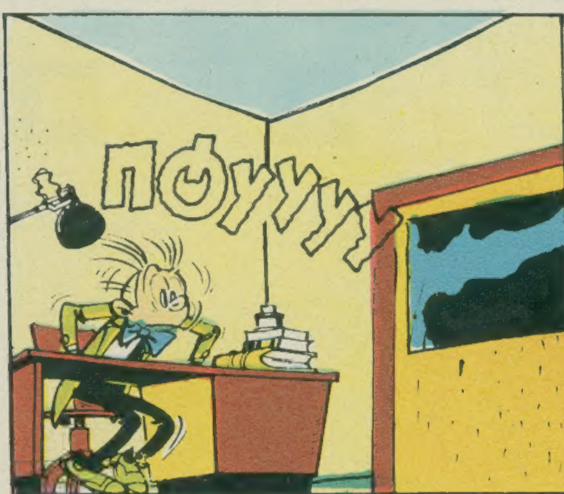

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

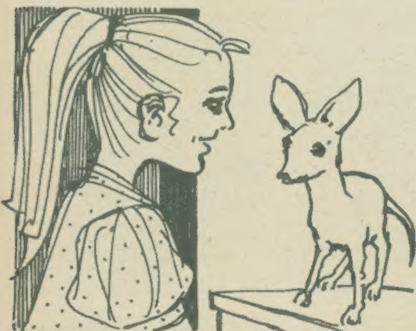
Драги Забавничe,

ЖИВА ИГРАЧКА

Занима ме какав је пас чивава и одакле потиче.

Мирјана Вујошевић,
Смед. Паланка

По пореклу и особинама, величини и изгледу, чивава или чи-

уауа је једна од најнеобичнијих врста паса. Име је добила по мексичкој покрајини Чивава или Чиуауа у којој је и данас најчешћа. Кинолози претпостављају да је чивава била дивља, али су је Индијанци хватали и припитомљавали. Неки научници чак тврде да је чивава пигмејска врста пса неке изгубљене цивилизације, која је касније подивљала и преживела у шумама. Међутим, иако је пас те врсте тежак само од 1 до 3 килограма, ловачки нагон код чиваве је и данас врло снажан. То сведочи и о пореклу врсте. Због свог љупког изгледа, интелигенције, радозналости, храбрости, привржености и скромних потреба за храном, омиљен је свуда у свету. Док је некад служио малим Индијанцима као жива играчка, временом је постао искључиво кућни пас.

ПРВИ ТРАМВАЈ У БЕОГРАДУ

Волео бих да знам кад се у нашем главном граду појавио први трамвај.

Ђоја Јусефовић,
Београд

У нашој земљи први трамвај на коњску вучу уведен је у Загребу 1891. а следеће године у Београду. Први електрични трамвај појавио се у Београду четири године касније, 1895, а неколико година доцније уведен је и у Загребу, Љубљани, Сарајеву, Дубровнику и неким другим већим градовима.

КАО БОРИС ГОДУНОВ

Молим те да ми одговориш који се наш чувени бас из Београда прославио у улози Бориса Годунова у истоименој опери Модеста Мусоргског.

Дражен Лучић,
Борића брдо 12, Брчко

Мирослав Чангаловић, оперски и концертни певач, првак Београд-

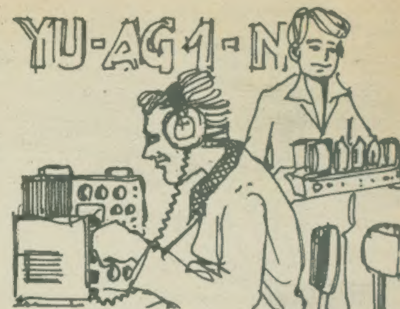
ске опере и добитник многих признања и награда на међународним и домаћим конкурсима.

БЛАГОДЕТНА ПЛАНИНА

Интересује ме како је Фрушка гора добила име.

Александра Стојковић,
Милентија Поповића 64/20
Нови Београд

Не зна се поуздано како је ова наша планина добила данашње име. Римљани су је називали »Mons almus«, што значи „Благодетна планина". Претпоставља се да је назив који и ми данас употребљавамо добила по Францима, односно Фрузима, који су ту област држали у 7. веку н. е.

РАДИО-КЛУБ

Желео бих да знам адресу електро-техничког клуба „Никола Тесла" у Београду.

Предраг Мићуновић,
Маслине б.б.
Титоград

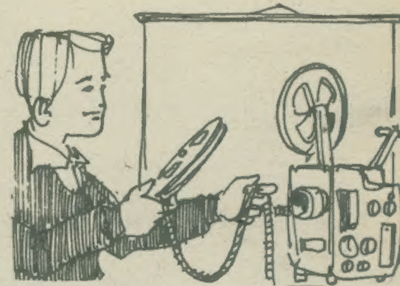
Адресу електро-техничког клуба нисмо успели да пронађемо, али смо пронашли адресу радио-клуба на који си ти вероватно и мислио: Радио-клуб „Никола Тесла", Тимочка 18, Београд.

ГДЕ СЕ РАЗВИЈА »СУПЕР 8«

Молим те да ми одговориш да ли код нас постоји фото-лабораторија или сервис где се могу развити колор или црно-бели филмови „супер 8" за камеру.

Синиша Станковић,
16248 Леце

Филмове „супер 8" за камеру, али само црно-беле; развија „Фото-лукс", ЈНА 12, Нови Сад (тел. 021 51-248) по цени од 40 дин. Могуће је да код нас постоји лабораторија у којој се развијају и колор-филмови „супер 8" и ми се надамо да ће те о томе обавестити неко од наших читалаца, ако му је познато.

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ЗАГОНЕТКЕ

КО ЈЕ ТРОВАЧ?

II Вилтон ПРОФЕСОР — III Скот ГЕНЕРАЛ

I Хауел ЛЕКАР — IV Ценингс АДМИРАЛ

Знамо да Хауел седи у фотељи и то на месту I, пошто му је професор слева. Професор, значи, седи на канабету, на месту II и зове се Вилтон, јер није Хауал и не пије алкохол (пије га Ценингс и Скот). Пошто се генерал окренуо ка Вилтону да би разговарали, он, према томе, седи на месту III, на канабету. Хауал не може бити адмирал (јер је његов зет, као што је речено), а двојица људи на II и III су професор и генерал, па према томе адмирал седи на фотељи IV, а Хауел је лекар.

Адмирал и генерал су, значи, Скот и Ценингс. Али, ко се како зове? Како ни Хауел ни Скот немају сестре, Хауел је зет адмирала јер је ожењен његовом сестром. А како Скот не може бити адмирал, он је, значи, генерал. Пошто Скот седи на месту III на канабету, а нико у међувремену није променио место, само се његова рука могла помаћи према месту IV — да би усула отров у виски адмирала Ценингса!

WALT DISNEY
МИКИ

ХУ! БАШ МИ ЈЕ МИЛО ШТО СИ УСПЕО ДА МЕ НАГОВОРИШ ДА СЕ ПОПНЕМ НА ОВУ ПЛАНИНУ!

И САДА... АКО МЕ ИКО ИКАД ПОЗОВЕ НА ПЛАНИНАРЕЊЕ...

...ЗНАМ ШТА ЋУ ДА ОДГОВОРИМ... НЕ!

ВРЕМЕ ЈЕ ДА КРЕНЕМО НАТРАГ, МИНИ!

ХУ! СПУШТАЊЕ МИ ИЗГЛЕДА СТРАШНИЈЕ ОД ПЕЊАЊА!

ПАЗИ ДА МЕ НЕ ПУСТИШ!

ШТА ЛИ МИ ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СЕ ПЕЊЕМ?!

ХУУУ! ЈОШ МАЛО ПА СМО У ПОДНОЖЈУ!
5-21

ОХ, НЕ!

МИКИ, 'ОЋЕШ ЛИ ДА БУДЕШ СРЦЕ!?

ЗАБОРАВИЛА САМ ТАШНУ... НА ВРХУ!